

**Document Regional Sectorial de
Programare pentru
DEZVOLTAREA TURISMULUI
IN REGIUNEA NORD-VEST
2007-2013**

Octombrie 2006

AGENTIA DE DEZVOLTARE REGIONALA NORD-VEST

INTRODUCERE
Viziunea de dezvoltare a Regiunii Nord-Vest

CAPITOLUL I
EVOLUTII IN TURISMUL MONDIAL SI TURISMUL ROMANESC

CAPITOLUL II
STAREA ACTUALA A TURISMULUI REGIONAL

CAPITOLUL III
COMPETITIVITATEA REGIONALA IN TURISM

CAPITOLUL IV
ANALIZA PRODUSELOR TURISTICE

CAPITOLUL V
ANALIZA SWOT

CAPITOLUL VI
STRATEGIA DE DEZVOLTARE A TURISMULUI IN REGIUNEA NORD-VEST

CAPITOLUL VII
MONITORIZARE

ANEXE
- LEGISLATIE
- COERENTA INTERNA SI EXTERNA

PROPUNERI DE PROIECTE PENTRU TURISM PE PERIOADA 2007-2013

INTRODUCERE

Viziunea de dezvoltare pe termen lung a Regiunii Nord-Vest (2027)

„Comunitatile din Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) inteleg sa valorifice impreuna, respectand principiile dezvoltarii durabile resursele naturale, materiale, umane, traditiile istorice si interculturale in scopul unei dezvoltari sustinute, constante, care face din Transilvania de Nord una dintre cele mai dinamice regiuni europene.

Regiunea Transilvaniei de Nord, prin amplasarea si dotarile sale infrastructurale indeplineste un rol strategic, de deservire logistica, a teritoriilor de la Vestul, Estul, Sudul si Nordul sau.

Domeniile de excelenta ale regiunii, care se disting prin potentialul lor inovativ, “dezvoltare tehnologica” si pozitionarea pe pietele europene a produselor regionale sunt: agricultura, industria alimentara si a bunurilor de consum (mobilier si confectii), industria de masini si echipamente, turismul si IT&C.

Regiunea dispune de un valoros capital uman, sistemele de educatie si formare continua a adultilor si invatamant universitar fiind recunoscute la nivel international.

Cetatenii regiunii se disting prin mentalitatea lor inovativa, cooperanta, ceea ce, alaturi de un nivel de al calitatii vietii ridicat (cu un PIB de 55% din media europeana) face din Transilvania de Nord una dintre destinatiile preferate de investitori si turisti in Europa Centrala si de Est”.

Obiective strategice de dezvoltare pe termen lung

Pentru ca Regiunea de dezvoltare Nord-Vest (Transilvania de Nord) sa ajunga asa cum ne dorim in 2027, este necesar ca in prima perioada de programare 2007-2013 (din cele trei care vor decurge pana la termenul stabilit in viziune) sa fie atinse urmatoarele obiective strategice:

1. Cresterea competitivitatii economiei regionale prin stimularea activitatilor inovative in scopul obtinerii de produse cu valoare adaugata ridicata, mai ales in sectoarele prioritare;
2. Asigurarea securizarii accesului la coridoarele europene si dezvoltarea infrastructurii suport pentru sustinerea activitatilor economice si sociale ale polilor de dezvoltare din regiune;
3. Dezvoltarea resurselor umane pentru cresterea gradului de ocupare pe piata muncii, prin modernizarea invatamantului, dezvoltarea de abilitati antreprenoriale si promovarea educatiei adultilor si a formarii continue.

Strategia Regiunii Nord-Vest pe perioada 2007-2013 se contureaza ca un model de dezvoltare urbana policentrica (model teritorial), cu accent pe cresterea economica, prin specializarea functionala a teritoriului (model economic).

Abordarea spatiala

Pentru realizarea obiectivului transversal de mobilizare si implicare in procesul de planificare strategica a masei critice de grupuri locale de initiativa, s-au constituit in Regiunea Nord-Vest Comitete de Planificare Judetene, sub-divizate in grupuri de lucru tematice (conform Programelor Operationale Sectoriale - de Dezvoltare a Resurselor Umane, Protectia Mediului, Cresterea Competitivitatii Economice, Imbunatatirea Infrastructurii de Transport, Dezvoltarea Turismului si Dezvoltare Rurala). Scopul

acestor Comitete este elaborarea strategiei locale de dezvoltare durabila si identificarea de proiecte care pot asigura avantaje competitive judetului.

Abordarea spatiala a politicii de dezvoltare pe perioada 2007-2013 a fost ghidata de o serie de documente de amenajare a teritoriului elaborate la nivel regional, dar s-a realizat practic prin implicarea Consiliilor Judetene. La nivelul Regiunii Nord-Vest a fost elaborata o metoda de impartire a teritoriului Regiunii in unitati teritoriale de planificare (UTP). Aceste UTP-uri corespund unor zone care au anumite caracteristici comune, precum si o functionalitate unitara. Astfel, UTP-ul se poate individualiza printr-o identitate culturala comuna, prin gravitatie in jurul aceluiasi centru de influenta, prin relatii stranse de colaborare economica intre localitatile componente etc. UTP-ul este compus din mai multe unitati administrativ-teritoriale (comune si orase) fara ca limitele sale sa tina cont neaparat de granitele judetene.

Specializarea functionala

Consiliile Judetene au fost solicitate sa identifice sectoarele economice prioritare la nivelul fiecarei Unitati Teritoriale de planificare, pe baza a trei criterii:

- existenta (sau nu) in zona a unor resurse naturale care pot sustine dezvoltarea sectorului
- structura sectoriala a economiei locale
- existenta fortei de munca bine pregatite in zona sau in zonele limitrofe (sau cel putin a infrastructurii de invatamant necesare, in special invatamant profesional si tehnic si/sau universitar).

Sectoarele prioritare au fost apoi punctate in functie de potentialul competitiv, potentialul inovativ, potentialul de antrenare si rangul polului de dezvoltare (conform Planului de Amenajare a Teritoriului Regiunii Nord-Vest).

Aceasta abordare strategica, respectiv planificarea pe baza specializarii functionale menite sa asigure avantaje competitive, va trebui sa se regaseasca si in planificarea invatamantului profesional si tehnic, dar si in planificarea legata de piata muncii, deoarece reiese clar nevoia de fortade munca calificata in sectoarele respective.

Elaborarea Documentului Regional Sectorial de Programare pentru Dezvoltarea Turismului in Regiunea Nord-Vest, aferent perioadei 2007-2013 are la baza trei principii importante:

- vizibilitate si lucru in parteneriat
- orientare strategica
- abordare de jos in sus
- coerenta cu alte documente de planificare regionale si locale.

Documentul a fost conceput in mai multe etape de lucru, fiind elaborat in paralel cu celelalte Documente Regionale Sectoriale de Programare, corespunzatoare Programelor Operationale Sectoriale nationale si respectiv Programului Operational Regional.

Strategia de dezvoltare a Regiunii Nord-Vest pentru 2007-2013

OBIECTIV GENERAL

Cresterea economiei regionale prin dezvoltare policentrica si specializare functionala pentru diminuarea disparitatilor intra- si inter-regionale, la nivel economic, social si de mediu si cresterea standardului de viata regional.

<p>1. Cresterea atractivitatii regiunii prin imbunatatirea competitivitatii activitatilor economice prioritare si stimularea activitatilor inovatoare in scopul obtinerii unor produse cu valoare adaugata ridicata.</p>	<p>2. Cresterea accesibilitatii regiunii prin imbunatatirea infrastructurilor regionale, ca suport pentru sustinerea activitatilor economice si sociale din polii de dezvoltare ai regiunii.</p>	<p>3. Dezvoltarea resurselor umane pentru cresterea gradului de ocupare pe piata muncii, prin modernizarea invatamântului, dezvoltarea de abilitati antreprenoriale si promovarea educatiei adultilor si a formarii continue.</p>	<p>4. Promovarea dezvoltarii durabile si diversificarea activitatilor din mediul rural.</p>	<p>5. Asistenta tehnica</p>
--	--	---	---	-----------------------------

CAPITOLUL I

EVOLUTII IN TURISMUL MONDIAL SI IN TURISMUL ROMANESC

1.1. Tendinte

Nu putem analiza situatia curenta din Regiunea Nord-Vest si perspectivele viitoare de dezvoltare a activitatilor turistice, fara a lua in considerare directiile globale din domeniu, care afecteaza situatia curenta si potentialele tendinte pentru Transilvania de Nord.

Turismul este de asteptat sa devina una dintre ramurile economice cele mai importante pe plan international, pe fondul globalizarii si al dezvoltarii economice generalizate.

Conform Autoritatii Nationale pentru Turism (ANT, *Strategia dezvoltarii turismului in Romania*, august 2006), studii de specialitate din cadrul Organizatiei Mondiale pentru Turism (World Tourism Organization) au identificat principalele megatendinte ce se inregistreaza in domeniul turismului, pana in prezent si care se vor amplifica in perspectiva anilor 2020, in ceea ce priveste cererea si oferta turistica. Printre cele mai semnificative aspecte, pot fi mentionate urmatoarele:

- cresterea numarului de turisti
- cresterea cererii pentru destinatii noi
- cresterea frecventarii statiunilor balneoclimaterice si balneare (datorita preocuparii crescande pentru intretinere, infrumusetare, gimnastica, fitness etc.)
- tendinta de sporire a numarului de vacante de durata mai scurta
- cresterea numarului persoanelor de varsta a III-a care sunt mai active si dornice de calatorii
- turistii devin mai experimentati si sofisticati si asteapta atractii de buna calitate, utilitati si servicii pe masura si tarife / preturi adecvate calitatii in calatoriile lor
- dezvoltarea ofertei pentru calatorii de afaceri sau pentru congrese, conferinte, reuniuni etc.
- cresterea numarului de persoane interesate de turismul etnic (vizitarea locurilor natale), respectiv turismul religios si monahal, de pelerinaj
- cresterea numarului turistilor preocupati de probleme de mediu natural
- turismul utilizeaza intr-o masura tot mai mare, tehnologia moderna in domenii ca servicii de rezervare sau marketing; in ultima perioada Internet-ul a devenit un mijloc tot mai important de informare si marketing.

1.2. Competitivitatea Romaniei in Europa de Est

In perioada 2003-2004 Romania a avut cea mai mare rata de crestere in ceea ce priveste sosirile turistilor straini. Astfel, la frontiera Romaniei s-au contabilizat 5.595.000 de turisti straini in 2003, in timp ce in 2004 cifra a urcat la 6.600.000.

Paradoxal, in 2004, Romania a incasat venituri din turism de 505 milioane de Euro, ceea ce reprezinta doar 23% fata de veniturile inregistrate in Bulgaria, aproximativ 12% din cele inregistrate in Ungaria si Cehia, si doar 7% din veniturile Croatiei, se arata in raportul WTTC.

In acelasi document elaborat de ANT, *Strategia dezvoltarii turismului in Romania* (august 2006), se explica metodologia prin care World Travel and Tourism Council (WTTC) a analizat competitivitatea tarilor lumii in materie de turism, in cadrul asanumitului "Monitor de competitivitate", elaborat in parteneriat cu Christel deHann

Turism and Travel Research Institute de la Universitatea din Nottingham – Marea Britanie.

Acest Monitor de competitivitate este de fapt un cadru analitic care:

- ofera o inregistrare a indicatorilor de politica si a tendintelor care au impact asupra industriei turismului si a calatoriilor
- compara statisticile nationale, politicile si angajamentele guvernamentale
- pentru 2004 indica eficacitatea politicilor nationale in atragerea de investitii straine directe si de cheltuieli ale turistilor pe o piata competitiva
- arata importanta planificarii strategice si nevoia ca industria turismului si calatoriilor sa fie inclusa in politicile si deciziile guvernamentale

Analiza competitivitatii in turism se bazeaza pe o serie de 8 indici: indicele competitivitatii pretului, indicele turismului uman (masoara gradul de dezvoltare umane in termeni de activitate turistica), indicele infrastructurii, indicele mediului, indicele tehnologiei, indicele resurselor umane, indicele deschiderii si indicele social. Valoarea acestor indici pe o scala de la 0 la 100 arata performanta fiecarei tari comparativ cu alte tari. Valoarea 0 ar caracteriza tara cea mai putin competitiva, iar valoarea 100 tara cea mai competitiva. Sursele de date pentru acesti indicatori sunt reprezentate in mare parte de indicatorii de dezvoltare elaborati de Banca Mondiala, dar si de rapoarte ale ONU si ale WTTC. In analiza competitivitatii in turism s-au luat ca tari de referinta pentru comparatie 8 tari din apropierea Romaniei, considerate tari concurente in turism: Bulgaria, Croatia, Serbia si Muntenegru, Ungaria, Republica Ceha, Slovacia, Polonia si Ucraina.

Se constata urmatoarele:

- In ceea ce priveste indicele mediu de competitivitate in turism, Romania, cu un indice mediu de 58,91, este clar depasita de Ungaria (78,44) si Cehia (74,47) dar si de Bulgaria (68,57%), Croatia (68,04), Polonia (66,03) si Slovacia (62,84), ramanand in avantaj doar fata de Ucraina si Serbia - Muntenegru.
- Romania este mai competitiva fata de unele din tarile vecine in domeniul preturilor, al mediului, al deschiderii fata de comert si turism si domeniul social
- Indicele de competitivitate este mai scazut in privinta tehnologiei, resurselor umane si infrastructurii.

Motoarele industriei turistice romanesti sunt in fapt, cateva segmente care functioneaza bine: agroturismul, turismul balnear si montan, turismul de circuit si de eveniment.

Conform datelor prezentate de ANT si INS, in prezent (2005) sectorul turistic romanesc se caracterizeaza, la nivel global, prin urmasorii indicatori:

- 6,6 mil. vizitatori straini;
- 6,9 mil. plecari ale turistilor romani;
- 607 mil. USD incasari din turismul international;
- 2,13% contributie la PIB, dupa metodologia Institutului National de Statistica;
- 4,7% contributia turismului in P.I.B., conform datelor furnizate de WTTC;
- 105 mii locuri de munca oferite de sectorul turistic;
- 1,2% din totalul locurilor de munca;
- Investitiile din ramura "*Hoteluri si restaurante*", in totalul investitiilor din economie au crescut de la 0,59% in 1990 la 1,35% in 2003, cu niveluri maxime atinse in anii 1992 – 1,52%, 1995 – 1,68% si 1999 – 1,41%.

In raport cu potentialul existent in tara noastra, si comparativ cu celelalte tari central si est-europene, Romania se prezinta totusi modest in privinta performantelor economice ale industriei turismului, pe termen mediu acest dezavantaj putandu-se pastra.

Concurența în ultimii ani a devenit acerbă, România pierzându-și o parte din turiștii interni și externi către alte țări cum sunt Grecia, Turcia sau Bulgaria, pe motiv că oferta acestora este diversificată, a crescut puterea de cumpărare și au dezvoltat rapoarte preț-calitate mult mai bune.

Banca Mondială aminteste cu toate acestea că România și-a modificat cadrul legislativ, a oferit stimulente firmelor și un cadru stabil, ceea ce va duce la o creștere economică pe termen mediu, datorată și serviciilor și turismului.

1.3. Concluzii cheie

privind aspectele economice ale turismului românesc (sursa: ANT)

a. În ceea ce privește capacitatea de cazare:

- Creșterea în prezent cu 24,9% a numărului de structuri de primire;
- Scăderea capacității de cazare cu aprox. 2,4% față de anul 2000;

b. În ceea ce privește numărul de vizitatori și numărul turiștilor înregistrați:

- În anul 2004 numărul de turiști români înregistrați în structurile de primire a atins cifra de 4.279.105 turiști, însumând 15.167.545 mii înnoptări;
- Creșterea cu 13,8% a numărului total de turiști înregistrați în unitățile de cazare față de anul 2000, din care cu 5,3% a turiștilor români și cu 46,3% a turiștilor străini;
- Creșterea numărului de înnoptări la total turiști cu 11,4% față de 2000, cu 1,3% la turiști români și 52,6 % la turiști străini;
- Reducerea sejurului mediu de la 3,6 zile în 2000 (3,8 zile la turiștii români și 2,5 zile la turiștii străini) la 3,3 zile în anul 2004 (3,5 zile pentru turiștii români și 2,5 zile pentru turiști străini);
- Creșterea cu 25,4% a numărului de vizitatori străini la frontieră;
- Creșterea cu 1,7% a numărului de turiști români care au plecat în străinătate;
- Creșterea cu 5,1% a numărului de turiști români sosiți pe litoral și cu aproximativ 260% a numărului de turiști străini;
- Scăderea cu 2,2% a numărului de turiști români sosiți în stațiunile balneare și creșterea cu 76,7% a numărului de turiști străini;
- Creșterea cu 7,7% a numărului de turiști români sosiți în stațiunile montane și cu 32,2% a numărului de turiști străini;
- Creșterea cu 87,6% a numărului de turiști români sosiți în Delta Dunării și cu 360% a numărului de turiști străini;
- Creșterea cu 4,8% a numărului de turiști români sosiți în București și în orașele reședință de județ și cu 47,2% a numărului de turiști străini.

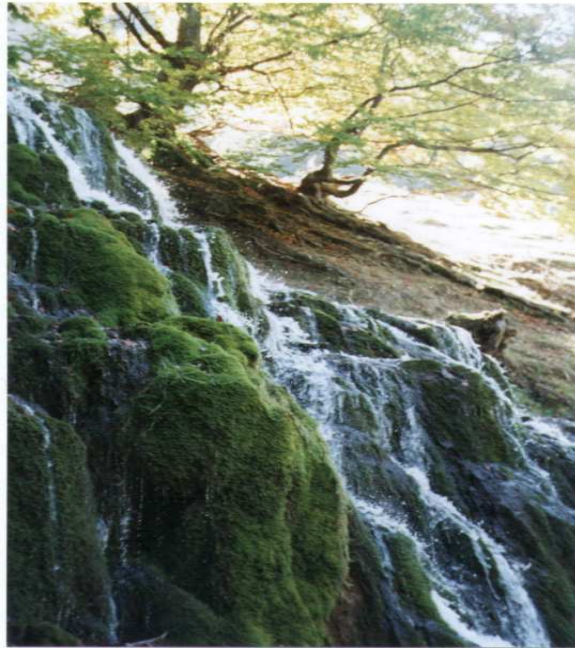
Cifrele confirmă însă faptul că România nu este o destinație căutată de turiștii cu venituri mari. Investiții importante în anii următori din surse private, interne sau externe (ex. Fondurile Structurale) ar putea schimba această stare de fapt.

1.4. Atractivitatea Regiunii Nord-Vest

Un studiu efectuat de *Pricewaterhouse Coopers Management Consultants* analizează atractivitatea regiunilor de dezvoltare ale României în 2004. Indexul de Atractivitate Regională ilustrează capacitatea relativă a unei regiuni de a se dezvolta și de a atrage investiții care să susțină dezvoltarea durabilă.

Conform Indexului de Atractivitate Regională (IAR) agregat, Regiunea Nord-Vest este cea mai atractivă dintre regiunile de dezvoltare ale României, după București-Ilfov, fapt care se datorează pieței muncii și salariilor, investițiilor străine, dar și mediului privat și concurenței de piață.

Deși în termeni de profil demografic sau dinamism al mediului de afaceri, Regiunea Nord-Vest este defazată de București-Illfov și Centru, respectiv Vest, totuși ne clasăm pe al doilea loc în țară în ceea ce privește indicatorii sociali și de nivel de trai (telecomunicațiile, sănătatea, educația, conturi bancare, utilizatori de internet, cheltuieli pentru vacanțe și petrecerea timpului liber, dotarea gospodăriilor, prețurile medii pentru produsele de bază). În privința nivelului de trai și a vieții sociale, Nord-Vestul înregistrează un indice de atractivitate de 18.3, față de București (32.6), fiind urmată de Centru (cu 15.8).

Regiunea înregistrează cea mai scăzută rată a somajului la nivel național, sub 3.5%, depășind chiar și Bucureștiul prin oferta de locuri de muncă. Cifra de afaceri a firmelor private este a doua cea mai mare din țară. Tot aici se regăsesc cele mai multe sucursale de bănci din țară, după capitală (15% dintre cele la nivel național, dintre care 50% sunt la Cluj).

Nord-Vestul se clasează pe locul doi la nivel național și în ceea ce privește numărul de companii private care sunt clienți de bănci (13.8% din nivelul național), în timp ce Clujul este al doilea după capitală. Aici se concentrează cel mai mare număr de companii cu capital privat și peste 250 de angajați, după București, precum și cele mai multe aeroporturi la 1000 km (2.4).

Dotările gospodăriilor plasează locuitorii regiunii tot la loc de frunte după bucureșteni, populația fiind și cea mai activă în ceea ce privește petrecerea vacanțelor și activități de recreere.

CAPITOLUL 2

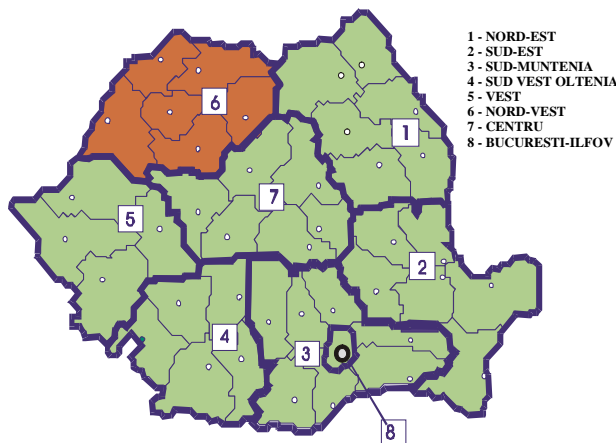
STAREA ACTUALA A TURISMULUI REGIONAL

2.1. Regiunea

Regiunea Nord-Vest a fost creata in baza Legii nr. 151/1998 (modificata prin Legea nr. 315/2004) prin asocierea voluntara a judetelor Bihor, Bistrita-Nasaud, Cluj, Maramures, Satu-Mare si Salaj.

Regiunea acopera 14% din teritoriul României si se situeaza pe locul patru la nivel national in privinta suprafetei si a populatiei.

Regiunea Nord-Vest are o pozitie geografica strategica, fiind poarta de intrare in Romania dinspre Uniunea Europeana si Ucraina. Din punct de vedere geografic si stiintific ea corespunde zonei cunoscute sub numele de "Transilvania de Nord", denumire care se doreste a fi promovata ca si brand regional in scop turistic si investitional.

Regiunea Nord-Vest se caracterizata prin:

- existenta unor forme de relief accesibile si variate (lanturi montane, câmpii sau depresiuni);
- o clima favorabila practicarii turismului pe tot parcursul anului;
- potential faunistic si floristic bogat, cu specii si ecosisteme unice.

2.2. Contributia turismului la economia regionala

In anul 2003, Produsul Intern Brut Regional din turism a fost de *4342,9 miliarde lei preturi curente*. Acest volum situeaza regiunea pe locul 4 intre regiunile din România. Regiunile care au avut o contributie si mai importanta a turismului la PIB au fost Bucuresti-Ilfov, Centru si Sud-Est.

Ponderele detinuta la nivel national de sectorul „Hoteluri si restaurante” - fara insa a neglija efectul de multiplicare a turismului – a fost de 1,89% in anul 2003, aproximativ constant fata de anii anteriori.

Totusi, turismul (sectorul Hoteluri si restaurante) contribuie la formarea PIBR in regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) cu **1,8%** aproximativ egal sau putin mai

scazut, fata de media României din ultimii ani si cea a altor regiuni din noile state membre din Europa de Est. Câteva dintre cauzele care conduc la aceasta situatie sunt:

- Nivel scazut al cooperarii intre operatorii liniilor aeriene regulate si agentiile de turism
- Absenta unor agentii regionale de promovare a turismului, a operatorilor internationali
- Lipsa marketingului regional de turism si a structurilor regionale de turism
- Centre de informare putine, atat in rural cant si in urban
- Marketing incipient pentru zonele turistice (necesitatea panourilor istorice plasate in fata monumentelor de exemplu, panourilor informative in parcuri, site-urilor web de prezentare a zonelor atractive, brosurilor, pliantelor publicitare etc.)
- Slaba promovare a turismului de nisa (turism cinegetic pentru vanatoare si pescuit sportiv, turism sportiv sau de agrement, turism stiintific etc).

Analizând structura PIB pe principalele ramuri observam ca serviciile, din care face parte si sectorul turistic, contribuie cu ponderea cea mai mare la formarea PIB-ului, urmate de industrie si de agricultura.

In orasele mari, in special, s-au dezvoltat o seama de tour-operatori si agentii de turism care ofera produse turistice importante, in general externe, dar si interne. Se remarca Cluj-Napoca care in 2006 avea peste 150 de agentii de turism active. In orasele mici numarul acestora este mai scazut.

Trebuie mentionat aici ca exista un singur tour operator specializat in turism balnear, S.C. Balneo Turism S.A. La nivel national, capacitatea de cazare turistica in functiune in statiunile balneare a evoluat negativ in 2005 fata de anul 2004 reducându-se cu 5,3%. De asemenea, se remarca un regres al numarului total de sosiri, doar 96,6% fata de anul anterior, ceea ce ar putea arata o oarecare orientare a clientelei de turism balnear catre celalalte forme de turism, in special catre statiunile din zona Delta Dunarii si orasele resedinta de judet. Totusi, indicii de utilizare neta a locurilor de cazare¹ arata ca cel putin la nivel national statiunile balneare au gradul de utilizare neta cel mai mare (49,5% comparativ cu o medie de 33,4% total turism), aspect care indica faptul ca acestea isi mentin avantajul competitiv.

Pachetele turistice oferite de agentiile de turism sunt in special in statiunile balneare, in zona montana sau la pensiuni agroturistice. Cele mai cautate din Regiune sunt cele de la Baile Felix, Sângeorz-Bai, Baisoara, Baile Sarate, Turda, Borsa, Ocna Sugatag, Sapânta, Stâna de Vale, etc. O mare parte din serviciile oferite sunt pentru destinatii externe, fiind oferite atât pachete turistice cu transport propriu cât si cu avionul.

¹ Indicele de utilizare neta a locurilor de cazare turistica se calculeaza ca raport intre numarul total de innoptari realizate si capacitatea de cazare turistica in functiune, din perioada respectiva

Conform datelor Eurostat, cei mai multi turisti folosesc transportul rutier, urmat la mare distanta de cel feroviar sau aerian.

2.3. Evolutii economice regionale viitoare

Previziunile de crestere economica la nivelul Regiunii Nord-Vest (Transilvania de Nord) sunt optimiste pentru urmatorii ani. Astfel, conform scenariilor elaborate de Institutul National de Cercetare Stiintifica, ratele medii proiectate de crestere economica pentru perioada 2007-2013 sunt pozitive pentru toate activitatile economice, atât pentru sectorul tertiar care inregistreaza rate mai mari – in activitati cum ar fi Hoteluri si restaurante, Transporturi, Comert, cât si in Constructii si Industrie. Aflata pe un trend ascendent, ramuri ca Agricultura sau Industria vor creste ca urmare a sporului de productivitate. Cel mai probabil scenariu de evolutie a sectoarelor economice pentru Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) in perioada 2007-2013 arata rate medii anuale proiectate mari de crestere a PIB-ului pentru Constructii, Hoteluri si restaurante, Comert, Transport si comunicatii care este dublata de o crestere a ratei medii de crestere a productivitatii muncii.

2.4. Evolutia sectorului turistic

Este de remarcat ca sectorul Hotelurilor si restaurantelor are prognozata o rata medie anuala de crestere a PIB-ului de 5,4 % in intervalul analizat; acest lucru va fi determinat de investitiile in infrastructura de turism cât si in cea de afaceri având ca efect direct un impact pozitiv asupra fortei de munca care va fi angrenata in domeniu.

Evolutii importante vor avea loc si in sectoarele primar si secundar. Astfel sectorul agricol va creste cu 3,0% in perioada analizata pe fondul noilor piete de desfacere si al schimbarilor de structura (determinate de o crestere a productivitatii muncii importante); totusi acest sector va inregistra scaderi ale fortei de munca de aproximativ -1,5% anual in perioada 2007-2013. Un alt sector care va avea o crestere sustinuta va fi cel al industriei prelucratoare; ramuri ca industria alimentara sau industria confectiilor isi continua cresterea, chiar daca mai lenta decât a economiei pe ansamblu; totusi datorita eliminarii barierei vamale sau a dizlocarii industriei lohn ponderea pe care o ocupa acest sector in economie se poate diminua.

In cadrul procesului de elaborare a Planului de Dezvoltare Regionala a fost facut un studiu bazat atât pe date statistice, cit si pe dorinta administratiilor publice locale din cele sase judete, studiu prin care au fost alese sectoarele prioritare care sa fie dezvoltate in viitor, atât la nivel de judete, cât si la nivel de regiune. Astfel au fost alese urmatoarele sectoare prioritare pentru Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord):

Sectoare de sustinere in dezvoltarea carora sunt interesate mai multe judete ale regiunii, existând conditii favorabile pentru a construi competente specifice ale Regiunii Nord-Vest (Transilvania de Nord) si pentru a asigura avantaje competitive in competitia pe plan national si global: IT&C, Invatamânt superior si Cercetare, Turism, Agricultura, Industria alimentara si a bunurilor de consum (mobila si confectii), Industria de masini si echipamente.

Sectoare de mentinere, care au o pondere ridicata a ocuparii in anumite UTP-uri (ex. Zalau, Turda-Câmpia-Turzii), asigurând suportul economic pentru bunastarea acestor zone. Cu toate acestea, dezvoltarea lor in afara acestor UTP-uri nu este previzibila in lipsa atragerii unor investitori de calibru. In cazul acestora se va opta pentru asigurarea conditiilor necesare pentru mentinerea interesului companiilor multinationale din domeniile respective pentru a investi in Regiunea Nord-Vest

(Transilvania de Nord), evitându-se delocalizarea acestora: Industria metalurgică, Industria cauciucului.

Sectoare "dilema", a caror evoluție în viitor este mai degrabă incertă; regiunea ar putea dezvolta anumite avantaje competitive, dar în momentul de față nu există o certitudine în acest sens: Industria maselor plastice, Transporturi și activități conexe de transport.

2.. Piața turistică

Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) reprezintă o destinație turistică importantă, promovând în principal produse turistice de tip stațiuni balneare, turism montan și turism cultural.

Pe piața europeană, turismul cunoaște o dezvoltare explozivă, numărul de turiști crescând exponențial în ultimii 20 de ani. Tintele sunt destinații clare, în special spre Sudul Europei - Franța, Italia, Spania, Grecia. Tipurile de turism oferite sunt în special date de turismul cultural, istoric și de relaxare. Turismul aduce o pondere importantă în PIB-ul acestor țări.

Și în România a avut loc o creștere a numărului de turiști străini. Trebuie menționat însă că numărul de plecări ale vizitatorilor români în străinătate este mai mare decât cel al sosirilor vizitatorilor străini în România, ceea ce duce la o balanță turistică negativă.

Pentru România, în 2005, cea mai mare pondere a turiștilor străini a fost dată de turiștii din Europa (82%), America (8%) și Asia (8%). Structura turiștilor străini cazati, pe țări din UE este: Italia (17%), Germania (16%), Franța (10%), Ungaria (8%) și Marea Britanie (7%). Important de precizat că accesul acestora se realizează în special pe cale rutieră și într-o măsură mai mică pe cale aeriană.

Potrivit datelor furnizate de INS în județele regiunii au fost înregistrate următoarele sosiri pentru turiștii străini/români:

Tabel 1. Sosiri ale turistilor in structurile de primire turistica cu functiuni de cazare turistica, in anul 2005

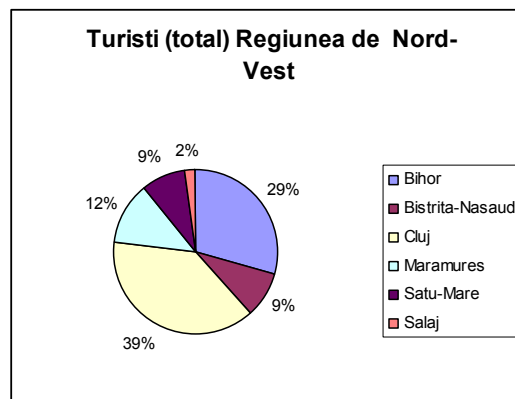
Judet	Total	Români	Straini
Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord)	733384	572098	161286
Bihor	216019	180908	35111
Bistrita-Nasaud	65762	53004	12758
Cluj	280919	205654	75265
Maramures	91348	69414	21934
Satu-Mare	64331	50855	13476
Salaj	15005	12263	2742

Sursa: Frecventarea structurilor de primire turistica cu functiuni de cazare in anul 2005, INS

Raportul este de aproximativ un turist strain la trei turisti români, judetele Cluj si Maramures având un raport superior mediei regionale.

Destinatiile de baza ale turistilor straini au fost judetele Cluj, Bihor si Maramures, datorita atractivitatii turistice mai ridicate din aceste trei judete. Se remarca numarul redus de turisti straini din judetul Salaj, doar 2.742 de turisti având ca destinatie acest judet.

Fig. Sosiri ale turistilor in structuri de primire turistica in anul 2005

Turismul din Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) este marcat de sezonalitate. Este de accentuat totusi faptul ca pentru cresterea sezonului turistic s-a dezvoltat o noua forma de turism – turismul de afaceri – prin dotarea hotelurilor cu facilitati pentru organizarea de conferinte, simpozioane si training-uri (in zonele montane – Stâna de Vale) sau balneare (Baile Felix, Sângeorz-Bai).

Numarul de turisti in Regiune a crescut intre anii 2000-2005, ajungând la 733.384 turisti. Cei mai multi turisti au fost inregistrati in judetul Cluj 280.919 turisti si Bihor 216.019 turisti (impreuna cele 2 judete au peste jumătate (68%) din numarul total de turisti din regiune). Judetele Salaj si Satu Mare au atras un numar redus de turisti - 15005, respectiv 64.331 la nivelul anului 2005.

Un fenomen interesant de analizat îl reprezintă sosirile rezidenților în structurile de primire turistică pe luni calendaristice în anul 2005.

Tabel 2. Sosiri ale rezidenților în structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, pe județe în 2005

	Ian	Feb	Mar	Apr	Mai	Iun	Iul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec
BH	11694	10816	15758	12600	14944	16309	21553	24724	14220	14124	13198	10968
BN	2828	3056	4161	4454	4831	4907	5781	5540	4629	4725	4599	3493
CJ	12193	13511	14970	16064	19175	19627	18612	17478	18966	19493	20634	14931
MM	3989	3676	5421	4985	7094	6027	6412	7617	6252	6904	6056	4981
SJ	3087	2672	3130	3647	4210	5151	6829	6237	4780	4001	3458	3653
SM	915	1034	982	696	1014	1151	1247	1656	1000	906	962	700
T:	34704	34765	44422	42446	51264	53172	60433	63552	49847	49833	48907	38726

Sursa: Frecvențarea structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare în anul 2005, INS

Cele mai multe sosiri în fiecare luna a anului sunt în județul Cluj, cu excepția lunilor de vară când pe primul loc se situează județul Bihor, probabil ca urmare a afluxului în stațiunile balneare și de tranzit. De asemenea, trebuie menționat că un număr mai mare de turiști se înregistrează în lunile de vară, punctul maxim atingându-se în iulie și august, dar și în luna octombrie se înregistrează un număr mai mare de turiști decât în celelalte luni ale anului, mai ales în județele Cluj și Maramureș.

Analiza sosirilor rezidenților pe parcursul anului 2005 are următoarele concluzii:

-ce mai mare număr de sosiri în regiunea de Nord-Vest sunt în lunile de vară, luna august fiind cea mai propice numărului de turiști, cu un total de 63552 turiști. S-ar putea considera că sezonul turistic cel mai important sunt lunile de vară (iunie, iulie, august reprezentând primele 3 luni din an ca și număr de sosiri). Comparativ cu perioada de iarnă, această cifră este mai mare cu aproximativ 50%.

-frecvența turiștilor se reduce foarte mult în sezonul rece; scăderea este constantă, până în luna ianuarie, când a fost înregistrat un minim de 34.765 turiști.

-anotimpurile de primăvară și toamnă sunt solicitate mediu, în măsura în care nu există foarte multe oferte turistice centrate pe acestea și concediile românilor sunt tradițional în perioada de vară și de sărbători.

Cel de-al doilea semestru al anului atrage mai mulți turiști în regiune, evident tot datorită preferinței pentru concedii a turiștilor români și condițiilor meteorologice.

Există o clientelă sigură pentru stațiunile balneare de importanță din Bihor (Baile Felix și 1 Mai). Se constată că județul Bistrița-Năsăud a început să atragă un număr mai mare de turiști, în special în lunile de vară.

Analizând indicii de utilizare netă a capacităților în funcțiune se poate observa că între 2000 și 2003 acesta a avut o dinamică ascendentă la nivelul regiunii spre deosebire de nivelul național, dar a început să se reducă din nou în ultimii doi ani. Aceeași evoluție se poate observa și la nivel de județ, excepție făcând județul Satu Mare.

În ceea ce privește structurile de primire turistică, se observă că ponderea cea mai mare o au județele Cluj și Maramureș (care împreună totalizează 70% din totalul structurilor de cazare din Regiune). La polul opus se regăsesc județele Salaj și Bistrița-Năsăud care au doar 7,4% din totalul capacităților de cazare regionale.

Cauzele care determină nivelul redus de fluxuri turistice poate fi explicat din mai multe motive. Unul dintre ele poate fi necorelarea între localizarea spațiilor de cazare și punctele de atracție din județe; o altă problemă poate fi dată de adaptarea structurilor de cazare, unele dintre ele din perioada de dinainte de 1989, de obicei supradimensionate și necesitățile actuale ale turiștilor, care doresc intimitate și servicii personalizate. O altă cauză este dată de lipsa unor servicii complexe de agrement pentru turiștii care doresc să petreacă experiențe diverse.

Agentii de turism

În trimestrul IV al anului 2005 cele mai multe agenții de turism au funcționat în județul Cluj - 38 de agenții. În celelalte județe au funcționat un număr redus de agenții turistice - Maramureș 20 agenții, urmat de Bihor cu 16 agenții care oferă servicii. Este de remarcat și numărul în creștere al personalului ocupat în agenții turistice, din nou cel mai mare număr în trimestrul IV al anului 2005 fiind în județul Cluj - 193 persoane, din care 21 ghizi autorizați, pe când în Salaj existau doar 11 persoane.

Tabel 3. Numărul de personal ocupat al agențiilor de turism care au funcționat în trimestrul IV 2005

JUDETUL	Numarul de personal ocupat	Din care, ghizi autorizati
Bihor	76	8
Bistrița-Năsăud	54	5
Cluj	193	21
Maramureș	68	7
Satu Mare	53	5
Salaj	11	1

Sursa: Frecvențarea structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare în anul 2005, INS

Agenciile turistice sunt localizate în orașele mari, având oferte atât pentru piața internă cât și pentru piațele externe; destinațiile externe cele mai căutate în 2005 erau în Europa (Grecia, Spania), Africa (Tunisia, Egipt, Maroc) și SUA.

2.. Forta de munca

Analiza populației ocupate în „Hoteluri și restaurante” în perioada 1998-2004 evidențiază tendința generală de creștere a numărului de persoane ocupate în această ramură. Acest trend este asemănător în Regiune cu cel înregistrat la nivel național.

Forta de munca ocupată în turism a crescut în ultimii ani în regiune ajungând la 15.200 persoane în 2004 - doar 1,4% din populația ocupată, în total fiind ocupați 1.125.300 de persoane la nivelul Regiunii Nord-Vest (Transilvania de Nord) la sfârșitul anului 2004. Cauza este dată și de nivelul redus de salarizare față de celelalte ramuri

economice. Totusi, tendinta este una de usoara crestere dupa ce in 2002 se atinsese cel mai mic nivel din aceasta perioada de numai 10,4 mii persoane ocupate.

CAPITOLUL 3 COMPETITIVITATEA REGIONALA IN TURISM

3.1. Structurile de cazare

La nivel national, la nivelul anului 2005, capacitatea de cazare din statiunile montane reprezinta 16,7% din totalul capacitatii de cazare. In cadrul acestora, analizând tipurile de structuri, ponderea cea mai mare o au hotelurile, aproximativ 40%, urmate de taberele de elavi si scolari si cabanele turistice. Fata de anul 2004, capacitatea de cazare turistica in functiune a cunoscut o crestere usoara in statiunile montane in 2005, numarul locurilor fiind cu 1,2% mai mare, trendul fiind ascendent in ultimii 10 ani.

Capacitatea de cazare din statiunile balneare, in România, in anul 2005, reprezinta 19,5% din totalul capacitatii de cazare existente. In ultimii 10 ani, numarul locurilor de cazare in statiunile balneare, a cunoscut o scadere permanenta, in 2005 numarul locurilor fiind cu 5,3% mai redus fata de anul 2004.

Turismul cultural in România este sustinut de o capacitate de cazare care reprezinta 12,9% din totalul locurilor existente la nivelul intregii tari, in ultimii ani înregistrându-se o diminuare a acesteia, ca urmare a schimbarii destinatiilor unor unitati de cazare. Numarul turistilor straini in turismul cultural religios a crescut cu 28,5%. Aspectele problematice cu care se confrunta acest tip de turism sunt legate de infrastructura de acces la siturile arheologice, monumentele de arhitectura inechita si insuficienta, lipsa spatiilor de parcare dotate cu puncte de informare si promovare a obiectivului cultural, lipsa punctelor de belvedere pentru fortificatii, cetati medievale, biserici, monumente istorice si manastiri, lipsa spatiilor speciale de campare pentru turismul de pelerinaj.

In Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) existau in luna decembrie a anului 2005 un numar de 474 structuri de primire turistica cu functiuni de cazare, acest numar situându-o pe locul 2 intre cele 8 regiuni de dezvoltare, dupa regiunea Centru care are cea mai mare pondere in total (mai ales datorita judetului Brasov, in care sunt localizate 438 de astfel de structuri). In cadrul acestor structuri, exista un numar de 19.418 locuri de cazare, aproximativ 15,3% din total locuri de cazare in România, peste jumatate din acestea fiind concentrate in judetele Bihor (al 5-lea judet din România dupa capacitatea de cazare) si Cluj.

Tabel 4. Principalele structuri de primire turistica cu functiuni de cazare, deschise in decembrie 2005, in Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord)

	Total	Hotelu ri	Moteluri	Vile turistice	Cabane turistice	Pensiuni urbane	Pensiuni rurale
România	2606	702	132	296	75	534	683
Regiunea NV	474	110	16	53	10	52	196
Bihor	57	28	3	17	-	6	2
Bistrita Nasaud	19	10	2	1	-	3	2
Cluj	163	40	4	16	7	20	68
Maramures	168	20	5	2	2	17	118
Satu Mare	51	9	1	14	1	3	3

Salaj	16	3	1	3		3	3
-------	----	---	---	---	--	---	---

Sursa: Frecventarea structurilor de primire turistica cu functiuni de cazare in anul 2005, INS

Judetele cu potential turistic ridicat sunt Cluj, Maramures si Bihor, care concentreaza peste 80% din numarul de structuri turistice. Daca pe segmentul de hoteluri (110 unitati din cele 474 totale) cel mai bine sunt acoperite judetele Cluj si Bihor, se remarca totusi lipsa unor structuri de tip „low-cost”. Astfel, la nivelul anului 2005 existau doar 3 hoteluri pentru tineret si 4 hosteluri situate in patru din cele sase judete – dintre care 4 unitati in judetul Cluj.

Pe segmentul de turism rural si agroturism exista 196 de pensiuni rurale si 53 de cabane turistice. Dezechilibrul se manifesta aici mai ales intre judetele „montane”, care concentreaza o mare parte a acestora, si restul judetelor. Astfel, doar Maramuresul singur are peste jumatate din numarul total al acestor structuri – 118, fiind urmat de Cluj cu 68 de pensiuni rurale. Desi rurale, restul judetelor au doar 2 sau 3 pensiuni rurale (2005). De aici rezulta lipsa cronica de infrastructuri turistice in mediul rural.

Infrastructurile de cazare pe segmentul de cazari de agrement sunt subdimensionate. Nu exista nici un sat de vacanta in regiune, un singur camping si nici o casuta turistica.

Capacitatea de cazare existenta in Regiune a scazut constant intre 1990 si 2003, de la 29102 locuri la 24320 locuri in 2003. Totusi, in ultimii doi ani capacitatea de cazare turistica in functiune a crescut. Cele mai mari cresteri s-au inregistrat in Satu-Mare, Cluj, dar si in Bistrita-Nasaud.

Conform datelor furnizate de Institutul National de Statistica, durata medie a sederii in structurile de primire a fost de 3,3 zile, cetatenii români având, in general, un sejur mai lung decât cei straini (3,5 zile). Este de remarcat faptul ca in statiunile balneare durata sederii este peste medie, ajungând la 8,1 zile.

Pentru structurile de primire turistica in functiune, ponderea cea mai mare o au hotelurile si motelurile, pensiunile turistice si vilele si bunglourile. Ponderea Regiunii Nord-Vest (Transilvania de Nord) in structurile de primire turistica nationale este mai ridicata pentru cabane, hanuri turistice si tabere. Daca se analizeaza repartizarea structurilor turistice pe judetele componente se observa ca cele mai multe se regasesc in judetele Cluj si Maramures, iar cele mai putine in judetul Salaj.

3.2. Infrastructura regionala si transporturile

Turismul are o strânsa legatura cu infrastructura regionala, in special cea rutiera. Transporturile, ca si sistem circulator va trebui sa asigure accesul catre zonele turistice. Accesibilitatea se realizeaza in principal pe cale rutiera si feroviara.

Una dintre problemele regionale cele mai mari este data de infrastructura de acces la zonele turistice; ea este inca slab dezvoltata relativ la nevoile regiunii.

Arealele montane au o capilaritate redusa in ceea ce priveste infrastructura de acces. Exista zone turistice cu o structura de acces redusa, cum ar fi in M-tii Apuseni (zona Vladeasa, Baisoara, Muntele Mare), M-tii Maramuresului.

Oportunitatea este data in special de construirea Autostrazii Transilvania, care va asigura capilaritatea in interiorul si exteriorul regiunii.

Dezvoltarea si modernizarea infrastructurii de transport contribuie la cresterea competitivitatii economice a Regiunii Nord-Vest (Transilvania de Nord) si permite dezvoltarea de noi activitati pe piata interna.

Reteaua rutiera

Din 11.858 km total retea de drumuri, 1.955 de km sunt drumuri nationale, densitatea medie a drumurilor in regiune fiind de 34,7 km/100 km² usor superioara densitatii nationale (33,3 km/100 km²). Din reseaua totala de drumuri din regiune doar 3.222 km sunt modernizati (adica 27,2% din total). Pe traseele importante (drumuri europene) s-au efectuat sau sunt pe cale de finalizare lucrari de reabilitare.

Densitatea de drumuri modernizate este mai mare decât in alte regiuni ale României, dar mult mai mica decât media europeana, problema resimtindu-se in special la sistemul de drumuri judetene care sunt modernizate intr-un procent nesatisfacator mai ales in judetele care se confrunta cu cele mai mari disparitati de dezvoltare cum sunt Salajul si Bistrita-Nasaud. Drumurile comunale, cele care asigura legatura intre comune si orase sunt de asemenea degradate si cu solutii tehnice depasite nepermitând un acces facil spre aceste zone care se gasesc astfel intr-o evidenta izolare.

In regiune lipseste in prezent un sistem de autostrazi ceea ce face ca traficul sa fie directionat spre alte zone. Autostrada Bors-Oradea-Zalau-Cluj-Napoca-Turda-Brasov va scurta distanta dintre principalele centre ale regiunii; aceasta autostrada va fi directionata prin partea centrala a regiunii permitând pe de-o parte scoaterea "dintr-un con de umbra" a judetelor mai slab dezvoltate si din punct de vedere logistic si socio-economic permitând totodata conectarea la infrastructurile de transport est-vest cu relatia Moldova.

Judetele Cluj si Bihor au o densitate a drumurilor nationale superioara beneficiind si de o pozitie geografica superioara ce favorizeaza traversarea acestor judete de catre coridoare rutiere europene.

Tabel 5. Reteaua de drumuri in Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord), 2004

Judet	Drumuri nationale	Modernizate	Drumuri judetene si comunale	Modernizate	Densitatea drumurilor publice pe 100 km ² de teritoriu
Bihor	446	359	2505	285	39,1
Bistrita-Nasaud	309	252	1195	97	28,1
Cluj	345	345	2296	257	39,6
Maramures	310	296	1265	242	25,0
Satu-Mare	268	237	1338	544	36,4
Salaj	277	210	1304	98	40,9
Nord-Vest	1955	1699	9903	1523	34,7
România	15712	14223	63742	6657	33,3

Sursa: Anuarul statistic al României, 2005, INS

Principalele probleme ale retelei rutiere de transport:

1. Regiunea nu dispune de o retea de drumuri rapide si autostrazi adecvata. Constructia autostrazii Bors-Brasov va rezolva o parte din probleme, dar este nevoie de investitii masive pentru modernizarea altor rute (in principal pe directiile est-vest si nord-sud pentru asigurarea legaturilor rapide cu poli importanti din vecinatate: Timisoara si Sibiu);
2. Reteaua de drumuri judetene care in mod normal ar trebui sa compenseze aceasta lipsa este ea insasi insuficient modernizata; in plus, in zonele cu relief muntos densitatea retelei rutiere este redusa (in special in judetele Maramures si Bistrita-Nasaud si partea sudica a judetului Bihor unde exista areale "rupte" datorita unor

bariere naturale, desi functional, se completeaza perfect cu zonele vecine, acest lucru ducând la intarzieri puternice de dezvoltare – ex. zona Rodna-Padis etc);

3. Lipsa traseelor alternative pentru vehicule cu tractiune animala si agricole sau biciclisti face ca circulatia rutiera sa fie greoaie si nesigura;

4. Orasele mari nu au amenajate trasee de ocolire; zonele centrale si reseaua de drumuri urbane (strazi) sufera din cauza congestiei traficului si poluarii excesive. In acelasi timp locurile de parcare sunt insuficiente.

Reteaua feroviara

Reteaua feroviara numara in 2004 1641 km, din care 166 km sunt linii electrificate, iar 255 km sunt linii duble. Reteaua este mai densa decât cea de la nivel national având densitati peste medie in judetele Bihor, Bistrita-Nasaud si Satu-Mare, iar sub medie in Salaj, Maramures si Cluj.

In ce priveste reseaua feroviara, a fost initiat un program de modernizare a garilor. Oricum, starea generala a infrastructurii feroviare este slaba, liniile ne-electrificate reprezentând aproape 90% din reseaua regionala. Au fost introduse trenurile "Sageti albastre", dar calitatea precara a materialului rulant, restrictiile de viteza, reduc foarte mult impactul acestora. Principalele probleme ramân insa legaturile deficitare in zona (mai ales cele interjudetene) si existenta a numeroase zone cu restrictii de viteza. Din punct de vedere al lungimii liniilor electrificate Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) se situeaza pe ultimul loc la nivel national având o pondere de doar 4% din reseaua nationala, in conditiile in care regiunea este teritoriul de „legatura” infrastructurala al României cu Vestul european. Materialul rulant este inca insuficient.

Transportul aerian

Accesibilitatea aeriana este relativ buna: in Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) exista un numar de 4 aeroporturi: Cluj-Napoca, Oradea, Baia-Mare si Satu-Mare, dintre care primele doua sunt cuprinse in reseaua transeuropeana de transport. Traficul pe aeroportul din Cluj-Napoca a crescut constant in ultimii cinci ani. Volumul transportului de pasageri a fost de 3,4 milioane de pasageri in 2004, din care Aeroportul Henri Coanda - Otopeni a detinut 76,4%, Aeroportul Timisoara 8,2% si Aeroportul Cluj-Napoca 4,8%. Cresterea inregistrata in transportul de pasageri in perioada 2002-2004 a fost cea mai ridicata in cazul Aeroportului Cluj-Napoca (s-a dublat), fiind mai mare decât cea inregistrata la Aeroportul Henri Coanda - Otopeni (28,2%).

Tabel 6. Primele 3 aeroporturi din România 2002-2004

Aeroporturi principale	Numar de pasageri 2002	Numar de pasageri 2003	Numar de pasageri 2004	Crestere (%) 2002-2004
Bucuresti/OTOPENI	2029101	2246017	2600407	28,2
Timisoara/GIARMATA	144066	184190	279516	94,0
Cluj-Napoca/SOMESENI	78468	90655	162687	107,3

Sursa: Eurostat, Statistics in focus

Aeroportul International Cluj-Napoca a inregistrat 80% din numarul total de pasageri din regiune. Traficul international de pasageri in cadrul acestui aeroport a fost mai ridicat decât cel de transport intern (94800 pasageri pe linii internationale, comparativ cu 67887 pasageri pe linii interne in 2004), fapt care atesta potentialul de hub pentru

jumatatea nordica a României a acestui aeroport, al treilea ca importanta din România. Acest potential ramâne nevalorificat in conditiile investitiilor insuficiente pentru dezvoltarea infrastructurii acestui aeroport, precum si in conditiile lipsei unei companii aeriene regionale care sa asigure legaturile pe orizontala pe zona de polarizare potentiala (nordul României) si cu celelalte aeroporturi care joaca deja acest rol, de hub, in România (Timisoara pentru partea sudica si Bucuresti, hub de importanta internationala). Drept consecinta a acestei situatii, traficul aerian de pasageri la nivelul celorlalte aeroporturi din regiune (Oradea, Satu Mare, Baia Mare) ramâne redus ca si volum.

In ciuda faptului ca aeroporturile Timisoara (transport de pasageri si cargo) si Arad (transport cargo) au fost cele care au beneficiat de investitii mai mari raportat la aeroporturile din Cluj-Napoca si Oradea, in perioada 2000-2002, se constata o tendinta importanta de reorientare a traficului aerian de marfa dinspre Regiunea Vest (Banat) catre Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord).

3.3. Invatamântul

Pentru industria ospitalitatii - hotelarie si alimentatie publica, au aparut facultati de profil in regiune, in special in Cluj-Napoca (Universitatea Babes-Bolyai, Facultatea de Business, Management Hotelier).

Pregatirea profesionala a personalului din turism implica atât formarea profesionala cât si perfectionarea pregatirii profesionale prin scolarizarea publica si scolarizarea departamentala, realizata la nivel central prin institute nationale si direct de agentii economici.

Calitatea fortei de munca utilizata reprezinta un factor cheie, determinant al calitatii produsului turistic in ansamblu.

La nivel national, formarea si perfectionarea profesionala in turism, pentru promovarea educatiei adultilor si invatarea pe tot parcursul vietii, cade in sarcina Ministerului Turismului prin **Centrul National de Invatamânt Turistic (CNIT)**, precum si a agentilor economici din turism, cu respectarea reglementarilor legale.

CNIT organizeaza si deruleaza cursuri si programe intensive cu durata variabila si forme diferite, satisfacând o gama foarte diversa de cereri de instruire:

- cursuri de calificare in meserii de baza din domeniul turistic si hotelier;
- cursuri de specializare profesionala pentru diverse ocupatii si functii din turism si hotelarie: agent turism/touroperator, ghid national de turism, sef receptie, guvernanta sefa, sef de sala, bucatar specialist, bucatar sef etc.;
- cursuri de formare manageriala pentru toate categoriile de personal cu atributii de
- conducere in industria hoteliera si turistica, inclusiv programe de utilizare a informatiei in activitatile specifice;
- programe de insusire a limbilor straine de circulatie internationala (limbaj uzual si de specialitate).

Problemele sunt date atat de slaba specializarea a fortei de munca pe diferitele componente ale industriei turistice, cat mai ales de exodul de forta de munca intern si extern.

Din perspectiva invatamantului pentru adulti existent in regiunea NV, principalele domenii in care au fost deja acreditate programe de formare sunt:

- industria prelucratoare;
- constructii;

- servicii si turism.

Specializarile universitare destinate turismului sunt realizate in cadrul Universitatii Babes-Bolyai (Facultatea de Geografie, Facultatea de Business) dar si in cadrul universitatilor private.

In invatamantul profesional si tehnic (sistemul TVET) in anul universitar 2002/2003, specializarea "turism si alimentatie publica" inregistra urmatoarea distributie de elevi:

Tabel 7. Domenii de calificare in TVET

Invatamânt profesional in Nord-Vest (2002/2003)												
Domeniu de calificare	Bihor		Bistrita-Nasaud		Cluj		Maramures		Salaj		Satu-Mare	
	2002-2003		2002-2003		2002-2003		2002-2003		2002-2003		2002-2003	
	Elevi	%	Elevi	%	Elevi	%	Elevi	%	Elevi	%	Elevi	%
Mecanica	728	20.74	1257	33.25	1791	28.25	2384	33.98	1002	37.26	1419	31.98
Electromecanica	226	6.43	285	7.53	203	3.2	306	4.36	19	0.7	134	3.02
Electronica automatizari	308	8.77	135	3.56	251	3.96	0	0	0	0	94	2.12
Chimie industriala	30	0.85	75	1.93	332	5.24	83	1.18	27	1	83	1.87
Electric	210	5.98	380	10.04	786	12.4	563	8.03	75	2.78	167	3.76
Constructii si lucrarii publice	176	5.01	310	8.19	735	11.59	596	8.5	397	14.74	251	5.66
Agricultura	84	2.39	215	5.68	87	1.37	41	0.58	37	1.37	16	0.36
Silvicultura	114	3.24	125	3.30	20	0.32	68	0.97	0	0		
Comert	546	15.55	180	4.75	88	1.39	188	2.68	49	1.81	361	8.14
Turism si alimentatie publica	522	14.87	210	5.55	639	10.08	553	7.88	202	7.5	182	4.1
Industria alimentara	106	3.01	75	1.98	431	6.8	117	1.67	0	0	189	4.26
Fabricarea produselor din lemn	150	4.27	150	3.96	169	2.66	327	4.66	259	9.61	671	15.12
Industria textila si pielarie	290	8.26	310	8.19	752	11.86	1741	24.82	545	20.23	870	19.61
Tehnici poligrafice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Estetica si igiena corpului omenesc	30	0.85	75	1.98	56	0.88	0	0	81	3	0	0
Materiale de constructii	0	0	0	0	0	0	48	0.68	0	0	0	0
TOTAL	3510	100	3782	100	6340	100	7015	100	2693	100	4437	100

Sursa: Inspectoratele Scolare Judetene

3.4. Promovarea destinatiilor turistice si pachetele turistice

Conform studiilor elaborate in cadrul Organizatiei Mondiale a Turismului, bazate pe informatiile si analizele de piata realizate in tarile mari generatoare de fluxuri turistice din Europa, precum si anchetele intreprinse in rândul turistilor straini care viziteaza România, oferta turistica româneasca se caracterizeaza prin urmatoarele aspecte:

- toate tipurile de programe oferite de România întâmpina o concurenta acerba pe pietele vest-europene;
- destinatiile concurente ofera o gama variata de facilitati pentru toate categoriile de turisti;
- oferta româneasca este relativ limitata, restrânsa la câteva statii, iar in cadrul acestora, doar la câteva hoteluri;
- serviciile sunt inferioare celor de pe destinatii concurente precum Bulgaria, Turcia, Grecia sau Cipru;
- agreementul nu se ridica la nivelul ofertei din alte destinatii;
- infrastructura tehnico-rutiera este necorespunzatoare;
- lipsa unor hoteluri de confort superior in marile orase si in statiunile turistice de interes international;
- din punct de vedere al raportului calitate-pret, România a incetat sa mai fie o piata turistica atractiva.

La momentul actual problema de promovarea destinatiilor turistice este data de si de lipsa unor organizatii de promovare la nivel regional si local; o astfel de problema poate fi depasita prin infiintarea Oficiilor de Turism cel putin in marile orase (oficii de turism activeaza in Bistrita, unde sediul trebuie schimbat si in Oradea). Un astfel de Oficiu este in dezvoltare si in Cluj-Napoca. Si principalele zone turistice au nevoie de structuri de promovare.

In promovarea destinatiilor turistice din regiune se pot avea in vedere instrumente cum ar fi:

- site-uri ale administratiilor publice
- participari la expozitii, reuniuni, seminarii de turism
- ghiduri locale si nationale
- retele private de reduceri pentru serviciile de cazare
- puncte de informare in centrul oraselor si principalele porti de intrare (aeroport, gara)
- panouri informative electronice/computerizate in statii de tramvai/autobuz, benzinarii, pietee etc.
- publicatii, articole in presa de specialitate
- tiparituri ale organizatiilor de turism ce ofera informatii referitoare la muzee, obiective turistice, agrement, spectacole
- pliante, ilustrate si vederi, catoloage, fluturasi.
- proiecte integrate de branding (Maramures, etc.)

Lipseste produsele turistice care sa se poata vinde in pachete integrate, atat pentru servicii similare oferite de statiuni cat si pentru produse oferite de o aceeaasi zona turistica. Este necesara si consolidarea marcii de destinatie Transilvania de Nord precum si a brandurilor turistice regionale.

Exista un numar de orase mari si medii din Regiunea de Nord-Vest, cum sunt Cluj-Napoca, Bistrita, Zalau, zone urbane de traditie care au centre istorice – pietee, cladiri rezidentiale, biserici ce pot fi reabilitate si incluse in circuite turistice. Un numar important de orase mici au de asemenea un patrimoniu istoric si arhitectonic care poate fi inclus in circuite turistice. Acest lucru ar atrage un numar important de turisti straini.

Se poate prevedea ca destinatiile deja consacrate vor avea concurenta puternica in viitor. Zonele cu potential pentru turismul rural nu sunt inca suficient dezvoltate dar vor fi promovate in viitor. Potential turistic important ar avea in acelasi timp valorificarea traditiilor mestesugaresti, arta populara, obiceiuri ale comunitatilor satesti.

CAPITOLUL 4

PRODUSE SI RESURSE TURISTICE

4.1 Ofertele turistice

Ofertele turistice pentru regiune sunt oferite de tour-operatori si agentiile de voiaj si au fost descrise la capitolul anterior.

4.2. Statiuni

Conform HG 867/2006 urmatoarele localitati sunt declarate statiuni turistice in Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord):

- Baile Felix, 1 Mai, Tinca, Stâna de Vale (Bihor);
- Sângeorz Bai (Bistrita-Nasaud);
- Baile Turda, Baisoara, Baile Baita, Râsca (Cluj);
- Ocna Sugatag, Borsa (Maramures);
- Tasnad (Satu Mare).

In total sunt declarate 12 statiuni turistice (dintre care opt pe baza HG 1122/2002) de importanta nationala sau locala, cele mai multe (patru) in judetele Bihor si Cluj.

Ca si tip de statiune turistica, regasim statiuni balneare - Baile Felix (detine cele mai multe locuri de cazare pe segmentul balnear din România - 6069), 1 Mai, Baile Turda, Sângeorz-Bai, Ocna-Sugatag, Tasnad si statiuni montane (Borsa, Baisoara, Stâna de Vale). Se observa ca cele mai multe sunt statiuni balneare, care ofera si cele mai multe spatii de cazare având si cei mai multi turisti cazati si rate de ocupare mai mari.

Infrastructura de cazare regionala totalizeaza câteva mii de locuri. Avem statiuni turistice cu mai multe mii de locuri (Felix, 1 Mai, Sângeorz-Bai), sute de locuri (Ocna Sugatag, Tinca, Baisoara) sau câteva zeci de locuri (Baile Turda, Baita).

Zonele turistice importante sunt cele din dealurile si Câmpia de Vest, Depresiunea Transilvaniei, M-tii Apuseni si zona de nord a Carpatilor Orientali.

Ca si numar de statiuni turistice si numar turisti, Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) este in primele patru din cele opt regiuni ale României (conform datelor INS).

La nivel regional si local sunt propuneri pentru a dezvolta noi statiuni turistice de importanta locala, care insa vor trebui sa indeplineasca reglementarile Autoritatii Nationale de Turism referitoare la declararea de statiuni turistice:

- Luna-Ses (Satu-Mare)
- Marghita (Bihor)
- Vârtop-Arieseni (Bihor).
- Cavnic (Satu Mare)
- Izvoare (Maramures)
- Cavnic (Maramureş)
- Mogoşa – Şuior (Maramureş)
- Valea Vaseului (Maramureş)
- Coştiui (Maramureş)
- Boghis (Salaj)
- Bizusa (Salaj)
- Cojocna (Cluj)

- Belis-Fântânele (Cluj)
- Beltiug (Satu-Mare)

Chiar daca nu sunt declarate ca atare, multe dintre aceste propuneri de statiuni functioneaza de facto ca si zone turistice, atragând turisti si oferind facilitati de cazare (Marisel, Cojocna,etc).

Statiunile turistice din Regiunea de Nord-Vest asa cum au fost ele descrise de catre administratiile publice locale si judetene.

Statiunile balneare Baile 1 Mai si Baile Felix, situate la doar 8 km de Oradea, beneficiaza de prezenta namolurilor sapropelice si a apelor termale oligometalice, bicarbonatate, calcice, sodice, cu temperaturi de 43-49 grade Celsius. In cele doua statiuni se pot trata cu succes afectiuni reumatismale, neurologice, ginecologice. Bazele de tratament dispun de instalatii de electroterapie, kinetoterapie, hidroterapie, aerosoli, sali pentru masaj, sali pentru impachetari cu parafina, ce asigura efectuarea unei game largi si complexe de proceduri balneare cu efecte imediate. Baile Felix este o statiune de interes international, oferind cele mai multe locuri de cazare pe segmentul statiunilor balneare din România (peste 6000).

Situată la extremitatea nordică a Carpaților Orientali, zona Borșa are un relief foarte variat ca morfologie și complex prin alcătuirea sa geologică, compus din trei unități: Munții Rodnei, Munții Maramureșului și Depresiunea Maramureș. Munții Rodnei conservă urme glaciare pe versanții nordici: creste înguste, căldări glaciale cu pereți abrupti și iezere alpine, văi sălbatice cu povârnișuri aproape verticale. Fenomenele carstice sunt în prezent explorate și cartate. Relieful munților Maramureșului este extrem de variat: zone alpine cu bogat înveliș vegetal, abrupturi stâncoase, platouri calcaroase suspendate, izbucuri carstice, văi vijelioase cu defilee întrerupte de lunci înierbate, izvoare minerale, etc. Depresiunea Maramureș este una din cele mai mari și mai interesante unități naturale de acest gen din Carpații Orientali. Diversitatea formelor de relief, fragmentate de numeroase ape cu defilee de o rară frumusețe, pădurile masive de conifere și foioase cu faună de mare interes cinegetic, izvoarele minerale conferă regiunii un grad ridicat de atractivitate turistică. Lacurile au în mare parte origine glaciară și sunt situate la altitudini ce ating 1.800 - 1.900 m, pitorescul lor atrăgând mulți turiști. Clima este de tip temperat continental, cu temperaturi moderate în timpul verii și cu abundente căderi de zăpadă în timpul iernii, ceea ce oferă condiții favorabile excursiilor și practicării sporturilor pe tot parcursul anului. Principala activitate a populației o reprezintă creșterea animalelor (ovine, bovine, cabaline și porcine). În munți se practică păstoritul de tip tradițional: primăvara și toamna pe pășunile și fânațele de la poale, iar vara cu stâna pe pășunea de munte.

În prezent, potențialul turistic al zonei Borșa este foarte puțin valorificat. Cazarea este rezolvată la un nivel modest din punct de vedere al calității și cantității. Cu excepția orașului Borșa, celelalte localități sunt lipsite de hoteluri sau alte spații de cazare, cabanele turistice au fost distruse și nu există refugii montane. O echipă de salvamont funcționează pe lângă spitalul din Borșa. Baza sportivă este modestă, doar pârtiile de schi din Borșa dispunând de un telescaun și un cablu. De asemenea, traseele montane beneficiază doar parțial și nesatisfăcător de marcaje. Oferta turistică a zonei este complet lipsită de dotări auxiliare legate de cultură, destindere, agrement.

Statiunea Stâna de Vale este localizata in judetul Bihor. Fiind situata la 1100m altitudine are un bioclimat tonic, aer puternic ozonificat. Statiunea detine amenajari pentru practicarea sporturilor de iarna si ape oligominerale.

Tinca este o statiune de importanta locala din Bihor. Aici regasim ape minerale – ca si la Stâna de Vale.

Ocna Sugatag este situata in Depresiunea Maramuresului la poalele Muntilor Tibles si Gutâi, la o altitudine de 490 de metri. Frumusetea locurilor, aerul ozonizat, bogatia de obiective turistice si sarbatori folclorice va vor face sa va aduceti aminte cu drag si nostalgie de aceasta statiune. Pe langa toate acestea mai exista si izvoarele de ape minerale care sunt recomandate in tratarea unor afectiuni reumatismale, ale sistemului nervos periferic, ginecologice sau ale aparatului locomotor. In sprijinul acestora stau facilitatile de tratament prezente: bazine cu apa minerala calda sau rece, fizioterapie, electroterapie, aerosoli, gimnastica medicala.

In Ocna Sugatag se poate ajunge pe sosea urmand drumul national DN18 care leaga Baia Mare de Sighetu Marmatiei sau pe calea ferata pana in gara din orasul Sighetu Marmatiei de unde se pot lua mijloace auto pana in statiune.

din Carpatii Orientali, aici gasim vârful Pietrosul Rodnei cu o altitudine de 2.303 m.

Statiunea balneoclimaterica Sângeorz – Bai. Situata pe drumul national 17D, la km 57, pe valea Somesului, la limita sudica a Parcului National Muntii Rodnei, localitatea este atestata documentar din 1242. Este statiune balneara de peste 200 de ani, dispunând de izvoare de apa minerala si namol, folosite in tratarea unor afectiuni gastrice, metabolice si de nutritie. Sub aspect calitativ, apele minerale rivalizeaza cu renumitele ape de la Vichy (Franta) si Karlovy Vari (Slovacia).

Potentialul turistic al statiunii consta in structuri de primire turistice hoteliere – Hotel Hebe (2 stele) cu 900 de locuri si Hotel Somesul (2 stele), 600 de locuri, precum si in vile sau pensiuni (capacitate 100 de locuri).

In domeniul turismului de agrement si al celui montan, din statiune se desprind trasee care se strecoara prin vai spre creasta principala a muntilor Rodnei.

Tasnad este o statiune turistica de interes local, amplasata la o intersectie importanta de drumuri: la 60 km de municipiul Satu Mare si de Zalau, la 25 km de Carei si 75 km de Oradea. Accesul feroviar este asigurat prin linia Zalau-Carei. Accesul aerian se realizeaza prin aeroportul Satu Mare, care asigura o legatura rapida spre capitala si marile orase ale tarii. In prezent statiunea functioneaza in perioada mai – octombrie, fiind vizitata de turisti din judet si din judetele apropiate si chiar de turisti straini, ocuparea medie fiind de 1200 -1500 turisti zilnic. Statiunea dispune de urmatoarele dotari: doua bazine cu capacitate totala de 2200 mc, un bazin mic pentru copii de 110 mc, total spatii de cazare 585 locuri in moteluri, popas turistic, camping, amenajari private si case particulare; camping cu o suprafata de 8.000 mp; energie electrica; discoteca in aer liber, biliard, jocuri mecanice si alte activitati recreative; o zona a lacurilor de acumulare se intinde pe o suprafata de 2 ha si a fost amenajata pentru agrement si pescuit sportiv; spatii comerciale si pentru activitati de prestari servicii: banca, schimb valutar.

In judetul Satu-Mare, arealul care se preteaza turismului montan este **Luna Ses** unde este in curs de dezvoltare o zona turistica de iarna – vara (pentru practicarea sporturilor de iarna si pentru drumetii). Amplasamentul zonei turistice Luna Ses – Negresti Oas este deosebit de favorabil pentru atragerea turistilor amatori ai sporturilor de iarna atât din judetele invecinate (Salaj, Bihor, Maramures, Cluj), cât si din tarile vecine Ungaria si Ucraina.

Baisoara este o stațiune montana din județul Cluj. Beneficiază de apropierea de orașul Cluj-Napoca. Potentialul zonei Baisoara este fantastic, mai ales pentru practicarea sporturilor de iarnă. Situata la o altitudine cuprinsă între 1.200 și 1.400 de metri, Baisoara este cea mai importantă stațiune din nord-estul Apusenilor.

Județul Cluj nu are încă o stațiune turistică internațională, cele existente (Baisoara, Baile Baita) având un număr redus de structuri de cazare.

Mogoșa și Șuior. Stațiunea Mogoșa este amplasată pe malul Lacului Bodi, pe versantul sudic al Munților Gutâi la o distanță de 10 km de orașul Baia Sprie, la o altitudine de 731m. Peisajul deosebit ce încadrează cabana, pârtia de schi amenajată, fac din această cabană un punct de atracție turistică important, indiferent de anotimp. Cabana este catalogată ca și o unitate de trei stele, dispunând de o capacitate de cazare de 80 de locuri, un restaurant cu o capacitate de 140 de locuri precum și o terasă în aer liber cu 200 de locuri. În imediata apropiere a cabanei există o pârtie de schi în lungime de 2200m, care are și o instalație de transport pe cablu cu o capacitate de transport de 200 persoane pe oră.

Complexul turistic Șuior, este amplasat pe versantul nord vestic al Munților Gutâi la o altitudine de 740m și o distanță de 12km de orașul Baia Sprie. Complexul turistic Șuior a fost reconstruit în anul 2002 și dispune de toate facilitățile pentru desfășurarea în condiții optime a activităților turistice și sportive. Complexul are o capacitate de cazare de 64 de locuri, un restaurant cu 100 de locuri și un club modern cu 70 de locuri. Există dotări pentru relaxare în aer liber și anume: teren de tenis pe zgură, teren de tenis pe asfalt, teren de fotbal, teren de baschet. De asemenea în cadrul complexului turistic există și amenajări și dotări pentru revigorare și anume o sală de fitness și două saune. În cursul anului 2004 a fost dată în funcțiune instalația de transport pe cablu cu o capacitate de transport de 1200 de persoane pe oră, care deservește pârtia de schi în lungime de 1400 metri.

În prezent există o activitate intensă pentru dezvoltarea infrastructurii turismului în zonă, investitorii fiind interesați de potențialul turistic de care dispune zona. Astfel, este în curs de amenajare și construire un număr de trei hoteluri amplasate în orașul Baia Sprie.

Baile Baita sunt localizate în județul Cluj lângă orașul Gherla, dispunând de un număr limitat de locuri de cazare.

Baile Sarate Turda. Exploatarea sării, procesele de carstificare a masivului de sare precum și alunecările de teren au favorizat formarea a numeroase lacuri, aflate în diferite stadii de evoluție. Unele lacuri, îndeosebi cele antroposaline situate pe locul unor foste ocne de sare, sunt folosite de către populație în scopuri terapeutice. Conținutul ridicat de sare și alte elemente le conferă acestora proprietăți terapeutice deosebite. Din acest punct de vedere cel mai mare interes îl prezintă Lacul Roman, pe care a fost amenajat strandul municipiului, lacul Tarzan precum și salba de lacuri de pe Valea Sarata, la vestul microdepresiunii Baile Sarate, zona cunoscută sub numele de Durgau. Apele acestor lacuri, cloro-sodice, bicarbonatate, calcice, magneziene sunt indicate pentru afecțiuni ale aparatului locomotor, ale sistemului nervos periferic precum și pentru afecțiuni ginecologice.

În județul Maramureș mai există o serie de zone turistice balneare cu potențial de dezvoltare: Coștiui- ape sărate, Stoiceni-ape minerale, Dănești-ape sulfuroase.

4.2. Resurse și produse turistice

Dezvoltarea turismului în Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) este axată pe următoarele tipuri principale de turism:

Turismul termal si balnear

Este bazat pe ape termale si existenta minelor de sare dezafectate. Regiunea dispune de un potential natural bogat in domeniul apelor termale -in special in localitatile Oradea – Felix, 1 Mai, Tinca, Tasnad, Marghita, Simleul Silvaniei si Beltiug. Statiunea Baile Felix concentreaza cele mai multe locuri de cazare pe segmentul de turism balnear (peste 6000 locuri) din Romania.

De altfel Regiunea dispune de unele dintre cele mai valoroase rezerve naturale balneare din Europa.

Apele din aceste locatii pot fi folosite in scopuri curative si de agrement. Minele de sare inchise si lacurile sarate de la Ocna Dej, Turda, Ocna Sugatag si Cojocna prezinta un potential excelent de atragere a turistilor din Regiune si din regiunile invecinate.

In profil teritorial se remarca statiunile balneoturistice (localizate in 3 zone importante): Campia de Vest, Depresiunea Transilvana, Depresiunea Maramuresului, unele binecunoscute, altele cu potential de dezvoltare: Baile Felix, 1 Mai, Sangeorz-Bai, Ocna Sugatag, Baita sau Cojocna. La fel de importante sunt statiunile de iarna: Stana de Vale, Baisoara in M-tii Apuseni si cele din Nordul Carpatilor Orientali (Borsa, Piatra Fantanele). Regiunea are o traditie in turismul balnear, acesta avand cea mai mare pondere intre toate tipurile de turism practicate in Regiune.

In localitatile urbane mari este localizata o infrastructura alcatuita din unitati hoteliere numeroase de diferite dimensiuni. S-au dezvoltat pensiuni mici care folosesc oportunitatile atractiilor mediului in care sunt localizate.

Prin bogatia resurselor subsolului, judetul Bihor are un potential foarte ridicat pentru turismul balnear si curativ. Bihorul dispune deja de statiuni balneoclimaterice importante, care atrag foarte multi turisti romani si straini: Baile Felix, Baile 1 Mai, Tinca, urmand a individualiza si alte zone unde se va dezvolta acest tip de turism – Marghita, Beius.

Aflata la doar 8 km de Oradea, statiunile balneare **Baile 1 Mai** si **Baile Felix** beneficiaza de prezenta namolurilor sapropelice si a apelor termale oligometalice, bicarbonatate, calcice, sodice, cu temperaturi de 43-49 grade Celsius. In cele doua statiuni se pot trata cu succes afectiuni reumatismale, neurologice, ginecologice. Bazele de tratament dispun de instalatii de electroterapie, kinetoterapie, hidroterapie, aerosoli, sali pentru masaj, sali pentru impachetari cu parafina, ce asigura efectuarea unei game largi si complexe de proceduri balneare cu efecte imediate.

Cel mai important izvor termal artezian de la Baile Felix, "Balint", a fost forat in anul 1885, are un debit de 17 mii l apa/zi si ape termale bicarbonatate, calcice si magneziene, usor radioactive. Au fost identificate doua orizonturi de ape termale, unul cuprins intre 47-150 m, cu temperaturi de 49°C si altul situat la 340-410 m, cu o temperatura de 43°C.

La Baile 1 Mai sunt cca 30 de izvoare termale, cu temperaturi cuprinse intre 28 si 42°C. Statiunea e alimentata de izvorul artezian "Izbuc", realizat prin foraj, in anul 1885 si de izvorul mezotermal de 28°C, captat in anul 1928 (namolul sapropelic si turba din lacul termal Peta se folosesc in scop terapeutic, la impachetari).

Ape termale se gasesc si in alte locuri din judet: Madaras, Marghita, Rabagani, Livada, Balc, Chislaz, Beius.

Apele minerale constituie o resursa deosebita pentru turismul curativ si de sanatate.

Alaturi de statiunile recunoscute, prezentate mai sus, mai au posibilitati de dezvoltare urmatoarele:

Baile Boghis, din Salaj, situate in Comuna Boghis, pe DJ 191 D, este o statiune cu caracter permanent, cu o serie de foraje cu apa rece si termala la temperatura de 42⁰ utilizata intr-o baza de tratament 1 bazin acoperit si 3 bazine descoperite, acestea din urma utilizate doar in perioada sezonului de vara. Afectiunile care sunt tratate aici sunt: cele ale aparatului locomotor, sistemului nervos periferic, ginecologice.

Baile Bizusa, situata pe DN 1C, este o statiune cu caracter permanent, unde au fost puse in evidenta strate acvifere de adâncime cu ape slab mineralizate. Caracteristic pentru apele acestui zacamânt este prezenta gazelor H₂ S si CO₂. Hidrogenul sulfurat (H₂ S) are valori de 0,7 mg/l in sonde si de 4,2 mg/l in izvoare si este compusul care confera calitati deosebite acestor ape, atit pentru cura interna interna in afectiuni hepato-biliare, de nutritie si urinare, iar in cura externa in afectiuni ale aparatului locomotor, reumatism degenerativ, sechele postraumatice si afectiuni ale sistemului nervos periferic.

Baile Jibou, microstatiune balneara sezoniera este situata in intravilanul orasului Jibou, la o distanta de aprox. 100m de DN1H, la o altitudine de 190m, având un climat de deal si coline cu amplitudini termice anuale reduse. Sursa de apa minerala o constituie un izvor natural, captat intr-un bazin betonat, amenajat direct pe o emergenta naturala. Factorii naturali terapeutici sunt: apa minerala sulfuroasa, clorurata, sulfatata, izotona, namol, bioclimat sedativ de crutare. Indicatii terapeutice: boli ale aparatului locomotor (reumatismale, degenerative si articulare), boli asociate (ginecologice) si boli ale tubului digestiv.

Baile Zalnoc-Zauan reprezinta cea mai importanta zona de atractie plasata in centrul satului, intr-un cadru natural pitoresc inconjurata de dealuri cu livezi de pomi fructiferi si vii, apa izvoarelor a fost evaluata in urma analizei chimice ca una dintre cele mai valoroase, continând fier si sulf, fiind renumita in tratarea bolilor reumatismale si ale aparatului digestiv.

Baile Criseni, cu un izvor de apa balneoterapeutica care alimenteaza un bazin 1.600 m³, un bazin de 200 m³ si un bazin pentru copii de 25 m³. Apa balneotermala a strandului are urmatoarele caracteristici: temperatura 25 °C, pH 7,23, cloruri 5993, 32 mg/l, alcalinitate 7,5 ml/l, sulfati 1,150 mg/l.

Baile Simleu Silvaniei localizate pe DN 1H Zalău – Simleu Silvaniei sunt situate intr-un parc in afara orasului, la aproximativ 1 km. Apa termala, din analiza chimica, se caracterizeaza ca apa clorosodica si bromiodurata si are proprietati terapeutice in afectiuni ca: reumatism degenerativ; stari preartrozice, reumatism articular; sechele postraumatice, afectiuni ale sistemului nervos periferic, afectiuni dermatologice, bai tonifiante, de intretinere a conditiei fizice a organismului.

Baile Mesesenii de Sus, statiune cu caracter sezonier, situata intr-un peisaj submontan cu caracter de crutare, a fost recunoscuta in trecut datorita apelor recomandate pentru cura externa in scopul tratarii afectiunilor aparatului locomotor, reumatismului degenerativ si inflamator, sechele post-traumatice ale membrilor, afectiuni ale sistemului nervos periferic.

In conformitate cu H.G 867/2006 anumite localitati ar indeplini conditiile necesare declararii lor ca statiuni de interes local. Acest aspect a fost adus la cunostinta autoritatilor locale, iar demersurile incepute de catre Consiliul Judetean Salaj s-au

materializat in parcurgerea primei etape de atestare si obtinerea avizului ANT pentru urmatoarele locatii cu profil turistic:

- Balan-Gradina Zmeilor
- Bobota-Zalnoc
- Boghis-Boghis Bai
- Criseni-Baile Criseni
- Ileanda-Baile Bizusa
- Jibou-Baile Jibou
- Mesesenii de Jos-Baile Mesesenii de Sus
- Mirsid-Castrul Roman de la Porolissum
- Plopis-Baile Iaz
- Sig-Statiunea Izvoarele Barcaului
- Simleu Silvaniei-Baile Simleu.

Urmeaza ca autoritatile locale sa elaboreze documentatia de urbanism pentru finalizarea atestarii.

In Judetul Satu Mare turismul balnear este legat de existenta resurselor hidrominerale si hidrotermale din zonele Satu Mare, Tasnad, Carei, Bixad, Turt Bai, Baile Puturoasa (situata la 12 km. sud de localitatea Vama), Certeze (Apollo, Borcutul Puntilor), Luna-Negresti (situata la cca. 10 km. SE de Negresti Oas), Valea Mariei (com. Vama, 3 km. NV de aceasta localitate), Baile Tarna Mare, Baile Beltiug, Ady Endre, Dobra, Madaras.

Baile Puturoasa. La 9 km de localitatea Vama, la 400 m altitudine, se afla o caldare cu diametrul de 4 km, caldarea fostului vulcan din microdepresiunea Puturoasa. In decursul vremii, apa, oscilatiile de temperatura si vanturile au redus adancimea caldarii, dar marginile ei sunt inca bine conturate. Apele namoloase de aici au un bogat continut in sulf, clor, iod. Apa sulfuroasa este recomandata in tratarea bolilor reumatice. Baile sunt renumite pentru peisajul pitoresc si clima blana. Exista aici si spatii de cazare pentru persoanele dornice de tratament din mai pana in septembrie. Apa minerala sulfuroasa emana in atmosfera hidrogen sulfurat. Depunerile de sulf dau rocilor din zona o coloratie galben-verzuie.

Baile Beltiug este o statiune locala cu ape slab sulfuroase, clorurosodice, hipotone, indicate in afectiuni reumatismale si ginecologice. Existau instalatii pentru bai calde, cu ape minerale, ce functionau in sezonul de vara, azi inutilizabile. In ultimii ani au demarat actiuni reamenajarea unei noi aze de tratament aici.

Judetul Cluj concentreaza o serie de zone turistice balneare sau termale: Cojocna, Baile Someseni, Lacurile din jurul Dejului, Turda.

Statiunea Baile Someseni poate deveni un punct de atractie pentru turistii locali, fiind localizata in apropierea orasului Cluj-Napoca. Sunt necesare constructii de microbazine si platforme de tratament cu namol.

Turismul montan

Practicarea turismului montan are conditii foarte bune de dezvoltare datorita potentialului oferit de cele doua catene muntoase ale Carpatilor (Carpatii Orientali si Occidentali), fiecare dintre acestea cu caracteristicile si peisajele sale.

In muntii Regiunii se pot practica drumetiile montane, alpinismul, escalada, etc.

Muntii Maramuresului, Rodnei si Tiblesului in zona de nord-est si Muntii Apuseni in sud-vestul Regiunii prezinta oportunitati excelente pentru dezvoltarea acestui tip de turism. La acestea se adauga potentialul cinegetic.

Judetul *Bihor*, cu Muntii Bihor - Vladeasa reprezinta cea mai importanta zona carstica din Romania, include Valea Draganului si Varful Vladeasa. Atractive pentru turisti sunt si Zona Padis cu Cetatile Ponorului si izbulul Ponor, Cetatile Radesei, Galbena si Izbulul Galbenei, Pestera ursilor, Focul Viu, Ghetarul Scarisoara si statiunea Stana de Vale.

Zona carstica Padis – Cetatile Ponorului, face parte din Parcul Natural al Muntilor Apuseni si este situata in Muntii Bihor. Reprezinta o regiune turistica importanta, cu mai multe subunitati: *Padisul* (o depresiune cu doline si sorburi), *Poiana Ponor* (o polie in care reapar, printr-un izbul puternic, apele pierdute in Padis), *Lumea Pierduta* (un platou impadurit cu conifere in care se gasesc avene, pesteri, doline, izbucuri, sorburi), *Cetatile Ponorului* (alcatuite din trei avene adanci aflate intr-o depresiune cu un diametru de 1 km si adancimea de 300 m, impadurita, cu pereti foarte abrupti si un curs de apa salbatic), *Valea Galbena* (are versanti abrupti, cu pesteri si cursul cu numeroase cascade si marmite), *Groapa de la Barsa* (cu un ponor prabusit, *Pestera Neagra*, *Pestera cu ghetarul de la Barsa* si *Pestera Zapodie*). La obarsia afluentului vail Galbena, Valea Seaca, in amont de chei, se afla *Groapa de la Ruginoasa*.

Zona Vartop (valea superioara a Ariesului) – Varfu Bihor constituie o atractie turistica datorita masivitatii reliefului, a prezentei circurilor glacio-nivale. Aici s-a dezvoltat o microstatiune pentru sporturi de iarna (Vartop), dotata cu o partie de schi de 800 m lungime, de nivel mediu de dificultate.

Zona Valea Iadei – Stâna de Vale, situata la contactul Muntilor Vladeasa si Padurea Craiului, se remarca printr-o alternanta a sectoarelor salbatice de defileu si largiri cu fânețe. Cursul apei prezinta numeroase rezezisuri, cum sunt *Saritoarea Iedutului* si *Cascada Iadolina*. Lacurile de acumulare (ex. *Lesu*) sporesc farmecul regiunii. Depresiunea *Stâna de Vale* cu statiunea pe care o adaposteste este dominata de masive muntoase inalte si reprezinta un nod turistic important al Muntilor Apuseni. *Statiunea Stâna de Vale* a carei vatra e situata la 1100m altitudine are un bioclimat

tonic, aer puternic ozonificat, amenajari pentru practicarea sporturilor de iarna si ape oligominerale.

Zona Bratca – Suncuius – Vadu-Crisului – Defileul Crisul Repede reprezinta un complex carstic datorat calcarelor din muntii Padurea Craiului. Se remarca defileul cu numeroase abrupturi, numeroase pesteri (Pestera Vadu Crisului care este amenajata, Pestera Batranului etc.), platoul carstic de la Zece Hotare cu numeroase doline, uvale, Pestera Vântului de la Suncuius (cea mai lunga pestera din tara, ~46 km), Pestera Unguru Mare-pestera amenajata accesului turistic, cu un ecomuzeu in interior, ce prezinta desoperirile arheologice din zona.

Zona Remetea – Rosia – Damis din sud-vestul Muntilor Padurea Craiului cuprinde una dintre cele mai mari pesteri din tara, Pestera Meziad, cu cinci etaje si o lungime a galeriilor de peste 3400 m. Se mai remarca cheile Albioarei si pesterile Ciur Ponor, Ciur Izbuc, Pestera Farcu, Pestera Vacii- arii protejate de interes national.

Zona montana a judetului **Bistrita-Nasaud** se desfasoara pe o suprafata de peste 2600 kmp, intinzându-se pe 5 masive montane: M-tii Caliman, Bârgaului, Suhard, Rodnei si Tibles. Vaile adnci si crestele care se ridica pina peste 2000 m, sunt strabatute de trasee turistice montane in lungime totala de peste 500 km, pe care se practica drumetia montana. Zona de munte este cautata si ca loc de agrement , un mare numar de turisti petrecându-si sfârșitul de saptamâna sau vacantele, pe malul lacului de acumulare Colibita, pe vaile sau in poienile de munte. Iarna, de obicei bogata in zapezi, atrage numerosi iubitori ai sporturilor de iarna pe pârtiile de schi amenajate, dotate cu mijloace de transport pe cablu sau, spre primavara, in caldarile alpine ale muntilor Rodnei si Caliman, care devin paradisul pasionatilor de schi si snowboard extrem.

Judetul **Cluj** cuprinde cele mai spectaculoase inaltimi, in Muntii Apuseni, cea mai complexa grupa din Carpatii Occidentali.

Pasuni intinse si cupole vulcanice, chei inguste si adanci sunt fenomene unice in Romania si chiar in Europa (Cheile Turzii si Cheile Turenilor). Grote cu fanteziste forme de stalactite si stalagmite, adapostind valori speologice deosebite sunt: Pestera Mare, Pestera Piatra Ponorului, Pestera Varfurosului si altele. In padurile montane se pot vana ursi, mistreti, caprioare, iar apele iuti ale paraielor de munte si lacurile de baraj abunda in peste. Cateva zone montane renumite: Baisoara-Muntele Baisorii, Valea-Draganului, Belis-Fantanele. Tot In judetul Cluj sunt cunoscute zonele turistice montane Vladeasa, Valea Somesului Rece (bazinul superior), Valea Ierii, Zona Marisel-Maguri si valea Ariesului - Zona Buru, Lungesti, Ocolise.

Zona Borsa, situata in **Maramuresul istoric**, este una dintre cele mai frumoase zone ale României, (daca nu cea mai frumoasa, asa cum o considera localnicii). Borsa este situata in partea de nord-est a judetului Maramures, in partea de nord-vest a României, la frontiera cu Ucraina.

Izvoarele Stațiunea este situată la o distanță aproximativ 32 km de municipiul Baia Mare, la o altitudine de 916 m, drumul spre stațiune fiind asfaltat. Începând din anul 1946, Stațiunea Izvoare a fost o gazdă primitoare pentru diferite competiții sportive de nivel județean, național și internațional și a prezentat o bază de pregătire pentru sportul de performanță. Stațiunea Izvoare, datorită amplasamentului geografic și condițiilor meteo, beneficiază de zăpadă o lungă perioadă de timp, chiar și in situațiile în care în alte zone ale țării nu este zăpadă. Astfel, în această stațiune au fost organizate următoarele numeroase competiții. La o distanță relativ apropiată de

stațiune există două pârtii de schi alpin de dificultate mai ridicată decât cea din stațiune, unde pot fi organizate competiții sportive. Stațiunea Izvoare are la ora actuală spații de cazare și masă renovate, permițând odihna și servirea mesei în condiții civilizate.

În Județul *Satu Mare*, în Munții Oas și Gutâi, turismul este favorizat de existența unor trasee turistice cu resurse estetic-peisagistice atractive, cum sunt: Sâmbra Oilor – Vârful Bradului, 1093 m; Valea Rea – Selatruc, cu plecare din Huta Certeze; Valea Turului – Muntele Tâmpa, din Gutâi; Cabana Vraticel (cu plecare din Negrești Oas, la km. 9 aflându-se o cabana și o pastravarie); Valea Turului, cu plecare din Negrești Oas; Cabana silvica La Tur – Selatruc – Vârful Buiana (1064), Valea Talna Mare (comuna Vama); Baile Puturoasa (cu apă minerală sulfuroasă), cu plecare din Vama (12 km.); Valea Talna Mare – Luna Ses – Vârful Pietroasa (1201 m), punctul cel mai înalt din județul Satu Mare, cu plecare din Luna (lângă Negrești), Valea Talna Mica etc.

Județul *Salaj* face parte din zona montană din partea de nord a Munților Apuseni, cea mai complexă grupă din Carpații Occidentali având două ramificații nordice, cele ale Munților Mesesului și Plopisului, cu înălțimi de 700 – 900 m, vârful cel mai înalt, Osoiul Ciontului 998 m în partea de sud a Munților Meses la limita cu Județul Cluj.

Alpinism – trasee

Zone unde există trasee cu posibilitate de practicare a alpinismului în Județul Satu Mare: Vama-Baile Puturoasa-Luna Ses; Luna Ses-Vârful Pietroasa; Negrești Oas-Luna Ses Pastravarie (km 9); Pastravarie-Certeze-Borcutul Talharilor; Pastravarie-Cabana Selatruc; Selatruc-Pasul Huta; Stancile La Grohote (la 2 km de localitatea Certeze) și Stancile Marausei (la 5 km de loc. Certeze).

Alpinism și escaladă

Deși roca vulcanică din Caliman, foarte friabilă și slabă, nu este agreată de alpinisti, în cheile Bistritei Ardelene, aproape de stațiunea Colibita există mai multe trasee de escaladă, la 1-2 lungimi de coardă, cu dificultate până la gradul 8.

- Creasta Munților Rodnei, parcursă iarna, este un traseu alpin destul de dificil, recomandat numai sportivilor avansați sau Creasta Cocoșului – arie protejată din Maramureș, cariera Limpedea Baia Mare

Se pot dezvolta programe de alpinism și escaladă în Cheile Turzii, Cheile Tureni, Pietrele Albe, sau escaladă pe gheata, la Cascada Rachitele.

Pe teritoriul județului Salaj, se află zona montană de nord a Munților Apuseni, cea mai complexă grupă din Carpații Occidentali cu cele două ramificații de nord și vest, respectiv cele ale Munților Mesesului și Plopisului, cu înălțimi de 700 – 900 m, vârful cel mai înalt, Osoiul Ciontului 998 m în partea de sud a Munților Meses.

Turismul cultural

În acest domeniu se remarcă capacitatea operatorilor culturali datorită cărora, conform studiului Centrului de studii și cercetări în domeniul culturii din București, care analizează produsele culturale, Regiunea Nord-Vest se clasează prima între regiunile țării în termeni de obiective de patrimoniu, număr de biblioteci, teatre și monumente Unesco (în anul 2004).

Este important de mentionat faptul ca Transilvania este o regiune cosmopolita, unde traiesc peste jumătate (52,8%) din numarul total al locuitorilor de etnie maghiara din Romania.

Cele mai importante atractii culturale sunt :

- *Cetatile medievale*: Bistrita – fosta biserica a manastirii franciscane, astazi biserica ortodoxa; Cluj – Biserica Sf. Mihail, construita in stil gotic la sfarsitul secolului XV; Casa Matei Corvin, una dintre cele mai vechi case din Cluj; Zalau, Baia Mare –Turnul Macelarilor, transformat in timpul lui Iancu de Hunedoara si cel mai reprezentativ monument, Turnul Sfantului Stefan; Mediesu Aurit (Satu Mare), Monetaria Imperiului (actualmente Muzeul Județean Maramureș)
- *Bisericile fortificate* din Transilvania
- *Muzee de istorie si arheologie*, muzee de etnografie in aer liber (Sighetu Marmatei și Baia Mare), Muzeul de Istorie al Transilvaniei, Muzeul de Farmacie
- *Muzee de istorie si arheologie*: Muzeul de Istorie al Transilvaniei si Muzeul de arheologie si Istoria Artei (Cluj-Napoca), Muzeul Tarii Crisurilor (Bihor), Muzeul Judetean de Istorie si Arta din Zalau (fost Cazino al Asociatiei Mestesugarilor), Galeriile de Arta "Ioan Sima" din Municipiul Zalau, Muzeul de istorie Baia Mare, Muzeul de istorie Bistrita (sediul in „Casa argintarilor”), Muzeul de istorie și arheologie Maramureș, Muzeul Rezistenței Anticomuniste Memorialul Sighet
- *Monumente Unesco, biserici de lemn*: Barsana 1720, Budesti-Josani, Desesti, Ieud, Biserica din vale, Sisesti, Plopis, Corund, Soconzel, Hurezu Mare, Stana, Bolda (Satu Mare)
- *Monumente de arhitectura*: Herina (Bistrita Nasaud), Uileacul Simleului (Salaj), Baia Mare (Maramures), Bistrita (Bistrita Nasaud), Ciumesti, Sanislau
- *Castre romane*: Castrul Roman de la Porolissum, Comuna Creaca (sec. II-IV epoca romana); Castru si Vicus Militar cu sistem de supraveghere si aparare a limesului Daciei la Buciumi datând din secolele II-III epoca romana;Castrul Bologa, Castrul Romita
- *Cetati si asezari fortificate* : Cetatea Dabaca, Cetatea Chioarului –Maramureș,
- *Manastiri*: Nicula
- *Case memoriale*: Conacul O. Goga din Ciucea
- *Orasele- târguri*: Baia Mare, Sighetu Marmatei (Maramures), Comuna Crasna, judetul Salaj
- *Atractii urbane*: Sinagoga din Simleu Silvaniei, azi Muzeul Holocaustului, Cetatea Bathory, Manastirea Bic, Gradina Botanica din Jibou, Centrul istoric Baia Mare, cladiri de patrimoniu și Centrul istoric Sighetu Marmatei.

Castre, castele, conace, palate, cetati, biserici

In regiune exista castele, conace, palate, case memoriale, cetati, cele mai importante fiind la Arduș, Beclean, Bontida, Carei, Cluj Napoca. In topul primelor 20 de destinații culturale din Romania se gaseste si Castelul Banffy de la Bontida.

Zone arheologice: Caseiu, Gilau, Moigrad – ruinele castrului roman Porolissum, cel mai important centru militar si civil din nord-vestul Daciei Romane, Turda – ruinele castrului roman Potaissa. Cetatea Oradiei (secolele XVI-XVII), simbol al renasterii transilvane, a ajuns la dezvoltarea de acum datorita principilor reformati ai Transilvaniei. Complexul baroc al Oradiei este compus din Palatul Episcopal (Muzeul Tarii Crisurilor), Catedrala romano-catolica si Sirul canonicilor (secolul XVIII). Moigrad – ruinele castrului roman Porolissum, cel mai important centru militar si civil din nord-vestul Daciei Romane, Castele Buciumi si Romita (judetul Salaj); Ansamblul cetății familiei Báthory (ziduri de incintă, bastioane, poarta) din centrul orașului Șimleu Silvaniei, cetatea exista în anul 1532, fiind reședința familiei nobiliare a Báthoreștilor, care a dat principii ai Transilvaniei, regi ai Ungariei și numeroși prelați.

Pentru perioada interbelica sunt reprezentative cladirile si lacasurile de cult in stilul neoromânesc (Institutul Greco-Catolic) sau neobizantin, iar Biserica Albastra Ortodoxa, Biserica Ortodoxa din Episcopia Bihor etc. completeaza zestrea urbanistica existenta. Printre cele mai importante obiective se numara:

- Carei – Castelul Karolyi – dateaza din 1482, adaposteste Muzeul Orasenesc Carei
- Mediesu Aurit – Castelul Lonyay, dateaza din sec. XVIII si este in stil renascentist
- Casa Memoriala Ady Endre, aflata in Municipiul Zalau, Str. 22 Decembrie 1989, nr.45, datând de la sf. Sec.XIX
- Castelul Csaky si Parcul castelului, situate in comuna Almasu, nr.316, datând din anii 1815 – 1819
- Centrul Cultural “Simion Barnutiu”, situat in Comuna Bocsa nr. 22, datând din anii 1937 – 1938
- Conacul Hatfaludy si Parcul conacului , situate in sat Hida, str. Stadion, nr.8 datând de la sf. Sec. XIX
- Ansamblul Castelului Wesselényi, situat in Orasul Jibou, str. Parcului nr.14, datând din anii 1779 – 1810
- Casa Memoriala “Iuliu Maniu”, situata in Orasul Simleu Silvaniei, str. 1 Decembrie 1918, nr.26, datând de la inc. Sec XX
- Conacul Zsombory, situat in Comuna Zimbor, nr.34, datând din sec XIX
- Cetatea Bathory, str. Bathory Stefanus, nr.1, datând din anul 1532, modificata in anul 1679.
 - Castelul de la Pribilești , al contelui Teleki , castel in stil Renaissance și Baroc, castel care are un mare potențial dar trebuie realizate lucrări de reabilitare,
 - Castelul din Satulung și conacul Teleki de la Coltău care gazduiește Muzeul Petofi Sador

Centre mestesugaresti

In domeniul olaritatului exista Beius-Leheceeni, Saliste de Vascau, Cristioru de Jos, ceramica rosie; Crisul Repede – Vadu Crisului, ceramica alba, Săcel, Baia Sprie-Maramureș)

In domeniul textilelor de interior (Chiscau, Pietroasa, Remetea-Beius, Bratca, Borod - Crisul Repede), Săpânța, Târgu Lăpuș - Maramureș), lazi de zestre din lemn la Budureasa, Centrul de mestesuguri (tesaturi si cusaturi) de la Ciurmarna, , Centrul de mestesuguri Marin, judetul Salaj (podoabe din marjele impletite)

Pentru prelucrarea papurei exista zonele Bors, Otomani – Crisul Repede si Barcau-Crasna. Impletitul din nuiele era o ocupatie traditionala in Salonta – Crisul Repede, iar ouale se incondeiau in Dragoteni, Remetea – Beius, etc.

Bucataria traditionala,

deosebit de gustoasa este putin pusa in valoare in restaurantele din judet, insa este inca bine pastrata. Printre cele mai apreciate produse culinare sint: vestita palinca de Bihor, Palinca de Zalau, vinurile (podgoriile Diosig, Sacuieni, Valea lui Mihai), placintele (varzari) (cu branza si marar, cu prune, cu cartofi), supa de pasare cu taietei de casa, ciorbe ardelenesti, slanina si sunca de porc, ceapa de Pericei (Salaj), tocanite, sarmale, cozonaci si multe altele.

Turismul religios si monahal

Exista in Regiune multe areale incarcate de spiritualitate si locuri de pelerinaj:

- Zona Campiei si dealurilor de vest care cuprinde biserici, catedrale si manastiri (Beltiug, Apa, Oradea)
- Regiunea turistica Oas-Maramures-Obcinele Bucovinei
- Zona Muntilor Apuseni (mai ales biserici de lemn)
- Cimitirul vesel de la Sapanta
- Zona depresiunii Transilvaniei, cu manifestari religioase de traditie
- Mănăstiri – zona Lăpușului (Rohia, Rohiița, Habra) - zona Maramureș (Bârsana, Moisei, Peri-Săpânța)

Bisericile de lemn

Peste 100 de biserici de lemn, adevarate opere de arta, sunt raspândite pe teritoriul Marmuresului. 8 dintre acestea fac parte din patrimoniul Cultural UNESCO, marturie a valorii lor deosebite. In timp s-a ajuns la o adevarata arta a imbinarilor in lemn ce reprezinta o tehnica specifica de imbinare a lemnului fara cuie sau cu ajutorul cuielor de lemn in anumite situatii impuse de locul si rezistenta imbinarilor.

Prin urmare, ansamblul arhitectural bisericesc din Maramures a evoluat in timp in functie de priceperea, experienta si fantezia constructorilor locali, ei reusind sa impuna un anume stil in redarea plastica a formelor si motivelor ornamentale care s-a extins si in zonele limitrofe: Bistrita, Salaj, Satu Mare si Cluj.

Majoritatea bisericilor de lemn ale Bihorului de astazi au fost ridicate sau refacute de-a lungul secolelor al XVIII-lea si al XIX-lea. In Bihor se mai pastreaza 61 de biserici de

lemn, toate declarate monumente de arhitectura si, implicit, protejate de legislatia statului român. O parte dintre ele sunt destinate cultului, iar altele sunt conservate in situ, pastrându-si astfel calitatea de marturii ale unei vieti spirituale românești si ale unui model cultural specific acesteia.

In judetul Bihor, pe langa o multime de biserici de lemn ce apartin ortodoxiei, si care se mai pastreaza inca, mai exista Manastirea de la Calugari Izbuc (Carpinet), Manastirea de maici-Voivozi, Schitul de maici "Sfantul Ilie" din Poiana Florilor (Padurea Neagra).

La aceste locatii turistice si monumente se adauga o dimensiune specifica ethosului local si transilvan, in general: multiculturalitatea, care valorificata turistic devine un element de potentare si unicitate a atractivitatii.

O structura de manastiri si lacasuri de cult ortodoxe care respecta in plan, fatade si pictura sugestiile venite dinspre Bizant:

- **Manastirea de la Voivozi** (sec. XI-XII), unde se conserva si planul unei bisericate sala cu absida semicirculara, este un exemplu care demonstreaza ca si Bihorul a fost un teritoriu din urma dominanta in Bizant arondat sistemului inca inainte de anul 1000 chiar.
- **Remetea** (sec.XIII), azi biserica reformata, la origine ortodoxa, este o alta pilda eclatanta pentru relatia cu lumea bizantina din punctul de vedere al absidei, semicirculara in interior si poligonala in exterior, dar si al picturii bizantine din România Una dintre cele mai vechi), apartinând veacului al XIV –lea, dovedeste vechimea manifestarilor specifice cultului răsăritean in Bihor si nu numai.

Biserica reformata din Acas, Satu-Mare dateaza din sec. XII. In Carei exista Biserica ortodoxa „Sf Arhangheli Mihail si Gavril”, care dateaza din anii 1760-1766. Biserica Romano-Catolica este una din cele mai frumoase monumente de arhitectura baroca din judet, construita in anii 1769-1778.

Judetul Salaj este reprezentat prin cele 68 de biserici de lemn si 4 manastiri.

Centre urbane istorice

Cele mai semnificative centre istorice sunt Cluj Napoca, Baia Mare, Satu Mare, Turda (Oras roman), Dej, Gherla, Zalau – Clădirea "Transilvania" din municipiul Zalău **este una dintre puținele clădiri din categoria monumentelor istorice rămasă în centrul istoric al orașului.**

De remarcat centrul istoric al orasului Baia-Mare cu constructii si monumente istorice datând din sec. XV, printre care se evidentiaza: piata libertatii, centrul vechi al orasului complex de arhitectura medievala ridicat in secolele XVII-XVIII, ce pastreaza inca subsolul si parterul unor constructii mai vechi, conserva o succesiune de stiluri arhitecturale (gotic, baroc). Casa Elisabeta, cea mai veche constructie civila, a fost ridicata intre 1446-1490 de Iancu de Hunedoara si Matei Corvin. Piata Cetatii – vechiul Tintirim, este dominat de Turnul Stefan, ridicat din initiativa lui Iancu de Hunedoara, intre 1446-1468. In apropiere se găsește și Turnul Măcelarilor, monument de secol XV foarte bine conservat.

In Satu Mare merita vizitate Biserica „Sf Arhangheli Mihail si Gavril” construita in 1932-1937, este asezata pe locul vechii biserici romanesti construita in anii 1799-1803, Catedrala romano-catolica, construita in anii 1786-1798, in stil neoclasic, Biserica cu Ianturi, monument semnificativ pentru imaginea arhitecturii orasului in sec. XVIII,

Sinagoga, construita in stil maur la inceputul secolului, Hotelul „Dacia”, cea mai frumoasa constructie a orasului, in stil secesion, din anul 1902, Turnul pompierilor – construit in anii 1903-1904.

Muzee, case memoriale:

Judetul Maramures se poate „lauda” cu Muzeul de Mineralogie deschis turistilor inca din anul 1989 (prin frumusetea lor vestitele si pretioasele flori de mina se inscriu in rândul principalelor colectii europene de acest profil), Muzeul Etnografic al Maramuresului Sighetu-Marmatiei, Muzeul Judetean, organizat in incinta vechii monetarii, care cuprinde colectiile sectiei de istorie, Muzeul de arta – cladire ridicata in 1748 cu subsolul si parterul in stil baroc care gazduieste colectii cu lucrari reprezentative ale clasicilor picturii românești si ale renumitei scoli de pictura baimareana, Memorialul Victimelor Comunismului si Rezistentei Sighetu-Marmatiei. Muzeul de etnografie si arta populara – amplasat in cladirea fostului teatru de vara (ridicat in 1953 cu fatada in stil neoclasic), cuprinde o expozitie permanenta de arta populara. In imediata apropiere pe Dealul Florilor, se afla o expozitie permanenta de arhitectura populara in aer liber "Muzeul Satului" cuprinzând case si gospodarii traditionale, specifice diferitelor zone etnografice ale judetului, intinse pe o suprafata de 12 ha. Aici se gaseste si o biserica din lemn monument istoric si de arhitectura, ridicata in anul 1603 si adusa pe actualul amplasament in anul 1939.

Alte obiective etnografice importante sunt: Chilia – Gospodaria taraneasca de la Chilia, caracteristica arhitecturii populare din zona etnografica Codru, Calinesti Oas – Casa Taraneasca din Calinesti Oas, inclusa pe lista nationala de monumente, Bogdand – Muzeul Maghiar, Petresti – Muzeul Svab, pastrator al traditiilor etno-culturale specifice populatiei svabe.

In Satu Mare, Muzeul Judetean este una din cele mai importante institutii de cultura ale judetului, cladirea actuala fiind construita in 1936. Mai sunt de mentionat Muzeul de arta (cladirea a fost construita in a doua jumatate a secolului XIX, in stil neogotic), Tasnad - Muzeul Orasenesc (cladirea a fost conac nobiliar), Negresti Oas - Muzeul in aer liber al Tarii Oasului (detine un patrimoniu bogat si variat), Apa - Casa Memoriala Vasile Lucaciu (dateaza din anul 1848) si Casa Memoriala Ady Endre – infiintata in 1957, Octavian Goga.

In Cluj, obiectivele majore sunt Muzeul de Istorie al Transilvaniei, Muzeul Banffy, Muzeul de arta, Muzeul Etnografic, Muzeul Farmaciei, Muzeul Speologic, Zidul Cetatii, Muzeul Satului, Muzeul Zoologic, Vivariu, Terrariu, si un numar important de case memoriale (Matei Corvin, Lucian Blaga, Octavian Goga, Emil Racovita, etc).

In Bistrita exista importante atractii turistice urbane cum ar fi: Casa Ioan Zidarul - Municipiul Bistrita, Casa Argintarului - Municipiul Bistrita, Sirul Sugalete - Municipiul Bistrita, Ansamblul urban fortificat - Municipiul Bistrita, Biserica evanghelica - Comuna Galatii Bistritei, satul Herina, Satul Gerorge Cosbuc.

Muzeul Judetean de Istorie si Arta din Zalau este una dintre cele mai importante atractii urbane pentru turistii straini si autohtoni ai municipiului.

Institutia are 5 sectii, functionand in doua cladiri : cladirea principala in care functioneaza 4 sectii- este obiectiv de patrimoniu, fiind construita la sfarsitul secolului al XIX-lea stil “Art nouveau”. Galeriile de arta “Ioan Sima”, infiintate in 1981 sunt localizate intr-o cladire monument istoric, datand din a doua jumatate a secolului al XIX-lea, expunand pentru public colectia pictorului salajeon Ioan Sima, precum si o colectie impresionanta de lucrari de arta plastica ale artistilor contemporani.

Complexul arheologic Porolissum- Moigrad (comuna Mlrsid, 7 km de Zalau) reprezinta o atractie unica la nivel european si mondial, datorita numarului foarte mare de vestigii bine conservate din epoca preromana si romana. Se intinde pe o suprafata de aproximativ 40 ha, avand ca principale repere turistice: orasul roman, amfiteatrul vama, terasa sanctuarelor, drumul roman, basilica paleocrestina sapata in stanca, vicus-ul military, comandamentul, terme romane.

Obiectivul Porta Praetoria a fost restaurant si amenajat ca muzeu pentru castrul roman.

Case si muzee memoriale:

1. Muzeul castrului de la Buciumi, din comuna Buciumi, in sediul Scolii Gimnaziale, ce contine si o colectie de importante piese (etnografice de pe Valea Agrijului)
2. MUzeul etnografic din Mesesenii de Sus, comuna Mesesenii de Jos, in cladirea Scolii Gimnaziale
3. Muzeul Memorial "Simion Barnutiu" din Bocsa
4. Casa memoriala "Iuliu Maniu" Badacin, in conacul familiei Maniu
5. Centru cultural Sincai-Coposu din Bobota
6. MUzeul etnografic Marca
7. Casa memoriala Ady Endre, Zalau, Strada Crasnei
8. Muzeul etnografic al Vaii Somesului din comuna Napradea
9. Muzeul etnografic din Agrij

Muzeul de Mineralogie Baia Mare– deschis turiștilor încă din anul 1989. Prin frumusețea lor vestitele și prețioasele flori de mină se înscriu în rândul principalelor colecții europene de acest profil.

Case memoriale din județul Maramureș : Vasile Lucaciu, dateaza din anul 1848, – Șișești , Petofi Sandor –Coltău , Gheorghe Pop de Băsești – Băsești , Ellie Wiesel – Sighetu Marmăției.

Turismul de afaceri si evenimente

Turismul de afaceri este considerat principala sursa de venituri pentru industria hoteliera autohtona. In ultimii ani, o data cu intrarea pe piata româneasca a marilor companii straine, numarul celor care vin in România in interes de afaceri a crescut considerabil. Efectele pozitive se vad in special in marile orase.

Condițiile pentru organizarea de congrese, simpozioane, intalniri sunt asigurate in prezent de hotelurile si institutiile din orasele mari: Cluj-Napoca, Oradea si Baile Felix Baia-Mare Millennium Business Center, Centrul marketing și expoziții al CCI Maramureș, Biblioteca Județeană cu spații generoase de conferințe, dotate cu aparatura tehnică multimedia și cu facilități de nivele europene.

Exista cateva evenimente culturale deosebite care reunesc o gama larga de activitati muzicale, dansuri, si alte manifestari culturale: Zilele Orasului Satu Mare, Zilele Portilor Deschise de la Cluj-Napoca, Sambra Oilor, Festivalul folclorului codrenesc de la Oteloiaia, Festivalul folcloric al nationalitatilor de la Bogdand, Festivalul Castanelor de la Baia Mare, Sarbatoarea capsunilor de la Halmeu, Zilele Bontidei (Cluj), Zilele medievale in Zalau, etc. Cu ocazia Zilelor Orasului Satu Mare au loc activitati culturale (muzica, dans, teatru), sportive, expozitii, colocvii, lansari de carte, targuri. Sambra Oilor este cea mai mare sarbatoare campeneasca a osenilor, legata de ocupatia traditionala a pastoritului, serbare ce se desfasoara anual in luna mai la Huta Certeze si simbolizeaza venirea primaverii si iesirea oilor la pascut. Dupa "masuratul laptelui" incepe ospatul cu bunatati, "boace" si tuica de prune, dupa care se canta si se

danseaza. Dansurile osenesti sunt animate de ritmul sacadat al “ceterii”, de “tipurituri” si batai de palme. Festivalul folclorului codrenesc face cunoscute elementele etnografice si folclorice specifice, dintre care se evidentiaza dansurile dificile si spectaculoase, care are loc la sfarsitul lunii august, intr-un pitoresc decor natural din padurea Oteloiaia. Festivalul folcloric al nationalitatilor are loc la Bogdand in luna septembrie si se bucura de o larga participare in fiecare an. In județul Maramureș, manifestările culturale tradiționale, festivaluri folclorice și târgurile se desfășoară pe tot parcursul anului după un calendar stabilit în fiecare an, și atrag o multitudine de turiști. Amintim dintre cele mai importante: Festivalul Lenkerului Cavnic, Udătorul _ Șurdești, Targul Cepelelor – Asuaju de Sus , Măsurșul oilor – Târgu Lăpuș, Tânjeaua de pa Mare, Sânziene – Borșa, Festivalul Nunților Vadu Izei și Oncești, Festivalul Stuparilor, - Cernești, Roza Rotalinda zilele culturii din Rozavlea, Hora de la Prislop Borșa, Sărbătoarea castanelor Baia Mare, Festival Internațional de poezie Sighet , Festivalul Tradițiilor de iarnă Sighetu Marmației .

Multe din localitatile judetului au manifestari de tip targuri, zilele localitatii sau altfel de evenimente tematice. Exista o tendinta de a dezvolta festivalurile si evenimentele prin capacitatea unor localitati in fratite, cautindu-se internationalizarea acestora (Zilele salcamlor in floare - Valea lui Mihai, Targul de la Vama Sarii (Vadul Crisului), Targul de la Negreni (Cluj), Targul Palincarilor (Bihor) s.a.m.d.

Festivalul “Toamna Oradeana” organizat in preajma aniversarii Municipiului Oradea, este un polarizator important de evenimente inca insuficient pus in valoare in context trasfrontalier si transnational. Include Festivalul Tineretii, Festivalul Vinului, Festivalul Palincii, Zilele orasului si altele.

Dintre manifestarile cu caracter national sau international, majoritatea sint cu tematica cultural-artistica, fiind organizate in principal in Oradea si Cluj-Napoca: Festum Varadinum, Festivalul International de Dans Sportiv, Festivalul International al majoretelor, Salonul international de Carte, Festivalul international de folclor *Flori alese de pe Crisuri*, reuniuni ale artistilor fotografi, Saptamana Teatrului Scurt, **Festivalul International de Film Transilvania TIFF** (care are toate sansele sa devina un foarte cunoscut brand regional), Festivalul International de Teatru „Man-in-Fest”, Festivalul de Folclor „Serbarile Transilvane”, Școala de vară Memorialul Sighetu Marmației.

In Oradea s-au dezvoltat un numar important de expozitii, unele dintre ele avand o tenta nationala cu tendinte de internationalizare: Expo Varadinum, Expozitiile de arta Fotografica de la Galeria Art Foto, expozitiile muzeale ce au loc la Muzeul Tarii Crisurilor. Exista si alte expozitii periodice, atat in Oradea, cat si in Cluj-Napoca, in cadrul Universitatilor, sau la centrul Expo Transilvania.

Printre **evenimentele culturale traditionale** cu o periodicitate anuala sint:

- incondeiatul oului de Pasti si ritmuri de toaca Dragoteni – comuna Remetea, Rieni, Dobresti, Lunca, Budureasa;
- aprinderea focurilor solare pentru vii si pentru morti: Câmpani, Sustii (comuna Lunca), Saliste de Vascau (comuna Cristioru de Jos);
- sarbatoarea sângiorzului (Sfântul Gheorghe) la Vascau si targul de sangiorz la Beius, Bradet, Chiscau, Magura.

De asemenea, au loc anual **serbari campenesti si festivaluri**: Zilele salcamlor in floare (Valea lui Mihai), Târgul de la vama sarii (Vadu Crisului), Târgul de la Beius (in fiecare joi, agricultori si mestesugari din intreaga zonă a Beiusului si Vascăului vin să-si vîndă sau să-si schimbe produsele la acest tirg), La izvorul lui Horea (Cristioru de Jos: Poiana si Saliste de Vascau.), Toamna pe Valea Ierului (Sacuieni), Festivalul vinului si al palincii (Muzeul Tarii Crisurilor Oradea), Festivalul cântecului, dansului si portului popular bihorean (Muzeul Tarii Crisurilor Oradea), Festivalul de muzica sacra si al obiceiurilor de Craciun si anul nou (Oradea, Beius, Alesd), Târgul mesterilor populari din România (Muzeul Tarii Crisurilor sau Cetatea Oradea), Festivalul folcloric al rromilor, Sarbatoarea folclorica si religioasa (Kirchweih) a etnicilor germani (Palota).

In Salaj calendarul evenimentelor reprezentative cuprinde:

- in luna Februarie: Expozitie – Lucrari reprezentative din colectia Ioan Sima, Masa rotunda cu tema Monumente istorice in zona turistica Valea Agrijului
- luna Mai: Serbare pastorala Masurisul de la Pria, Voces Primavera – Festival cultural-artistic al elevilor, Festivalul Cântecului si Dansului Codrenesc, Zilele Orasului Jibou, Intalnire cu fiii satului Brebi, Festivalul International de Fotografie: ArtSilvania – etnografie&arta, Festivalul Concurs de Folclor pentru tineret *Tara Silvaniei*.
- luna Iunie: Fiii satului Pria Comuna Cizer, Festivalul folcloric De dor si de omenie, intalnire cu fiii satului Dragu (Comuna Dragu), Balul Ciresele Sat Badacin, Zilele culturale ale comunei Zimbor – Fiii Satului, Tabara Internationala de Dansuri Populare si Mestesuguri, Populare Zsibai – Cehu Silvaniei, La Fântâna Dorului – festival folcloric international al românilor de pretutindeni - Simleu Silvaniei, Zilele orasului Jibou
- luna Iulie: Festivalul folcloric “Porolissum” - Moigrad, Castrul roman Porolissum, Tabara de dansuri populare maghiare, tabara de mestesuguri populare - Cehu Silvaniei, Serbarea omagiala Simion Barnutiu, intalnire cu fiii satului din localitatea Bocsa, Târgul mesterilor populari - Zilele Romane, Municipiul Zalau
- luna August: Manifestari culturale legate de Zilele Cetatii, Festivalul International al dansului femeiesc Ecouri Mesesene - Zalau si Guruslau, Serbare Câmpeneasca – Castrul Roman - Buciumi
- luna Septembrie: Zilele Crasnei – Crasna, Zilele Bathory – Simleu Silvaniei
- luna Octombrie: Zilele Bibliotecii Judetene Ionita Scipione Badescu – Rememorari, Balul Strugurilor - Crasna, Ziua Armatei Române - Jibou, Fiii Salajului - Zalau, Simleu Silvaniei, Jibou
- luna Decembrie: Zilele barbatilor din Crasna (Festivalul vinului) – Crasna, Obiceiuri din strabuni, Festivalul *Au pornit colindatorii*

Turism rural si agroturismul

Arealele cu turism rural semnificativ sunt: Tara Beiusului, Tara Chioarului, Tara Iapusului, Tara Maramuresului, Tara Nasaudului, Tara Oasului si Tara Silvaniei.

Cimitirul Vesel de la Sapânta

Unul dintre cele mai reprezentative areale etnografice ale regiunii, Cimitirul Vesel din Sapanta a fost, pentru mai mult de 50 de ani, creatia sculptorului Stan Patras, artist de prestigiu in domeniul arhitectural, traditie mostenita in generatia sa din tata in fiu. Spiritul creativ al lui Stan Ioan Patras a facut ca acest monument al Sapantei, Cimitirul Vesel, sa fie si astazi un vestigiu al culturii si civilizatiei romanesti. Continuatorul traditiei lui Patras este acum Dumitru Pop.

In judetul Salaj, turismul rural constituie una dintre resursele foarte putin exploatate de catre proprietarii potentialelor pensiuni agroturistice.

Desi la nivelul judetului exista o filiala a unei asociatii nationale a proprietarilor de pensiuni agroturistice (Asociatia Nationala a Turismului Rural, Ecologic si Cultural – Filiala Salaj) totusi proprietarii din judet sunt inca reticenti in a deschide noi pensiuni in zonele atractive ale judetului unde si fluxul de turisti este mai mare,

in judet fiind atestate si functionând un numar de doar 3 pensiuni agroturistice conform datelor furnizate de I.N.S.Dezvoltarea turismului ecologic este posibila avand in vedere numeroasele habitate naturale, a biodiversitatii, a fondului peisagistic precum si a potentialului natural nealterat dar nu mai putin important cu gospodarii taranesti solide cu cutur ospitalitatii, bune primiri, si cu un habitat rural bine conservat. Dintre habitatele naturale de o importanta deosebita pentru judet care intregesc peisajul, mentionam: Rezervatia Naturala "Gradina Zmeilor" din localitatea Galgau Almasului, Comuna Balan, cu o suprafata de 3 ha, Poiana Narciselor din Localitatea Chendrea, Comuna Balan, cu o suprafata de 1,50 ha, Rezervatia Peisagistica Tusa-Barcau, Comuna Sag, in suprafata de 13 ha, Padurea Lapis, Comuna Nusalau cu o suprafata de 430 ha, este o arie de protectie speciala avifaunistica.

Traditia, obiceiul, prietenia, generozitatea si veselia localnicilor te inconjoara la fiecare pas, cele peste 260 de pensiuni acreditate din Maramures putând sa satisfaca chiar si pe cei mai pretentiosi dintre musafiri.

Zone etnografice

In judetul Bihor se disting cateva subzone etnofolclorice, delimitate de vaile unor cursuri de apa mai importante: Crisul Negru, Crisul Repede, Barcaul si Ierul. Aceste zone au ajuns sa se distinga, treptat, prin specific folcloric, prin marturii, traditii, mestesuguri.

Zonele etnografice pe care specialistii in domeniu le-au identificat pe raza judetului Bihor sunt: Crisul Alb, Beius, Crisul Repede, Barcau-Crasna. Județul Maramureș este împărțit în 4 zone etno- folclorice distincte, care datorită mândriei locale se numesc Țări : Țara Maramureșului, Țara Chioarului, Țara Lăpușului și Țara Codrului.

Datorita prezentei in judet a unei suprafete mari din Parcul Natural al Muntilor Apuseni, a unor zone umede relativ extinse, biodiversitatea este una din atractiile majore ale

mediului natural din Bihor. Distribuția ariilor naturale protejate pe întreg teritoriul județului, în zone uneori locuite de comunități străvechi care încă și-au mai păstrat specificul cultural, face posibilă dezvoltarea ecoturismului în Bihor.

Bihorul se caracterizează prin asociații peisagistice atractive. Pe un spațiu relativ restrâns se disting trei unități geografice majore: Câmpia de Vest, Dealurile Vestice și Munții Apuseni, dispuse în amfiteatru, de la altitudinea de ~150m, în vest, până la 1.848m (Vf.Bihorul) în partea de sud-est.

Alte elemente de atracție pentru ecoturism sunt:

- rețelele hidrografice de suprafață (ape curgătoare). Patru râuri principale și afluenții acestora traversează județul Bihor: Crisul Repede (Valea Draganului, Valea Iadului, Petea), Crisul Negru (Crisul Pietros, Crisul Băiltei, Vaile Rosia, Meziad, Sighistel, Varatec, Finis), Barcaul, Ierul. Turismul de durată scurtă (week-end) este orientat frecvent spre malurile apelor curgătoare, pentru a exploata "efectul de margine".
- Lacuri de acumulare sau iazuri de mici dimensiuni se găsesc în zonele de câmpie: Săuaieu, Alceu, Les, Gepiu, Bicaciu, Miersig, în bazinul Crisului Negru.
- Lacuri naturale de câmpie: Serpilor și Stuf. Lacul serpilor și Lacul cu stuf de lângă Salonta sunt câteva din puținele lacuri naturale din Bihor.
- Lacuri de acumulare atractive pentru pescari sau amatori de sporturi nautice: Lacul Dragan, Lacul Lesu, Lacul Munteni, Lacul Bulz, Tautelec, Albis, Lacul Vida și cele de pe Crisul Repede (Tileagd, Lugas etc.)
- Zonele umede (unele arii protejate): ramășița mlăștinii Ecedeea, Lacul Cicos din Sacuieni, lacurile din bazinul Ier-Barcau (între dune de nisip) - Simian, Vasad.
- Zona Cefa este o importantă pescărie dar și un important loc de popas pentru zeci de mii de pasări, o porțiune a ei fiind declarată rezervatie naturală.
- Lacurile și zonele umede de altitudine din platoul montan: Lacurile Varasoaia, Poiana Ponor (temporar), Molhasurile Izbuțelor, Taul Mare.

În general, pe lacurile de acumulare pot fi utilizate barci de talie medie, barci cu motor, barcile acționate de om, putând avea un grad ridicat de utilizare.

Zonele cu un specific cultural tradițional în Bihor:

- depresiunea Beiusului, unde trăiesc oamenii cunoscuți sub numele de „crisenii”. Crisenii locuiesc la poalele munților, fiind legați de pământurile mănăstirești ale depresiunii. De aceea ei nu folosesc partea lor de munte decât pentru pasunat, iar zonele mai accesibile, pentru fâneată. În locurile de fâneată ei își construiesc mici colibe pe care le locuiesc numai vara, în timpul cositului.
- Valea Crisului Repede, unde în comune ca Tileagd, Vadu Crisului, Suncuius, Bratca și altele găsim încă un mod de viață tradițional, bazat pe o legătură puternică dintre om și natură.

Câmpia Crisurilor, care cuprinde zonele de pe Ier, Barcau și Crisul Negru (în sudul județului). Găsim aici zone cu puternice valențe viticole (Diosig-Sacuieni-Valea lui Mihai) și zone tradiționale de câmpie, cu săte adunate și tradiții specifice

Mestesugurile, în trecut foarte bine reprezentate, se mai păstrează încă mai ales în zona rurală a județului astfel: încondeiatul ouălor de paști, olărit (ceramica albă și roșie), lădarit, mobilier taranesc, țesături-cusături-broderii populare, pictura de icoane pe sticlă și lemn, rotărit, împletituri din papură și năie, cioplit în piatră și marmură, cojocărit, confecționat de obiecte de podoba, sculptura în lemn.

In judetul Cluj exista zona etnografica Somesul Mic si alte zone cu specific cultural traditional, printre care mai cunoscuta este Zona motilor (Marisel, Maguri, Belis, Risca etc).

Arii protejate; Ecoturism

România detine in prezent 12 parcuri nationale cu o suprafata totala de 306,989 ha, 14 parcuri naturale cu o suprafata de 772,128 ha.

In Regiunea Nord-Vest exista doua parcuri nationale: Parcul National Muntii Rodnei si Parcul National Calimani si doua parcuri naturale: Parcul Natural Muntii Apuseni si Parcul Natural Muntii Maramuresului. Alaturi de cele 4 parcuri, se regasesc aici alte 165 de arii naturale protejate, suprafata totala protejata in regiune ajungând la de 281842 ha.

La nivelul Regiunii au fost identificate 67 de tipuri de habitate naturale de interes comunitar, conform Tratatului de Aderare adoptat la Bruxelles in 24.01.2005. Numarul cel mai mare de astfel de habitate (40) se regasesc in judetul Bihor, in restul judetelor din regiune numarul de habitate de interes comunitar variind intre 12 (Bistrita Nasaud) si 21 (Cluj). Dintre cele 6 judete, cel mai bine reprezentat este judetul Maramures cu 198191 ha, datorita existentei Parcului Natural Muntii Maramuresului (148859 ha).

Tabel 8. Arii naturale protejate

Arii naturale protejate din Regiunea Nord-Vest		
Judetul	Numarul de arii naturale protejate	Suprafata protejata
Bihor	64	30867 ha din care 30545 ha apartin Parcului Natural Muntii Apuseni
Bistrita-Nasaud	27	38282 ha din care 37429 ha apartin Parcului National Muntii Rodnei, iar 112 ha apartin Parcului National Calimani
Cluj	23	7520 ha din care 6200 ha apartin Parcului Natural Muntii Apuseni
Maramures	35	198191 ha din care 47227 ha apartin Parcului National Muntii Rodnei, iar 148850 ha apartin Parcului Natural Muntii Maramuresului
Satu Mare	7	6.465 ha
Salaj	15	517 ha
Total	169	281842 ha

Sursa: ARPM, Doc. Regional Sectorial de Programare pentru Protectia Mediului

Au fost desemnate 55 de situri pentru constituirea retelei de arii naturale protejate Natura 2000, dintre acestea 29 fiind situri Corine Biotops. La fel ca si in cazul habitatelor naturale de interes comunitar, numarul cel mai mare de situri propuse pentru retea Natura 2000 a fost inregistrat in judetul Bihor (21 de propuneri).

In urma realizarii inventarului speciilor de flora si fauna existente la nivelul regiunii, au fost identificate peste 1200 de specii de plante si peste 600 de specii de animale. Printre acestea se regasesc numeroase specii de flora si fauna de interes comunitar, conform Tratatului de Aderare.

Pentru 55 arii protejate au fost incheiate procedurile de atribuire in custodie.

Printre cele mai importante areale trebuie mentionat **Parcul National Muntii Rodnei** – intins pe o suprafata de 46.400 ha. Rezervatie a Biosferei inca din 1979, isi datoreaza importanta si renumele atat geologiei si geomorfologiei muntilor cat si prezentei a numeroase specii de fauna si flora, endemite si relice glaciare. Scopul principal pentru care a fost infiintat parcul este cel de conservare a habitatelor naturale, a florei si faunei salbatice, a diversitatii biologice. In acelasi timp parcul va deveni unul dintre cele mai importante obiective turistice din judetul Bistrita Nasaud care cuprinde peste 80% din suprafata acestuia.

Parcul National Calimani este unic in Europa si in lume, atipic pentru clima si relief (in materie de peisaje, flora si fauna).

Parcul Natural Muntii Apuseni se intinde pe 75.784 ha.

Conform informatiilor furnizate de Agentia Regionala de Protectie a Mediului, In judetul Cluj exista urmatoarele arii protejate: Cariera Corabia (2 ha), Pestera Varfurasu (1 ha), Fanatele Suatu (9,20 ha), Fanatele Clujului – Valea lui Craiu (1 ha), Valea morilor (1 ha), Paraul Dumbrava (0,50 ha), Cheile Turzii (104 ha), Lacul Stiucilor (26 ha), Valea Legiilor (13,5 ha), Stufarisurile de la Sic (2 ha), Fagetul Clujului (10 ha), Pestera Mare (2 ha), Pestera Piatra Ponorului (2 ha), Gipsurile de la Leghia (1 ha), Locul Fosilifer Corus (2 ha), Mohalsul Mare de la Izbuc, Cheile Baciului (3 ha), Cheile Turenilor (25 ha), Saraturile si Ocna Veche (10 ha).

In judetul Maramures, potrivit clasificarii adoptate in România, gasim toate categoriile si tipurile de arii naturale protejate, conform Ordonantei de Urgenta nr. 236/2000 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei si faunei salbatice, respectiv 3 rezervatii stiintifice (Pietrosul Mare, Rezervatia fosilifera Razvan Givulescu Chiuzbaia, Piatra Rea).

La sfârșitul anului 2005, in judetul Salaj erau inregistrate un numar de 15 arii naturale protejate, cu o suprafata totala de 516,73 ha:

- Gradina Zmeilor, localizata in Comuna Balan, Sat Gâlgau Almasului, având o suprafata de 3 ha;
- Pietrele Mosul si Baba, localizata in Comuna Napradea, sat Somes Guruslau, având o suprafata de 0,20 ha;
- Poiana cu Narcise de la Racas – Hida, Comuna Hida, Sat Racas, cu o suprafata de 1,50 ha;
- Calcarele de la Rona, Oras Jibou, Sat Rona, cu o suprafata de 0,50 ha;
- Balta Cehei, Orasul Simleu Silvaniei, Sat Cehei, cu o suprafata de 18.20 ha;
- Rezervatia Peisagistica Stanii Clitului, Comuna Babeni, Sat Clit, cu o suprafata de 16,00 ha;
- Gresile de pe Stânca Dracului, Comuna Hida, cu o suprafata de 1 ha;
- Rezervatia Peisagistica Tusa-Barcau, Comuna Sig, sat Tusa, cu o suprafata de 13,43 ha;
- Mlastina de la Iaz, Comuna Plopiș, Sat Iaz, cu o suprafata de 10,00 ha;
- Padurea *La Castani*, Comuna Ileanda, sat Rogna, cu o suprafata de 7,80 ha;
- Lunca cu lalea *Pestrita*, Orasul Cehu Silvaniei, cu o suprafata de 10 ha.

Reteaua ecologica NATURA 2000 reprezinta reseaua ecologica de arii naturale protejate constând in arii de protectie speciala si arii speciale de conservare, instituita prin Directiva 92/43/CEE privind conservarea habitatelor naturale, a faunei si florei salbatice. Habitatul natural reprezinta zona terestra, acvatica sau subterana, in stare naturala sau seminaturala, ce se diferentiaza prin caracteristici geografice, abiotice si

biotice si va fi activata pe teritoriul Regiunii incepand din 2007. La acest moment se identifica ariile care sunt propuse ca si arii NATURA 2000

Alte forme de turism

Parapantism se practica in zonele montane, mai ales in Cheile Turzii, judetul Cluj.

Vanatoare si pescuit

Datorita diversitatii si faunei cinegetice, intreaga Regiune poate fi considerata un mare parc de vânatoare. Renumitul parc de vânatoare al regilor de la Dealul Negru – Muntii Caliman, de unde si Ceausescu a obtinut un Trofeu de campion mondial la urs, ofera inca trofee de urs, mistret si cerb, pe multi euro, vânatorilor din vestul europei sau Statele Unite. Vânatoarea de capre negre din Muntii rodnei a fost drasnic limitata pâna la refacerea numarului de exemplare minim pentru protejarea speciei. Pe câmpie se vâneaza tap, vulpe, fazan, iepure si mistret.

Se gasesc o multime de iazuri piscicole si helestee, iar râurile inca nepoluate sunt bogate in peste satisfacând pofta de pescuit a sutelor de pescari amatori din regiune. In ultimii ani este tot mai cautat Lacul de acumulare de la Colibita, din Bistrita-Nasaud foarte bine populat cu caras si clean dar si cu trofee deosebite de pastrav.

In judetul Cluj exista un numar important de lacuri pe care se practica pescuit sportiv la Taga, Geaca, Ciurila, Martinesti, Campenesti etc.

În Maramureş există mai multe lacuri şi râuri unde se poate practica pescuitul : Ariniş, Firiza, Şcăalăşeni, râurile Lăpuş, Someş, Iza, Mara, Vişeu, etc

De asemenea o salbă de păstrării pe cele mai importante râuri din zona montană. Lostrita – Firiza, Blidari- Baia Mare.

In Judetul Salaj foarte cautate pentru pescuit sunt Lacurile Varsolt(pe Raul Crasna) si Lacul Salatig(pe Valea Salajului) precum si Valea Somesului Mare. De asemenea, pentru vanatoare deosebit de valoroase sunt padurile din zonele montane ale Mesesului si Plopisului dar si cele din zonele de dealuri si podis ale Vailor Agrij, Almas, Somes dar si pe Valea Barcaului, Padurea Lapis, Zona Sag-Tusa.

Fotosafari

Observarea animalelor salbatice si a plantelor, mai ales a raritatilor, monumente ale naturii, si capturarea unor imagini inedite in aparatul fotografic este o activitate turistica la fel de palpitanta si pasionanta ca si vânatoarea. Mai ales rezervatiile naturale si cele doua parcuri nationale ofera subiecte deosebite pentru camerele foto sau video ale iubitorilor naturii.

Rafting si canioning

Debitele constant crescute de pe unele cursuri de apa din zona montana, Somesul, Bistrita, Rebra, Salauta, ofera conditii bune pentru plutire cu obstacole si turbulente. Inca la inceput, acest sport câstiga tot mai multi adepti. În Maramureş la Cheile Lăpuşului şi Săpânţa se poate de asemenea practica Raftingul.

In ultimii ani, a aparut in România o moda a asa numitelor „sporturi extreme“ organizate de agentii specializate pentru angajatii firmelor cu bani, care isi petrec toata ziua la birou si simt uneori nevoia de miscare, de actiuni colective. Asa ca piata e deschisa.

Cicloturism. O retea vasta si densa de drumuri si poteci de munte ofera variante infinite de parcurs pentru biciclistii dornici de aventura si incercarea virtuozaitatii.

Automobilism de teren si motociclism off road

Pe un traseu din Muntii Rodnei s-a organizat, in anul 2001, prima etapa a Campionatului National de Motociclism Off Road. Numeroasele drumuri forestiere si de caruta care strabat muntii nostrii ofera conditii ideale pentru practicarea sporturilor cu motocicleta sau masina de teren.

Motocros. Pe dealurile care inconjoara municipiul Bistrita este amenajata o pista de motocros pe care s-au desfasurat 4 etape din Campionatul National. Exista si etape din Campionatul national de automobilism – Raliul Gutin (Siromex) – Maramures și Raliu de tot teren Eurocarpatica Baja pentru motociclete și mașini .

Turismul de pescuit sportiv gaseste conditii favorabile de practicare in jud. Satu-Mare in arealul lacurilor Calinesti-Oas, Andrid-Dindesti, Crucisor-Iegheriste, Odoreu si Porumbesti care asigura conditii adecvate, dar e necesara edificarea unor structuri de cazare si alimentatie publica (unitati turistice cu profil pescaresc care sa ofere turistilor pe langa cazare si meniu cu specific pescaresc si posibilitatea inchirierii de materiale si echipament pentru amatorii de pescuit sportiv), dublate de edificarea unor dotari specifice (debarcadere, locuri amenajate pentru pescuit, barci, hidrobiciclete, etc).

Turismul de vânatoare poate fi practicat in Muntii Oasului si dealurile Codrului unde se poate vana mistret, caprior, fazan.

Turism de tineret. In regiune exista un numar important de echipe sportive la toate nivelurile amatori-profesionisti: fotbal, basket, handball. Sectii sportive (in anul 2003) - 642, sportivi legitimati 22.133, la care se adauga taberele scolare.

Forme de turism inca neexploatate, dar cu potential de dezvoltare sunt turismul de recreere, drumetiile, turismul ecvestru, mai cu seama in ariile protejate, turismul academic si stiintific, turismul de divertisment (parcuri tematice, parcuri de distractii). Ar mai fi cateva tipuri de turism cu potential de dezvoltare in regiune, dintre care merita mentionate Mocanitele, din judetul Cluj, cea mai importanta cale ferata turistica de pe Valea Ariesului O alta cale ferata uncat este Mocănița de pe Valea Vaserului din Maramures, singura posibilitate de acces în Valea Vaserului, cea mai impresionantă vale cu habitat natural, foarte bine conservat din zonă și care face parte din Parcul Natural Munții Maramureșului Ea fost dezvoltata din sec. 18 cand un Centru Forestier a fost fundat acolo.

Concluzii

Regiunea Nord-Vest prezinta un potential turistic ridicat, avand un relief deosebit de atractiv, resurse hidrominerale si termale, precum si o varietate larga de vestigii si

monumente istorice, obiective religioase si culturale, obiective si manifestari etnografice.

Individualitatea regiunii este data in principal de resursele hidrominerale si termale, cunoscute si apreciate de mult timp. De asemenea, lantul Muntilor Carpati, Muntii Apuseni se distinge printr-un mare numar de pesteri (peste 5000) unele binecunoscute pe plan international (Pestera Ursilor, Pestera Vantului), defilee si chei spectaculoase. Zona de nord a Carpatilor Orientali dispune de formatiuni vulcanice interesante (Oas, Gutai, Tibles).

Potentialul antropoc este la fel de variat: de la vestigii istorice (castre romane), pana la cetati din Evul Mediu, la obiective religioase (Cimitirul vesel din Sapanta). Zone in care se pastreaza o civilizatie rurala cu accente arhaice, asa numitele tari sau tinuturi, veritabile insule turistice inca neexploatate: Tara Oasului, Maramuresului, Motilor sunt areale distincte, individualizate in context european .

Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) prezinta pentru turismul cultural un avantaj competitiv fata de celalalte regiuni. Astfel, valoarea indicelui de turism cultural care masoara infrastructura si turismul de turism cultural este de 14.32 pentru Nord-Vest, ceea ce plaseaza Transilvania de Nord pe locul doi dupa Regiunea Bucuresti-Ilfov. Folosirea – prin turism – a obiectivelor culturale este de asemenea buna – tot locul 2 intre cele 8 regiuni ale Romaniei, insa de 10 ori mai mica decat in Regiunea Bucuresti-Ilfov.

A fost identificata si necesitatea construirii unor branduri turistice de individualizarea a regiunii cat mai ales promovarea brandurilor locale existente la nivel de zona sau de atractii turistice.

Datorita potentialului natural si antropoc valoros si bazei materiale existente diversificate se pot dezvolta multe tipuri si forme de turism in Regiunea Nord-Vest: turism balneaoclimateric (ape minerale, termale, termo-minerale in Campia si Dealurile Vestice, Depresiunea Transilvaniei si Maramuresului), turism montan (drumetii, cinegetic, fotosafari), turism cultural si turism rural-etnofolcloric (obiceiuri si traditii specifice, de ex. in Tara Oasului, Tara Lapusului, Tara Motilor, Tara Nasaudului, Tara Chioarului), turism de evenimente si afaceri, turism stiintific etc.

CAPITOLUL 5

ANALIZA SWOT

TURISM – REGIUNEA DE NORD-VEST

Puncte tari	Dovezi pentru fundamentare
Oferta structurilor de cazare	Regiunea Nord Vest este pe locul 3 in Romania ca numar de locuri in structurile turistice dupa Reg. Sud-Est si Centru: are un numar de 20.568 locuri, aproximativ 9,92% din total Romania; peste ½ sunt concentrate in judetele Bihor (al 5-lea judet din Romania dupa capacitatea de cazare) si Cluj. In Regiunea Nord-Vest existau 110 hoteluri.
Cresterea numarului de turisti in Regiune	In anul 2005 Reg. Nord-Vest a fost una din cele 3 regiuni cu o crestere pozitiva a sosirilor (108,9%) mai ales pentru segmentul de sosiri romani (111,3%). Numarul sosirilor vizitatorilor straini in România a crescut intre 1998 si 2003 cu 15,8%.
Diversificarea sectoriala a ofertei turistice	Atractii turistice numeroase care includ, printre altele: -Formatiuni geologice -Monumente naturale -Ape minerale -Izvoare termale si minerale -Castre romane, castele, conace -Gradini Botanice -Biserici de lemn (Maramures, Salaj, Bihor, Satu-Mare si Cluj) -Muzeul in aer liber al Tarii Oasului Statiuni turistice existente sau in dezvoltare: -Baile Felix, Sangeorz Bai (balneoclimaterica), Colibita (statiune climaterica), Statiunea Piatra Fantanelor, jud. Bistrita-Nasaud -Bai Sarate Cojocna, Bai Sarate Turda, Zona turistica Muntele Baisorii, Bai Sarate Ocna Dej, jud. Cluj -Beius, 1 Mai, Felix, Tasnad, Ocna Sugatag -Zona turistica Novat-Valea Vaserului -Zona Borsa-jud. Maramures -Gradina Zmeilor/Balan, Bizusa Bai, Zalnoc, Boghis-Bai, Criseni, Mesesenii de Sus, Moigrad-Mirsid, Izvoarele Barcaului, Baile Jibou, Baile Simleu Silvaniei
Indicii de ocupare turistica	In Regiune indicii de ocupare a locurilor de cazare (sem. 1 2005 - 30,8%) sunt mai buni decat la nivel national (29,3%); Bihorul are cea mai buna ocupare de 40,6 %, Cluj este sub media nationala cu aproape 5%, pe ultimul loc fiind surprinzator jud. Maramures - 19,6%. Ocupare neta buna in structuri pt. tineret si low-cost ceea ce arata potentialul acestora de dezvoltare.
Segmentarea pietei	Cea mai mare parte a turistilor straini din anul precedent provin din Ungaria(39,4%), si din tarile EU.
Dezvoltarea turismului balnear in Regiunea Nord-Vest	Turismul balnear este vazut ca prioritar in regiune: are infrastructura si resurse balneare sustenabila, exista statiuni turistice regionale cu traditie: Felix, 1 Mai, Sangeorz-Bai si se prevede dezvoltarea integrata a altor statiuni de interes local/judetean: Cojocna, Marghita, Tasnad. In Romania hotelurile au inregistrat cel mai mare indice de utilizare (50,0%) in statiunile balneare.
Potential pentru turismul de nisa	<i>Turism cultural:</i> marile orase, mai ales Cluj-Napoca, Baia-

	<p>Mare, Bistrita, Oradea ofera o gama vasta de obiective culturale / de divertisment, reprezentate de muzee, teatre(2) , case memoriale, vestigii istorice</p> <p><i>Arii protejate:</i> suprafata totala protejata in regiune ajunge la de 281.842 ha, exista 2 parcuri nationale si 2 parcuri naturale.</p> <p><i>Turism de tineret:</i> in regiune exista un numar important de echipe sportive la toate nivelurile amatori-profesionisti: fotbal, basket, handball. Sectii sportive (in anul 2003) - 642, sportivi legitimati 22.133, la care se adauga taberele scolare.</p> <p><i>Turismul de aventura si sportiv</i> se poate dezvolta: drumetii, pescuit, rafting, fotosafari etc.</p> <p><i>Turismul alternativ:</i> academic si stiintific, inca neexploatat.</p>
Regiunea este poarta de intrare dinspre Uniunea Europeana	Inregistreaza valori importante ale traficului de pasageri pe cale rutiera si feroviara, si in crestere pe cale aeriana; puncte vamale cu Uniunea Europeana.
Invatamant superior in Regiune	Pentru industria ospitalitatii „hoteluri si alimentatie publica” sunt facultati cu profil in regiune, in special in Cluj-Napoca (Universitatea Babes-Bolyai, Management Hotelier – Fac. De Business, Fac. De Geografie).
Legislatie specifica	Legislatia specifica sectorului turistic din România este armonizata in proportie de peste 80 % cu legislatia comunitara.
Puncte slabe	Dovezi pentru fundamentare
Slaba diversificare a infrastructurii de cazare pentru turismul rural si de tineret (agroturism, “hostels” si alte structuri “low-cost”)	Exista putine pensiuni rurale inregistrate de statisticele INS in judete rurale: Bistrita-Nasaud(1), Salaj(2) sau montane: Bihor(2); exista doar 3 popasuri turistice si doar 6 hosteluri.
Lipsa de produse turistice si lipsa sustinerii brandurilor	Lipsesc produsele turistice care sa se poata vinde in pachete integrate, acolo unde se pot dezvolta circuite turistice; nu se sustin brandurile relevante din patrimoniul cultural; 1 singur tour-operator in turism balnear; organizatii inadecvate profesionale la nivel regional.
Pondere scazuta a turismului la formarea PIB Regional	Turismul contribuie la formarea PIB in Regiunea Nord-vest doar cu 1,6% (Hoteluri si restaurante) sub media Romaniei din ultimii ani – 2,1% in 2002, si sub media altor regiuni din Europa de Est.
Slaba dezvoltare a turismului de nisa	Slaba promovare a turismului de nisa (ex. potentialul cinegetic pentru vanatoare si pescuit sportiv, turism de agrement). Lipsa unor strategii specifice pentru turismul cultural, istoric, turismul rural si lipsa parteneriatelor inter-institutionale.
Lipsa surselor financiare pentru proiecte de investitii si/sau alocarea acestora pe prioritati comunitare	Slaba colectare la bugetele locale; lipsa unei planificari multi-anuale a bugetelor de investitii; legislatie deficitara in domeniul avizelor/controlului in turism. Lipseste o evaluare a ofertei turistice pe baza factorilor de atractivitate turistica.
Structuri de promovare si informare putine sau absente	Putine infrastructuri si retele de informare si promovare a turismului Lipseste agentii regionale de promovare a turismului, operatorii internationali. Lipsa unor centre de informare, panouri plasate in fata monumentelor, panouri de informare etc.
Cererea interna reorientata	Reorientarea unei parti a cererii turistice interne catre destinatii externe, in special pentru zonele invecinate care ofera aceleasi tipuri de produse turistice.
Nivel scazut de specializare a fortei de	Putine cursuri turistice, persoanele specializate pleaca spre

munca in turism	alte tari; lipsa cunoasterii limbilor straine, a instrumentelor de marketing si IT
Degradarea patrimoniului cultural	O buna parte a obiectivelor culturale nu pot fi integrate in circuite turistice, din cauza ca se afla in paragina.
Scaderea fortei de munca ocupate in turism	Fora de munca ocupata in turism a scazut in ultimii ani in regiune ajungand la 10.052 persoane in 2003, doar 1,7% din populatia ocupata, totalul populatiei ocupate fiind de 581.512 angajati la nivelul anului 2003. Cauza este data si de nivelul redus de salarizare fata de celalalte ramuri economice.
Slaba calitate a infrastructurii de acces	In special in zonele turistice montane exista o lipsa cronica de infrastructuri de acces care limiteaza dezvoltarea turismului (desi exista un aeroport international la Cluj-Napoca) Infrastructura de transport din Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) nu este suficient dezvoltat si necesita investitii importante pentru a fi la nivelul standardelor europene. Investitiile trebuie indreptate spre drumuri judetene, sosele de centura ale oraselor congestionate de trafic, drumuri din mediul rural si cai de acces spre zonele cu potential turistic, mai ales zonele montane, balneare si de agro-turism.
Lipsa de standarde EU in clasificarea hoteliera	
Oportunitati	Amenintari
Cresterea capacitatii de cazare turistica in Romania pe fondul definirii turismului ca domeniu economic prioritar	Neglijarea patrimoniului cultural
Imbatranirea populatiei va duce la o crestere a interesului in turismul balnear, prognozandu-se o crestere a ponderii acestuia in turism	Slaba dezvoltare a infrastructurii rutiere, feroviare si aeriene in Regiunea Nord-vest Concurenta altor regiuni care si-au conturat deja strategii turistice si atrag turisti
Cresterea puterii de cumparare in România	Atractivitatea destinatiilor turistice din afara Regiunii, in special inspre turismul montan si litoral
Interes international sporit in turismul din parcuri naturale si culturale	Nivel scazut al cooperarii intre operatorii liniilor aeriene regulate si agentiile de turism
Crearea de noi statii turistice: Vartop (jud. Bihor), Luna Ses, Figa si revitalizarea celor vechi	Lipsa marketingului regional de turism
Accesabilitatea fondurilor din FEDER pentru dezvoltarea turismului	Lipsa unei strategii integrate de dezvoltare a turismului la nivel national
Oportunitati pe piata pentru dezvoltarea turismului de nisa	Crearea unor imagini negative asupra obiectivelor (zonei,regiunii)
Co-operarea trasfrontaliera cu tarile vecine	Proliferarea concurentei neloiale

CAPITOLUL 6

STRATEGIA REGIONALA PENTRU DEZVOLTAREA TURISMULUI IN REGIUNEA NORD-VEST

Strategia de dezvoltare a turismului din Regiunea Nord-Vest 2007-2013 cuprinde principalele directii viitoare de dezvoltare a turismului in regiune. La baza intocmirii acestei strategii stau analizele elaborate de colectivul Agentiei de Dezvoltare Regionala Nord-Vest, in colaborare cu grupurile de lucru pe turism, din cadrul Comitetului de Planificare Regionala si Comitetele de Planificare Judetene.

Etapele procesului de planificare participativa - Transilvania de Nord

Metodologia folosita pentru elaborarea strategiei sectoriale:

- Elaborare profilului turismului regional pe baza datelor statistice disponibile
- Analiza SWOT: identificarea punctelor tari si slabe, a oportunitatilor si amenintarilor
- Focus grupuri pentru identificarea sectoarelor prioritare, prelucrarea statistica a informatiilor, identificarea problemelor specifice sectorului
- Consultare strategii existente in documentele sectoriale de programare de la nivel european si national
- Definire obiective, prioritati, masuri, activitati
- Consultare grup de lucru sectorial, completari

6.1. Directii strategice pentru dezvoltarea turismului in Regiunea Nord-Vest

Fundamentare

Turismul reprezinta un sector economic care dispune de un valoros potential, suficient incat sa devina o sursa de atractie de capital pentru piata interna si externa. Desi resurse exista chiar din abundenta, oferta actuala de produse turistice din regiune este slab diferentiat si de o calitate adesea contestata.

Regiunea nu duce lipsa de parcuri naturale, arii protejate, patrimoniu cultural, folcloric istoric si religios, posibilitati de valorificare a peisajului rustic si a traditiilor rurale, ape termale si de tratament, partii de schi, dar si de zone care se pot valorifica prin turism de aventuri / sport extrem sau speoturism.

Din pacate, in ultimii 15 ani s-a constatat o scadere continua a cererii turistice externe atat pentru Romania, cat si pentru Regiunea Nord-Vest. Cu toate acestea, conform Autoritatii Nationale de Turism, turismul si calatoriile vor fi alaturi de tehnologia informatiei si a comunicarii (TIC) si telecomunicatii cele trei industrii ale serviciilor cu cea mai mare cifra de afaceri in viitor. Aceasta, deoarece serviciile turistice vor atrage in permanenta, indiferent de starile conjuncturale si de mutatiile intervenite in cererea turistica, un segment tot mai mare de populatie de pe mapamond.

Oferta turistica din regiune este relativ buna, desi subdezvoltata fata de potential. Astfel, in 2005, Regiunea Nord-Vest este pe locul 3 in Romania ca numar de locuri in structurile turistice dupa Regiunile Sud-Est si Centru, cu un numar de 20.568 locuri, aproximativ 9,92% din total Romania. Peste jumătate dintre acestea sunt concentrate in judetele Bihor (al cincilea judet din Romania dupa capacitatea de cazare) si Cluj. In ultimii ani, indicii de ocupare a locurilor de cazare (sem. I 2005 - 30,8%) au fost mai buni decat cei de la nivel national (29,3%). Bihorul are cea mai buna rata de ocupare de 40,6 %, judetul Cluj este sub media nationala cu aproape 5% datorita turismului de afaceri, pe ultimul loc fiind, in mod surprinzator, judetul Maramures, cu 19,6%. Se constata o ocupare neta buna in structurile destinate tinerilor (de tip hostel) si in

structurile low-cost, fapt ce demonstrează potențialul de dezvoltare al acestora. Regiunea beneficiază de o bună accesibilitate și pe calea aerului, prin existența unui aeroport internațional, cu rol regional, la Cluj-Napoca.

Segmentul de turism rural și agroturism este acoperit în special de pensiuni rurale, vile și cabane turistice, recunoscute pe plan național și chiar internațional și care se ragănesc în ofertele turistice ale agențiilor de turism. Regiunea se situează pe locul II la nivel național (după Regiunea Centru), având în anul 2005 un număr de 196 pensiuni rurale și 53 de vile turistice. Dezechilibre se manifestă mai ales între județele „montane” care concentrează o mare parte a acestor pensiuni (în Maramureș erau 66 pensiuni iar în Cluj 62 pensiuni), iar la polul opus datele statistice arată că în Bistrița – Nasăud era înregistrată o pensiune, în Satu-Mare și Salaj existând doar 3 pensiuni .

În regiune există opt stațiuni turistice (Ordin MTCT nr. 1122/2002). Se practică turismul balnear în stațiunile Baile Felix (una dintre cele mai atractive și cunoscute la nivel național), 1 Mai, sau Sangeorz-Bai. Amatorii de turism montan cunosc cu siguranță Baisoara și Stana de Vale. Problemele cu care se confruntă aceste stațiuni sunt în principal legate de infrastructura de acces, dar și de facilitățile de divertisment. Potențialul zonei Baisoara este fantastic, mai ales pentru practicarea sporturilor de iarnă. Situată la o altitudine cuprinsă între 1.200 și 1.400 de metri, Baisoara este cea mai importantă stațiune din nord-estul Apusenilor. Cu toate acestea lipsește o evaluare a ofertei turistice pe baza factorilor de atractivitate turistică.

Turismul contribuie la formarea Produsului Intern Brut al Regiunii Nord-Vest doar cu 1,8% (Hoteluri și restaurante), sub media României din ultimii ani (2,1% în 2002) și sub media altor regiuni din Europa de Est.

Câteva probleme strategice care conduc la această situație sunt enumerate mai jos:

- Nivel scăzut al cooperării între operatorii liniilor aeriene regulate și agențiile de turism
- Infrastructuri de promovare turistică puține și puține rețele de informare în turism
- Absența unor agenții regionale de promovare a turismului, a operatorilor internaționali
- Lipsa marketingului regional de turism și a structurilor regionale de turism
- Lipsa centrelor de informare, panourilor istorice plasate în fața monumentelor de exemplu, panouri informative în parcuri, site-uri web de prezentare a zonelor atractive, broșuri, pliante publicitare etc.
- Slabă promovare a turismului de nișă (turism cinegetic pentru vânatoare și pescuit sportiv, turism sportiv sau de agrement).

Turismul este unanim considerat o prioritate la nivel de regiune. Oferta de învățământ s-a adaptat în consecință, începând de la școlile profesionale și tehnologice, până la învățământul superior. Au apărut facultăți de profil în regiune, cum ar fi cea din Cluj-Napoca, în cadrul Universității Babeș-Bolyai (Management Hotelier pentru industria ospitalității, hotelarie și alimentație publică).

Pentru a nu risca suprasolicitarea stațiunilor balneare existente ar trebui sprijinite zonele cu potențial de dezvoltare în acest sens, bogate în ape termale, cu potențial curativ. Se prefigurează crearea unor noi stațiuni turistice în Vartop (jud. Bihor), Căvnic, Izvoarele, Șuioara Mogoșă și Coștiu (Maramureș) la Luna Ses, Figa, etc. în paralel cu revitalizarea celor tradiționale, mai vechi.

Regiunea oferă forța de muncă ieftină (dar cu un nivel de calificare scăzut în domeniu) dar este deficitară în ceea ce privește inițiativa antreprenorială, mentalitatea de piață, managementul și marketingul de produse și servicii, accesul la informații privitoare la

pietele interna si internationala, care sa faciliteze concurenta in contextul dezvoltarii, extinderii si diversificarii pietei turistice regionale.

Dezvoltarea turismului de nisa, cum ar fi turismul sportiv, de pescuit, de vanatoare, turismul cultural, turismul pentru tineri (parcuri tematice, parcuri de divertisment), ecoturismul, cicloturismul sau altele ar putea aduce beneficii substantiale Regiunii, insa din pacate, la momentul actual lipsesc atat date referitoare la distributia regionala a cererii turistice pentru acest tip de servicii/produse, cat si initiativele private care sa impulsioneze sectorul public.

Aceste tipuri de turism pot fi extinse, pe baza resurselor turistice specifice in fiecare judet. "Nise aditionale" potentiale pot sa fie cele de speoturism, turism cinegetic, turism medical, turism tehnic, turism de pensionari, de film making, etc.

Tabel 9. Activitati posibile in Regiunea de Nord-Vest
(Studiul potentialului turismului in Regiuni, 2005)

Tururi educationale cu ghid	Schi de tip cross-country
Pescuit	Vanatoare
Vizitare biserici	Catarare-hiking
Primit fauna/flora	Agroturism
Turism balnear	Fotografiat
Turism de sanatate	Schi acvatic
Camping	Participare la evenimente culturale
Vizitare atractii istorice	Participare la sarbatori religioase
Motocros	Turism uval
Parapanta	Vizitare muzee
Schi	River rafting
Speologie	Turism de afaceri
Turism de conferinta	Turism stintific

Sursa: ANT

Agroturismul este considerat, adesea limitativ, drept o solutie atat pentru agricultura (care dupa 2007 va absorbi mult mai putina forta de munca) dar si pentru turism, unde se previzioneaza o dezvoltare constanta, dar in pasi mici si foarte mici. Accelerarea procesului ar putea fi provocata de dezvoltarea si promovarea de programe turistice in domeniul specific al turismului rural, cum ar fi podgorii si vinuri celebre tipice zonei, bucatarie traditionala cu produse agro-alimentare de tip ecologic, pelerinaje, ecoturism specializat - speoturism, fauna si flora rara, ecosisteme, viata in mijlocul comunitatilor care intretin si practica vechi traditii etnofolclorice, medicina naturista etc.

Turismul ecvestru, drumetiile, cicloturismul sau ecoturismul se pot imbrina cu turismul rural pentru a aduce plus valoare, sau se pot dezvolta independent si constituie tot atatea solutii de prelungire a sezonului turistic.

Se impune pe viitor atat modernizarea structurilor turistice si a statiunilor existente, cat si crearea unor produse turistice noi, a unor programe atractive si inedite, amenajarea unor parcuri / zone / statiuni noi, care ar putea sa directioneze importante fluxuri turistice spre Regiunea Nord-Vest. Exemplul tarilor cu o bogata traditie si experienta turistica demonstreaza atractivitatea parcurilor tematice si de divertisment, a parcurilor acvatice, a evenimentelor culturale si de divertisment de tip festivaluri cu specific local.

In fine, trebuie accentuat faptul ca unul dintre cei mai importanti factori care determina dezvoltarea viitoare a turismului in Regiune este publicitatea insotita de "branding", respectiv promovarea produselor de marca (brand) cu recunoastere regionala,

nationala si internationala. Sunt necesare proiecte de promovare turistica integrata a unor regiuni (de ex. M-tii Apuseni) sau areale etnografice ca destinatii turistice, cum sunt "tarile"(Tara oasului, tara Maramuresului, Tara Lapusului, Tara Chioarului, Tara Nasaudului, Tara Silvaniei si Tara Beiusului,etc.

6.2. Programe regionale turistice

Conform Hotararii CDR nr. 102/2002, modificata au fost aprobate un numar de **4 programe teritoriale si 6 programe sectoriale** de dezvoltare a turismului in Regiunea Nord-Vest.

Programele teritoriale cuprind:

A. Dezvoltarea Muntilor Apuseni

- Dezvoltarea integrata a statiunilor montane Baisoara, Vladeasa, Vartop, Arieseni
- Crearea unui culoar de legatura intre zonele turistice Vartop- Arieseni si Belis-Fantanele

- Repunerea in functiune si exploatarea in scop turistic a mocanitei pe Valea Ariesului

B. Restructurarea mediului rural din Zona Codru

- Modernizarea infrastructurii turistice pentru dezvoltarea agroturismului
- Dezvoltarea infrastructurii de acces si a utilitatilor pentru crearea unei zone industriale de prelucrare a plantelor textile
- Crearea unui centru de excelenta pentru industria textila la Cehu Silvaniei

C. Incursiune in Dacia Superiora

- Redarea in circuitul turistic a Castrului Roman de Potaissa
- Construirea unui turism arhitectonic roman cu functiuni de cazare, centru de conferinte si spatiu pentru manifestari culturale la Porolissum

D. Dezvoltarea durabila a Muntilor Tibles-Rodna

Revitalizarea ocupatiilor traditionale ca suport pentru dezvoltarea agroturismului in zona Valea Ilisua-M-tii Tibles
Reabilitarea si protejarea mediului in arealul Muntii Rodnei.

Programele sectoriale de dezvoltare a turismului se focalizeaza asupra urmatoarelor:

A. Valorificarea turistica a bogatiei apelor Regiunii Nord-Vest

- Dezvoltarea turismului termal
- Dezvoltarea turismului balnear
- Dezvoltarea integrata a turismului de agrement

B. Dezvoltarea turismului de circuit

- Drumul sarii-valorificarea potentialului curativ si turistic al salinelor
- Drumul aurului-introducerea in circuitul turistic a minelor scoase din exploatare
- Pelerinaje la manastirile din lemn ale regiunii

C. Parcuri tematice si de distractie

D. Central and Est European Art&Movie Resort

- Studio de film pentru filmari interioare la Cluj-Napoca
- Studio de film pentru filmari exterioare la Bistrita
- Studio pentru efecte speciale la Baia Mare

E. Dezvoltarea competitiva a Regiunii

- Incubatoare de afaceri -Cluj-Napoca, Oradea,Zalau,Baia-Mare
- Centre de excelenta-Nasaud,Oradea, Cluj-Napoca
- Parcuri industriale-Zalau,Beclean,Turda,Campia Turzii,Oradea

F. Regiune functionala

- Centre logistice pentru transportul aerian
- Facilitarea accesului la zone si parcuri industriale:Jibou,Satu-Mare

G. Programul de mediu

La nivel national, **obiectivele generale** pentru dezvoltarea turismului pentru perioada de dupa 2007 sunt (*sursa: draft august Strategia Turistica a Romaniei, ANT*):

- crearea unei oferte turistice diversificata si competitiva prin sustinerea dezvoltarii investitiilor interne si internationale, care sa conduca la cresterea volumului activitatii turistice si respectiv, a circulatiei turistice;
- stimularea dezvoltarii ofertei turistice de calitate care sa permita cresterea incasarilor – in lei si valuta, a contributiei sectorului turistic in PIB si a veniturilor nete ale populatiei precum si sporirea gradului de absorbtie a fortei de munca
- crearea conditiilor de integrare a turismului din Romania in tendintele de dezvoltare mondiale si europene etc.

Obiectivele specifice ale strategiei turistice nationale sunt:

- cresterea numarului de turisti straini cu 10% anual;
- sporirea contributiei turismului la formarea PIB, in perioada 2007-2013, la 6%;
- cresterea anuala numarului de turisti romani cu 5%;
- crearea unui numar de peste 350 mii de noi locuri de munca in sectorul turistic, in perioada 2007-2013.

Documentele de programare din perioadele anterioare au fost consultate pentru realizarea strategiei. Astfel PDR 2004-2006 ofera informatii referitoare la prioritatile din perioada de programare anterioara. Strategiile nationale ofera informatii referitoare la abordarile strategice si planificarea bugetara. Strategia in turism tine cont si de o serie de reglementari si acorduri la nivel national (*Turismul durabil, Agenda 21*). De asemenea o atentie deosebita a fost acordata Planurilor Judetene de Dezvoltare ca si observatiilor transmise de actorii semnificativi regionali.

In perioada de programare 2004-2006, masurile destinate finantarii turismului erau destinate "**Investitiilor directe in turism**" si "**Investitiilor imateriale in turism**". Sunt finantate organizarea evenimentelor culturale, populare, artistice si sportive, dezvoltarea si promovarea de noi servicii de turism precum si dezvoltarea turismului montan, cultural, de tratament si recuperare in minele de sare sau apele termale, urmand ca proiectele prioritare sa fie stabilite conform Strategiei Regionale de Turism.

6.3. Obiective regionale

Strategia de Dezvoltare a Turismului din Regiunii Nord-Vest se incadreaza in strategia de dezvoltare regionala pe perioada 2007-2013, avand urmatorul obiectiv general:

Cresterea competitivitatii sectorului turistic prin modernizarea si dezvoltarea infrastructurii si serviciilor turistice, inclusiv investitii in crearea de noi atractii turistice.

Orientarea de baza a strategiei turistice o constituie potentarea punctelor tari ale regiunii in vederea valorificarii oportunitatilor de crestere si minimizarea efectelor punctelor slabe prin eliminarea factorilor care blocheaza dezvoltarea.

Regiunea Transilvania de Nord, prin factorii de relief si de mediu, prin diversitatea si frumusetea peisajului, prin eterogenitatea etnica si implicit cea culturala, prezinta o diversitate de turism printre care deosebim turismul balnear, montan, cultural, rural, sportiv, ecumenic si turism pentru tineret.

Dezvoltarea turismului este de importanta pentru dezvoltarea economiei regiunii pe baza potentialului ei intern. Dezvoltarea turismului are un mare rol in cresterea angajarii fortei de munca si constituie un suport pentru dezvoltarea mediului de afaceri pentru IMM-uri.

Strategia se centrează atât pe stațiunile turistice existente, dar trebuie dezvoltate și alte produse turistice. De asemenea trebuie diversificată oferta existentă, astfel încât sezonul turistic să se prelungească pentru toate tipurile de turism din Regiune. De interes va fi turismul balnear care va avea un sezon turistic mai mare, precum și turismul cultural care are un indice de atractivitate mare. De asemenea sectorul privat trebuie sprijinit pentru a-și diversifica oferta turistică, pentru a oferi prețuri mai mici și mai competitive și servicii cât mai complete.

Obiective generale:

- 1. Conservarea patrimoniului natural, istoric și cultural din regiune, reabilitarea zonelor cu potențial turistic**
- 2. Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii turistice**
- 3. Susținerea mediului de afaceri prin îmbunătățirea serviciilor turistice și a facilităților suport furnizate și dezvoltarea promovării turistice**
- 4. Promovarea de branduri turistice ale regiunii**
- 5. Dezvoltarea turismului de nișă**

Rezultate așteptate:

- creșterea anuală a numărului de turiști care vizitează regiunea cu 10%
- asigurarea infrastructurilor tehnice și edilitare pentru atragerea de noi investiții private sau în parteneriat public-privat
- creșterea numărului de turiști străini cu 10% anual
- revitalizarea și/sau crearea de noi stațiuni turistice
- promovarea de marci turistice regionale și locale construite pe proiectele regionale
- creșterea numărului de turiști și diversificarea segmentelor țintă de turiști
- creșterea calității serviciilor furnizate pentru turiști și susținerea dezvoltării de infrastructuri de cazare superioare (4,5 stele).

Priorități :

Prioritatea 1. Restaurarea patrimoniului cultural, istoric și religios și păstrarea identității zonelor turistice

- Restaurarea și valorificarea patrimoniului cultural și etnografice cu evident potențial turistic și includerea în circuite turistice
- Valorificarea potențialului turistic de dezvoltare existent la nivelul regional / local, al valorilor istorice

Prioritatea 2. Protecția și valorificarea resurselor turistice naturale în contextul dezvoltării durabile

- Valorificarea patrimoniului natural
- Protecția, conservarea și promovarea ariilor naturale protejate, în vederea exploatării acestora ca atracții turistice
- Valorificarea resurselor naturale regionale și locale

Prioritatea 3. Reabilitarea zonelor turistice

- Dezvoltarea zonelor turistice de importanță deosebită, a centrelor istorice ale orașelor cu potențial turistic semnificativ
- Proiecte integrate de stațiuni turistice

Prioritatea 4. Dezvoltarea mediului de afaceri din turismul regional

- Susținerea mediului de afaceri
- Susținerea diversificării ofertei turistice și dezvoltarea promovării turistice și a brandurilor turistice

Prioritatea 5. Creșterea calitatii serviciilor in turism si crearea de produse turistice regionale

- Reabilitarea, modernizarea si extinderea infrastructurilor structurilor de cazare cu utilitatile corespunzatoare
- Creșterea calitatii serviciilor prin crearea si reabilitarea facilitatilor de recreere
- Îmbunătățirea serviciilor oferite de turism

Axa prioritara 1	Restaurarea patrimoniul cultural, istoric si religios din Regiune
-------------------------	--

Fundamentare: Regiunea de Nord-Vest dispune un patrimoniu cultural-istoric si etnofolcloric de mare valoare turistica si reprezentativitate, avand un indice de atractivitate cultural superior altor regiuni, ceea ce o plaseaza pe locul 2 la nivel national. Transilvania de Nord este o regiune cosmopolita, unde traiesc peste jumatate (52,8%) din numarul total al locuitorilor de etnie maghiara din Romania. In Regiune sau interferat realitatile romanesti cu cea ale nationalitatilor conlocuitoare, realizand o multiculturalitate originala.

Recunoscute sunt arhitectura specifica satelor, bisericile de lemn din Maramures si Salaj; prelucrarea lemnului sau monumente de arhitectură tradițională; portul popular; arta decorarii; manifestari etnoculturale si religioase traditionale precum si târguri, sarbarile campenesti si expozitiile muzeale etnografice.

Turismul cultural si istoric se confrunta cu un numar de probleme, legate de infrastructurile de acces la siturile culturale si istorice, de starea unora dintre aceste valori, lipsa spatiilor de campare sau de parcare, panouri de vizitare, etc.

Pentru atingerea acestui obiectiv se vor sprijini actiuni de restaurare, protejare si conservare a patrimoniului cultural regional/ local. Turismul cultural reprezinta una din cele mai mari valori adaugate pentru turism.

Regiunea Nord-Vest prezinta pentru turismul cultural un avantaj compatitiv fata de celalalte regiuni; Astfel conform indicelui de turism cultural care masoara infrastructura si turismul de turism cultural pe regiuni este de 14.32, fiind al doilea ca intensitate dupa regiunea Bucuresti-Ilfov. Folosirea –prin turism- a obiectivelor culturale este de asemenea buna – tot cea de-a doua regiune din cele 8 ale Romaniei, in sa de 10 ori mai mica decat in Regiunea Bucuresti-Ilfov.

Obiective:

- creșterea atractivitatii spatiului rural si urban prin valorificarea valorilor patrimoniului unic cultural, istoric si natural
- introducerea in circuite turistice a centrelor cultural-istorice vechi ale oraselor, cu potential turistic semnificativ (restaurarea cladirilor cu elemente arhitectonice traditionale, rețeaua stradala, centre culturale, muzee, parcare, drumuri etc.

Activitati in cadrul acestei axe prioritare:

- Restaurarea, consolidarea, protectia si conservarea cladirilor de patrimoniu;
- Restaurarea, protectia si conservarea picturilor interioare, frescelor, picturilor murale exterioare;
- Refacerea / amenajarea cailor de acces (pietonale si carosabile) catre obiectivele reabilitate, in interiorul zonei de protectie a acestora;

- Lucrari si dotari pentru asigurarea iluminatului interior si exterior, a iluminatului de siguranta precum si a celui decorativ;
- Restaurarea si remodelarea plasticii fatadelor;
- Amenajari peisagistice pentru evidentierea obiectivului reabilitat;
- Dotari interioare (instalatii, echipamente si dotari pentru asigurarea conditiilor de climatizare, siguranta la foc, antiefractie);
- Instalatii, echipamente si dotari pentru asigurarea necesarului de apa si pentru evacuarea apelor pluviale si menajere;
- Dotari interioare pentru expunerea si protectia patrimoniului cultural mobil si imobil
- Amenajarea zonelor de protectie prin delimitarea si imprejmuirea obiectivelor de patrimoniu (acolo unde este cazul);
- Constructia utilitatilor anexe (parcaj, grup sanitar, reclame si indicatoare);
- Amenajarea / marcarea de trasee turistice / itinerarii culturale la obiectivele reabilitate.
- Semnalizarea obiectivelor turistice
- Instituirea unei alternative rurale a „Steagului Albastru” care să certifice că zona este una în care s-au conservat cel mai bine tradițiile, obiceiurile, arhitectura,etc.

Masuri

Masura 1.1. Restaurarea si valorificarea patrimoniului cultural, religios si etnografic cu evident potential turistic si includerea in circuite turistice

Fundamentare: In regiune se afla sate care sunt unic prin valorile etno-folclorice, mestesuguri, produsele de creatie artistica si artizanala.

De asemenea reprezentative sunt bisericile de lemn, printre cele mai mari structuri de lemn din Europa. O parte dintre acestea sunt declarate ca si monumente istorice, fiind localizate in jud. Maramures, Satu-Mare, Salaj, Bihor (Barsana, Budesti, Ieud, Sisesti, Plopiș sau Corund, Hurezu Mare). Patrimoniul cultural cuprinde muzee, monumente, case memoriale, zonele etnografice. O zona reprezentativa este zona turistica Maramures-Oas cu elemente etno-folclorice (biserici de lemn, arhitectura populara, artizanat, port popular, folclor, traditii si obiceiuri).

Unul dintre cele mai reprezentative zone etnografice este Sapanta. Trebuie prezervate si serbarile si festivalurile câmpenesti, unele dintre ele unice. In judetul Cluj exista zona etnografica Somesul Mic si de zone cu specific cultural traditional, zona motilor Marisel, Maguri, Belis, Risca. Zonele etnografice care pot fi pe raza judetului Bihor sunt: Crisul Alb, Beius, Crisul Repede, Barcau-Crasna.

Turismul religios poate fi sprijinit, existand adevarate centre de spiritualitate in zone ca M-tii Apuseni, Oas-Maramures-Obcinele-Bucovinei, depresiunea Transilvaniei.

Restaurarea si valorificarea patrimoniului cultural, religios si etnografic

Activitatile specifice privesc :

- Realizarea de programe de sprijin al turismului religios, dat fiind faptul ca unele din marile pelerinaje se desfasoara in regiune (pelerinajul de la manastirea Nacula, Rohia, Barsana, Moisei), ale oraselor de civilizatie armeana, slovaca, maghiara (Gherla, etc).
- Promovarea targurilor populare si serbarile si festivalurile din zonele etnografice, sprijin pentru dezvoltarea mestesugurilor traditionale (olarit, prelucrarea lemnului, etc) si promovarea exportului si a accesului pe piata. O oportunitate este

data de Promovarea turismului religios din Regiune pe plan national si international.

- Valorificarea patrimoniului etnografic din arealele traditionale ale Regiunii (zona Codrului, M-tii Apuseni, Maramuresul Istoric), al mestesugurilor traditionale si ale obiceiurilor regionale
- Promovarea unicitatii culturale si a traditiilor
- Instituirea unor masuri de conservare a zonei si certificare a autenticitatii

Planificarea actiunii: 2007-2013

Masura 1.2. Valorificarea potentialului turistic al valorilor istorice

Fundamentare: Mare parte din bisericile fortificate si castelele regiunii sunt in paragina, lipsindu-le infrastructura de acces; se pot concepe programe prin care acestea sa fie cuprinse in circuitul de afaceri astfel incat sa ofere structuri de cazare, Sali de conferinte, Sali expozitionale. Exista castre romane la Porrolisum, Buciumi, Turda (Potaissa) care pot fi intrgrate intr-un circuit al castrelor romane; epoca medievala reuneste o serie de cetati cum sunt cele de la Dabaca, Bontida, Carei sau Ardud, castele cum sunt Wesselenyi in Jibou, Karolyi in Carei, Csaky in com. Almasu ; asezari fortificate in Simleu Silvaniei, precum si orasele-targuri istorice cum sunt Gherla, Crasna. Inca de la inceputuri, sau delimitat o seama de centre urbane istorice, care conserva o succesiune de stiluri arhitecturale (gotice, baroce): Cluj-Napoca, Centrul istoric al Baia-Mare, Satu-Mare; unele dintre acestea erau si adevarate cetati medievale cum a fost Bistrita. Una dintre cele mai importante vestigii istorice sunt bisericile fortificate ale Transilvaniei.

Sunt necesare proiecte integrate de reabilitare ale edificiilor istorice, realizarea de marcare si infrastructuri de acces la acestea, integrarea lor in circuite istorice, culturale sau de afaceri.

Actiuni specifice acestei masuri:

- Conservarea satelor istorice, a oraselor-targuri si a bisericilor fortificate.
- Realizarea de cai de acces si marcaje turistice in areale culturale si istorice specifice regiunii cum sunt campurile de batalie, satele istorice, si includerea acestora in circuite turistice.
- Refaceri ale infrastructurii turistice, cum sunt spatii de parcare.
- Proiecte integrate ale cetatilor medievale, castrelor romane

Axa Prioritara 2

Protectia si valorificarea resurselor turistice naturale in contextul dezvoltarii durabile

Fundamentare: Din punct de vedere al patrimoniului natural aflat in exclusivitate in mediul rural, acesta trebuie prezervat prin masuri specifice. O serie de rezervatii, 2 parcuri nationale si 2 naturale se afla pe teritoriul judetelor Regiunii: Muntii Apuseni in judetul Cluj si Bihor, M-tii Rodnei, Calimani. Regiunea are un patrimoniu natural foarte diversificat; regasim canioane si chei (Cheile Turzii, Ponorului, etc), pesteri sau zone umede. Alaturi de cele 4 parcuri, se regasesc aici alte 165 de arii naturale protejate, suprafata totala protejata in regiune ajungând la de 281.842 ha.

La nivelul Regiunii Nord-Vest au fost identificate 67 de tipuri de habitate naturale de interes comunitar, conform Tratatului de Aderare.

Regiunea dispune de un potential natural bogat in domeniul apelor termale, dintre cele mai valoroase rezerve naturale balneare din Europa, dispersate in special in zona ca Oradea – Felix, 1 Mai, Tinca, Tasnad, Marghita, Simleul Silvaniei si Beltiug. Statiunea Baile Felix concentreaza cele mai multe locuri de cazare pe segmentul de turism balnear (peste 6000 locuri) din Romania.

Apele din aceste locatii pot fi folosite in scopuri curative si de agrement. Minele de sare inchise si lacurile sarate de la Ocna Dej, Turda, Ocna Sugatag si Cojocna prezinta un potential excelent de atragere a turistilor din Regiune si din regiunile invecinate.

In profil teritorial se remarca statiunile balneoturistice, localizate in Campia de Vest, Depresiunea Transilvana, Depresiunea Maramuresului, unele binecunoscute, altele cu potential de dezvoltare: Baile Felix, 1 Mai, Sangeorz, Ocna Sugatag, Baita sau Cojocna. Turismul montan are conditii foarte bune de dezvoltare datorita potentialului oferit de cele doua catene muntoase ale Carpatilor (Carpatii Orientali si Occidentali), fiecare dintre acestea cu caracteristicile si peisajele sale. O componenta importanta sunt statiunile de iarna: Stana de Vale, Baisoara in M-tii Apuseni si cele din Nordul Carpatilor Orientali (Borsa, Piatra Fantanelor).

In judetul Cluj exista zonele turistice montane Vladeasa, Valea Somesului Rece (bazinul superior), valea Ierii, Zona Marisel-Maguri si valea Ariesului - zona Buru, Lungesti, Ocolise. Zona montana a judetului Bistrita-Nasaud se desfasoara pe o suprafata de peste 2600 kmp, intinzându-se pe 5 masive montane: M-tii Caliman, Bârgaului, Suhard, Rodnei si Tibles. In Muntii Bihor, Vladeasa reprezinta cea mai importanta zona carstica din Romania-Valea Draganului si Varful Vladeasa. Zona Padis dispune de un potential cert. Zona Borsa, situata in Maramuresul istoric, este una dintre cele mai frumoase zone turistice ale României.

Masurile specifice vor privi actiuni de conservare, restaurare, valorificare turistica, informare, de valorificare a potentialului turistic montan natural, de asigurarea structurilor administrative ale parcurilor nationale din interiorul Regiunii, de includere a salinelor in circuitele turistice (asa cum sunt salinile de la Dej si Turda), delimitarea ariilor protejate in urma finalizarii studiilor de fundamentare.

Obiective:

- Valorificarea resurselor naturale in scop turistic
- Diversificarea serviciilor turistice
- Cresterea vizibilitatii regiunii pe plan national
- Dezvoltarea integrata a zonelor turistice

Actiunile specifice privesc:

- Valorificarea patrimoniului natural (canioane, chei, pesteri lacuri glaciare, etc) prin construirea de drumuri de acces, amenajare trasee turistice, parcuri, poteci marcate, drumuri pietonale, adaposturi, piste pentru cicloturism, dotari specifice (alpinism, escalada, pârtii de schi, amenajari plaje)
- Valorificare a potentialului turistic montan prin construirea infrastructurii necesare: drumuri, adaposturi, trasee drumetie, pârtii de schi, instalatii de transport pe cablu, posturi Salvamont etc. De asemenea, vor fi sprijinite proiecte integrate in statiuni turistice (reabilitari stradale, drumuri la obiective turistice; amenajarea bazelor de tratament; amenajari specifice diferitelor tipuri de turism etc.)
- Includerea salinelor din regiune in circuite turistice internationale si oferirea de servicii de refacer si intretinere

Formatat: Marcatori și
numerotare

- Crearea unei rețele de stațiuni turistice balneare locale care să completeze oferta de pachete turistice oferite de stațiunile consacrate
- Retehnologizarea bazelor de tratament învechite, și noi investiții în agrement

Activități eligibile în cadrul acestei axe prioritare:

- Dezvoltarea rețelelor de captare și /sau transport a izvoarelor minerale și salinice cu potențial terapeutic (ape minerale, lacuri și namoluri terapeutice, gaze terapeutice, factorii sanogeni de la nivelul grotelor și salinelor);
- Amenajarea, modernizarea, dotarea (inclusiv cu utilități) a bazelor de tratament din stațiunile balneo - climatice, inclusiv a salinelor terapeutice;
- Amenajarea obiectivelor turistice naturale pentru activități turistice (formațiuni geologice, peșteri, salinice, mine, vulcani noroioși, lacuri) prin: Instalarea iluminat, încălzire, ventilație; Asigurarea accesului în condiții de siguranță pentru turiști; Amenajare grupuri sanitare etc.
- Amenajare puncte (focșoare) de observare / filmare / fotografiere;
- Refacerea și amenajarea căilor de acces la principalele obiective turistice naturale, cu excepția drumurilor finanțate sub Axa prioritară 1 și a drumurilor comunale;
- Amenajarea și dotarea platformelor de câmpare, inclusiv utilitățile specifice (grupuri sanitare, apă curentă, iluminat etc.);
- Amenajare puncte de colectare a gunoierului menajer;
- Amenajarea și construirea de refugii montane pentru asigurarea siguranței și a primului ajutor în caz de accidente;
- Marcarea traseelor montane;
- *Amenajarea de piste pentru trasee montane pentru schi fond / iarnă drumetie / mountain bike vara*
- Amplasarea de panouri informative;
- Amenajarea de noi posturi SALVAMONT;
- Refacerea și amenajarea aleilor de acces la resursele minerale, a traseelor pentru cură de teren, a spațiilor de recreere și popas, a facilităților de utilizare a izvoarelor minerale;
- Refacerea parcurilor balneare, parcuri – gradină.

Măsuri

Măsura 2.1. Valorificarea patrimoniului natural prin protejarea, conservarea și promovarea ariilor naturale protejate, în vederea exploatării acestora ca atracții turistice

Fundamentare: Resursele naturale cum sunt ariile protejate sunt sau pot să devină atracții puternice din punct de vedere turistic. Regiunea are 2 parcuri naționale și 2 parcuri naturale, precum și arii protejate importante care nu sunt încă potrivite pentru acțiuni de turism și pentru un nivel potrivit de turism lipsa unor indicatoare, drumuri turistice proaste, personal gestionare arii protejate. Se pot realiza programe de turism ecologic, în parcuri naturale cum sunt Parcul Natural M-tii Rodnei, etc; e necesar de asemenea dezvoltarea unui serviciu de salvamont în zonele turistice montane în special în apropierea stațiilor turistice. Nu există încă organizate în toate zonele protejate a administrațiilor care să

inițieze un management eficient al acestor arii naturale protejate instituite.

Ariile protejate sunt resurse de bază care pot atrage un număr important de turiști și pot fi concepute programe speciale pentru a se asocia cu alte tipuri de turism.

Protejarea, conservarea și promovarea ariilor naturale protejate

Actiunile specifice privesc:

- Identificarea ariilor Natura 2000, crearea unei infrastructuri specifice in ariile protejate care se doresc a fi incluse in circuite turistice.
- Dezvoltarea turismului ecologic si a ecoturismului si dezvoltarea acestuia si integrarea acestora si cu alte tipuri de turism
- Modernizarea, crearea infrastructurilor si materialelor specifice ariilor naturale si ariilor NATURA 2000, cum sunt alei, trasee, materiale informative,etc.
- La momentul aceste, foarte putine ariile naturale sunt potrivite pentru turism, avand trasee proaste, lipsesc punctele de informare si indicatoarele, trebuind de asemenea sa fie oferite zone de parcare, modalitati de colectari deseuri, si materiale informative specifice pentru vizitatori

Valorificarea resurselor naturale regionale si locale

- Valorificarea fondului faunistic si al florei
- Dezvoltarea de proiecte integrate regionale si transfrontaliere pentru valorificarea patrimoniului turistic european
- Actiuni specifice pentru protectia mediului, pentru administrarea deseurilor si protectia resurselor.

Finantare: *Programa nationale; POR; SEES; INTERREG.*

Programarea actiunii: 2007-2013

Beneficiari: Autoritati ale administratiei publice locale si centrale; Societati comerciale (intreprinderi mari, intreprinderi mijlocii)

Masura 2.2. Dezvoltarea integrata a zonelor turistice

Fundamentare: Regiunea are un potential bun fiind o zona de destinatie turistica in viitor. Acest lucru se va realiza in conditiile in care se vor aduce imbunatatiri substantiale asupra produsului turistic si nivelului serviciilor. Diversitatea ofertei turistice ca si dezvoltarea unou noi statii balneare si montane de importanta nationala si locala este considerata ca fiind unul dintre punctele forte ale Regiunii.

Se pot dezvoltata proiecte integrate de modernizare/extindere/amenajare, actiunile propuse cuprinzand dezvoltarea infrastructurii de acces la statii, amenajarea de trasee turistice pentru intretinerea conditiei fizice/petrecerea timpului liber in statii/parcurile din statii si imprejurimi, zone de agrement, etc. Se pot pune in valoare statii ca baile –Felix- 1 Mai, realiza amenajari specifice de modernizare a Parcului balnear Marghita”.Zona ca lacului Fantanele-Belis, Rachitele-Prislop-IC Ponor pot fi dezvoltate integrat pentru de agrement.

Obiectivele specifice:

- Unul din obiectivele de revitalizare a statiunilor turistice balneare este de a promova la nivelul pietelor interne si externe ca regiunea este o destinatie balneoturistica.
- Potentialul turistic montan foarte divers si inca putin exploatat poate fi valorificat printr-o dotare corespunzatoare (partii de schi, tunuri de zapada etc.), prin amenajarea de statii turistice montane care sa ofere o infrastructura turistica moderna.
- Reabilitarea drumurilor de acces in zonele turistice (in special montane sau balneare)
- Dezvoltarea zonelor turistice de importanta deosebita, a centrelor istorice ale oraselor cu potential turistic semnificativ, renovarea cladirilor cu elemente

traditionale de arhitectura, schimbarea destinatiei acestora (ex. centre culturale, muzee);

- Amenajarea de muzee naturale, centre educationale, centre de informare turistica
- Sustinerea crearii si modernizarii de retele turistice regionale si a oficiilor de informare turistica

Finantare: FEDER

Programarea actiunii: 2007-2013

Beneficiari: ONG-uri cu activitati specifice in domeniu, autoritati ale administratiei publice locale si judetene, institutii guvernamentale specializate, societati comerciale

Axa Prioritara 3	Dezvoltarea mediului de afaceri din turismul regional
-------------------------	--

Fundamentare: In acest moment, turismul contribuie cu o pondere mica la formarea Produsului Intern Brut. Desi exista un numar mare de agentii de turism ele au nevoie de investitii pentru a furniza servicii si a desfasura activitati de promovare

Obiective:

- dezvoltarea antreprenoriatului in turism
- cresterea performanelor firmelor care actioneaza in domeniul turismului

Masuri:

Masura 3.1. Sustinerea mediului de afaceri

Aceasta masura sustine sprijinirea antreprenoriatului, introducerea antreprenoriatului in companiile de turism precum si dezvoltarea de activitati economice alternative in mediul rural (mestesuguri).

Vor fi sprijinite introducerea de tehnologii IT in companiile de turism din mediul urban si rural.

Exista importante centre mestesugaresti, in domeniul olaritului (Beius-Leheceni, Vadu-Crisului), textile de interior (Budureasa) care pot fi sprijinite prin actiuni de promovare a activitatilor economice traditionale.

Activitati:

- Sprijinirea antreprenoriatului in domeniul turistic (furnizare de servicii, antreprenoriat si IT)
- Sprijinirea inovatiei in companiile de turism
- Crearea de retele de comunicare
- Imbunatatirea activitatilor de afaceri, bazate pe servicii comune
- Actiuni de promovare/ publicitate pentru a face cunoscute noile oferte (produse) turistice, atractiile turistice, areale noi atrase in circuitul turistic;
- Promovarea activitatilor economice traditionale din mediul rural, cum sunt mestesugurile

Finantare: FEDER

Planificarea actiunii: 2007-2013

Masura 3.2. Sustinerea ofertei turistice traditionale si dezvoltarea promovarii turistice

Anual au loc serbari campenesti, targuri si festivaluri rurale si urbane care atrag si turisti straini atrasi de frumusetea acestora : Târgul de la vama sarii (Vadu Crisului),

Festivalul vinului si al palincii (Muzeul Tarii Crisurilor Oradea), Festivalul folclorului codrenesc de la Oteloiaia, Festivalul folcloric al nationalitatilor de la Bogdand, Udatoriu (Surdesti), Hora de la Prislop, Festivalul Datinilor si Obiceiurilor de Iarna (Sighet), etc.

Marketingul produselor turistice este vital pentru a exista pe piata turistica.

O oferta integrata la nivel regiunii va da posibilitatea realizarii de circuite tematice complexe, atat in spatiul rural cat si urban. Regiunea are cateva marci regionale care pot fi dezvoltate ca si branduri turistice inclusiv prin actiuni de promovare pe pietele interne si externe (orase, sate, obiceiuri specifice, patrimoniul cultural, etc).

Vor fi necesare si investitii de promovare a ofertei turistice, atat prin studii de evaluare a potentialului turistic, cat si de investitii de promovare turistica a marilor regionale.

Gastronomia regiunii poate fi pusa in valoare, existand produse bine apreciate: palinca, vinurile (Diosig, Secuieni), sarmale, etc.

Obiectiv:

Sprrijinirea actiunilor care vizeaza Regiunea ca destinatie atractiva pentru turism si afaceri alaturi de dezvoltarea durabila a produselor turistice, de cresterea gradului de utilizare a internetului in promovarea si rezervarea de servicii turistice (e-turism).

Activitati:

- Se vor cofinanta actiuni menite sa dezvolte si sa consolideze turismul intern prin sustinerea promovarii produselor turistice si a activitatilor de marketing specifice care sa contribuie la cresterea circulatiei turistice interne si a numarului de turisti. Acordarea suportului pentru infrastructura de promovare si informare turistica in tara si totodata de colectare si furnizare de la si catre turisti si intreprinzatorii din turism de informatii din domeniul turismului.
- Se doreste stimularea unor activitati conexe turismului care pot mari atractivitatea zonei facand sejurul turistului mai placut. In principal este vorba despre incurajarea desfasurarii unor targuri de arta populara si artizanat, de spectacole cultural-folclorice traditionale si a unor manifestari religioase din zonele turistice. Se vor sustine participarile la targuri nationale si internationale de turism.
- Vor fi sprijinite si activitati de tip: mountainbike, coborarea pe raurile repezi de munte cu barca, parapanta, turismul verde.
- Sustinere și revitalizare a meșteșugurilor artistice tradiționale, promovare și sprijinire a acțiunilor turistice, culturale și educaționale.

Masura 3.3 Sustinerea diversificarii gamei ofertei turistice interne si dezvoltarea competitivitatii turismului de nisa si a altor forme alternative de turism: speoturism, turismul ecumenic, geo-turism, turism sportiv etc.

Fundamentare: Anumite forme de turism care au potential nu sunt dezvoltate la nivelul cererii pietelor interne sau externe. Cursurile de apa din zona montana, Somesul, Bistrita, Rebra, Salauta, Aries, Somes ofera conditii bune pentru sporturi de aventuri (rafting, canoe, caiac); acest sport câștiga tot mai multi adepti, pe lacuri – Tarnita, Belis-Fantanele, etc. Se pot dezvolta circuite integrate culinare si uvale: Turism pentru vinuri (Diosig), Drumul palincii, drumul Horincii.

Exista pesteri in judetele Cluj sau Bihor (peste 50 dintre care unele de intres international -Scarisoaara) care se pot preta la amenajari ale acestora pentru turismul speologic. Turismul de pescuit sportiv gaseste conditii favorabile de practicare pe

Iacurile din regiune (Taga, Geaca, Ciurila, Martinesti, Suat etc.), putandu-se dezvolta circuite si manifestari sportive.

Turism de eveniment – Nunta de la Oncesti

- geo-turism, Cavnic, Baia Mare, Baia Sprie, rezervația fosiliferă Chiuzbaia.

Activitati:

- Construire/extindere facilitati turistice(facilitati de nisa, sport, centre de afaceri), crearea de noi facilitati in vederea dezvoltarii de noi produse sau crearii de noi oferte
- Initiere de produse turistice noi in zone turistice atractive
- Diversificarea ofertei hoteliere regionale prin cresterea numarului de structuri de cazare de grad superior
- Sustinerea integrarii si imbunatatirii pachetelor turistice integrate
- Dezvoltarea promovarii turistice, crearea si promovarea brandurilor turistice regionale si a zonelor turistice

Ecoturismul in formele lui specifice (inclusiv in arealele naturale) poate genera venituri pentru comunitatile locale si poate oferi locuri de munca in zonele cu probleme sociale.

Se pot dezvolta si promova forme de turism cum ar fi turismul pentru vinuri- Diosig, Oradea-Bihor, turismul pentru gastronomie prin itinerarii si circuite turistice in Maramures.

In spatiul rural se pot dezvolta locatii de tip retele de pensiuni rurale, si alte tipuri de structuri publice sau private.

De asemenea se pot dezvolta turismul stintific cum ar fi speoturismul in judete cum ar fi Cluj sau Bihor. Turismul de aventura (sporturi extreme) se poate pe raurile din Muntii Apuseni sau Maramures (Aries, Vaser, Somes).

In strategiile judetene se prevede ca o atentie speciala sa se dea amenajarii zonelor periurbane prin amenajarea de zone de agrement, dotari sportive in jurul marilor orase (Cluj-Napoca, Oradea, Baia-Mare, Satu-Mare sau Bistrita, etc.).

De asemenea trebuie sprijinit turismul religios dat fiind faptul ca in regiune se desfasoara cateva pelerinaje de traditie care atrag un numar mare de credinciosi (cum ar fi cel de la Manastirea Neacula).

Planificarea actiunii: 2007-2013

Finantare: POR

Axa Prioritara 4	Cresterea calitatii serviciilor in turism si crearea de produse turistice regionale
-------------------------	--

Fundamentare: Industria turistica este in proces de modernizare, dispune de o baza materiala partial invecchita si de o calitate necorespunzatoare a serviciilor.

Regiunea dispune de un numar suficient de structuri de cazare pentru anumite segmente (hoteluri) totusi se constata starea precara a multora dintre acestea ceea ce nu le permite sa deserveasca circuite turistice.

Serviciile de informare turistica sunt foarte importante pentru activitatea turistica, in acest moment existand centre de informare turistica la Oradea, Bistrita.

Dat fiind ca exigentele turistilor sunt in continua crestere, preturile de pe piata turistica romanescă sunt de asemenea in ascensiune si drept consecinta ele trebuie dublate de servicii de inalta calitate. Trebuie create noi produse turistice si dezvoltarea de activitati turistice noi, trebuie imbunatatirea calitatii serviciilor de cazare, prin reabilitare, modernizare, echipare a structurilor turistice.

Obiective:

- cresterea competitivitatii firmelor din domeniul turismului pe o piata nationala europeana deschisa cu standarde de performanta ridicate
- formarea unei pietete a serviciilor turistice unitare prin sisteme de marketing si rezervare regional
- cresterea atractivitatii turistice a Regiunii prin modernizarea si reabilitarea infrastructurii
- cresterea veniturilor din turism

Masuri

Masura 4.1. Cresterea calitatii serviciilor prin crearea si reabilitarea facilitatilor de recreere

- **Crearea / extinderea / reabilitarea structurilor de agrement turistic cu utilitatile aferente**, cum sunt :
 - amenajare piscine, stranduri, bazine de kinetoterapie;
 - terenuri de golf, mini-golf, tenis, paint-ball, echitatie;
 - transport feroviar de interes turistic pe cale ferata cu ecartament ingust, in zone de deal si de munte,
 - amenajarea de porturi turistice, inclusiv a debarcaderelor amplasate pe lacuri de agrement;
 - amenajarea de piste pentru cicloturism
 - amenajarea de noi pârtii de schi (inclusiv construirea de instalatii de transport pe cablu pentru persoane, instalarea de echipamente pentru producerea zapezii artificiale, instalarea echipamentelor pentru iluminatul nocturn al pârtiilor de schi, dotarea cu echipamente pentru intretinerea pârtiilor de schi);
 - amenajarea, dezvoltarea sau reabilitarea pârtiilor destinate practicarii celorlalte sporturi de iarna: echiparea cu instalatiile si echipamentele corespunzatoare;
 - amenajari specifice sporturilor nautice;
 - amenajari pentru practicarea pescuitului sportiv.
 - imbunatatirea/cresterea calitatii serviciilor si facilitatilor,
 - modernizarea echipamentului portabil/mobil in spatiile de cazare,
 - restaurarea spatiilor inconjuratoare/adiacente facilitatilor turistice.
 - investitii in echipamente ICT
 - modernizarea imbunatatirea calitatii, certificate de calitate

Beneficiari: resursa umana din turism, IMM-uri din sfera serviciilor turistice, administratii locale si regionale.

Masura 4.2. Reabilitarea, modernizarea si extinderea infrastructurilor structurilor de cazare cu utilitatile corespunzatoare

Fundamentare:

Baza materiala a Regiunii totaliza un numar de 20.568 locuri, pondere importanta in capacitatilor de cazare din tara, indicator ce o situeaza pe al III-lea loc la nivel national. Pe judete se observa ca ponderea cea mai mare a structurilor de primire turistica o au judetele Cluj si Maramures (care impreuna totalizeaza 68.5% din totalul structurilor de

cazare din Regiune). La polul opus se regasesc jud. Salaj si Bistrita-Nasaud care au doar 11.4% din totalul capacitatilor de cazare regionale.

Este necesara punerea in valoare a resurselor turistice prin crearea unui pachet turistic adecvat si diminuarea dezechilibrelor intre ariile turistice de pe teritoriul Regiunii prin incurajarea dezvoltarii armonioase a infrastructurii de turism. Se va sustine financiar in principal reabilitarea de cladiri si utilarea acestora in scop turistic la standarde competitive si in secundar constructia de unitati de cazare turistica. Doar o mica parte din cele 110 hoteluri existente erau modernizate, chiar mai mult pana in 2006 nu exista decat un singur hotel catalogat de 5 *****.

Structurile de primire turistica din mediul rural predominante sunt pensiuni turistice , cu pâna la 10 camere, totalizând 30 de locuri, clasificate de la 1-4

Margarete si pensiuni agroturistice, clasificate de la 1-3 margarete, functionând in cadrul gospodariilor taranesti.

Atractivitatea si diversitatea resurselor turistice trebuie dublata de o infrastructura moderna care sa raspunda exigentelor in continua crestere a turistilor romani, care reprezinta in continuare ponderea cea mai mare in numarul sosirilor.

In mediul rural se constata o nevoie de structuri de cazare mai mici, care sa ofere toate facilitatile moderne.

Se va urmari promovarea unor proiecte care vor avea ca scop dezvoltarea infrastructurii turistice, proiecte care sa duca la cresterea eficientei activitatii economice din zona, la o mai buna ocupare a fortei de munca si in final la imbunatatirea nivelului de trai din zonele turistice.

In cadrul acestui obiectiv vor fi sprijinite activitati de crestere a standardelor unitatilor de cazare prin reabilitarea, modernizarea acestor structuri, precum si crearea si reabilitarea facilitatilor de recreere a structurilor turistice.

Structurile de cazare eligibile pentru finantare sunt: hoteluri, moteluri, pensiuni turistice, campinguri, cabane, hoteluri pentru tineret, din mediul rural si urban;

Activitati:

- Modernizare structuri de cazare: renovare, reabilitare, extindere, amenajare (interior si fatada, grupuri sanitare, camere / spatii pentru persoane cu handicap locomotor), izolare fonica, extindere spatii de cazare, modernizare sistem de utilitati, amenajare parcare / garaje, iluminat exterior ;
- Dotare structuri de cazare cu echipamente specifice (inclusiv echipamente ecologice pentru alimentare cu energie electrica, spalatorie), ascensor.

Pot fi finantate:

- structurile de cazare de tipul apartamentelor sau camerelor de inchiriat in locuinte familiale sau in cladiri cu alta destinatie (conform Ordinului 510 / 2002);
- pensiunile cu mai putin de 10 camere din spatiul rural;
- pensiunile agro-turistice.

Beneficiari: Consiliile judetene si locale, societatile comerciale.

Masura 4.3. Imbunatatirea serviciilor oferite de turism

Cerintele turistilor sunt intr-o continua modificare, preturile de pe piata regionale sunt in crestere si ele trebuie dublate de servicii de inalta calitate, oferite turistilor pentru a atinge nevoile de calitate.

Activitati:

- formarea de ghizi turistici si manageri in turism
- perfectionarea profesionala pentru personalul din turism, dezvoltarea serviciilor de gestiune a ariilor protejate si de salvamont.

Beneficiari: personalul din turism, societatile comerciale.

Programarea actiunii: 2007-2013

CAPITOLUL 7 MONITORIZARE

Indicatori	Unitate de masura	An de baza	Sursa	Obiectiv Final (2013)
Output				
Numar proiecte				
Numar de cladiri modernizate				
Numar de cladiri istorice restaurate				
Numar de centre de orase recuperate				
Numar de parcuri modernizate				
Numar de strazi modernizate in statiuni				
Numar de parcuri balneare				
Rezultat				
Numar de nopti dormite (dupa 1 an)				
Cresterea mediei nr. vizitatori / zi (%)				
Cresterea ratei de ocupare in statiuni (%)				
Impact				
Cresterea investitiilor straine (%)				
Numar de locuri de munca create dupa 2 ani				
Numar de persoane care viziteaza unitatile / an				
Cresterea turismului in economia regionala (%)				

ANEXE

Legislatie

- Legea nr. 526/2003 pentru aprobarea Programului national de dezvoltare a turismului montan "Superschi in Carpati"
- Hotararea Guvernului nr. 413/2004 privind organizarea si functionarea Autoritatii Nationale Pentru Turism cu modificarile si completarile ulterioare
- Ordonanta Guvernului nr. 58/1998 privind organizarea si desfasurarea activitatii de turism in Romania
- Legea nr. 755/2001 pentru aprobarea Ordonantei Guvernului nr. 58/1998 privind organizarea si desfasurarea activitatii de turism in Romania
- Ordonanta nr. 5/2003 privind modificarea art. 33 din Ordonanta nr. 58/1998 privind organizarea si desfasurarea activitatii de turism in Romania, aprobata cu modificari prin Legea nr. 755/2001
- Legea nr. 229/2003 privind aprobarea Ordonantei nr. 5/2003 privind modificarea art.33 din Ordonanta nr. 58/1998 privind organizarea si desfasurarea activitatii de turism in Romania
- Hotararea Guvernului nr. 238/2001 privind conditiile de acordare a licentei si brevetului de turism
- Ordinul Ministrului Turismului nr. 170/ 2001 pentru aprobarea Normelor metodologice privind criteriile si metodologia pentru eliberarea licentelor si brevetelor de turism, cu modificarile ulterioare
- Hotarare nr. 1328/2001 privind clasificarea structurilor de primire turistice
- Hotararea Guvernului nr. 1412/2002 pentru modificarea si completarea Hotararii Guvernului nr. 1328/2001 privind clasificarea structurilor de primire turistice
- Ordinul Ministrului Turismului nr. 510/2002 pentru aprobarea Normelor metodologice privind clasificarea structurilor de primire turistice, cu modificarile ulterioare
- Hotararea Guvernului nr. 305/2001 privind atestarea si utilizarea ghizilor de turism
- Hotararea Guvernului nr. 631/2003 pentru modificarea si completarea Hotararii Guvernului nr. 305/2001 privind atestarea si utilizarea ghizilor de turism
- Ordinul Ministrului Turismului nr. 637/2004 pentru aprobarea Normelor metodologice privind conditiile si criteriile pentru selectionarea, scolarizarea, atestarea si utilizarea ghizilor de turism
- Hotararea Guvernului nr. 263/2001 privind amenajarea, omologarea, intretinerea si exploatarea partiilor si traseelor de schi pentru agrement
- Ordinul Ministrului Turismului nr. 491/2001 pentru aprobarea Normelor privind omologarea, amenajarea, intretinerea si exploatarea partiilor si traseelor de schi pentru agrement
- Hotararea Guvernului nr. 452/2003 privind desfasurarea activitatii de agrement nautic
- Ordin al Ministrului transporturilor, constructiilor si turismului nr. 292/2003 pentru aprobarea Normelor metodologice privind desfasurarea activitatii de agrement nautic
- Hotararea Guvernului nr. 1021/2002 pentru aprobarea Normelor privind organizarea posturilor de salvare si a posturilor de prim ajutor pe plaje si in stranduri
- Hotararea Guvernului nr. 77/2003 privind instituirea unor masuri pentru prevenirea accidentelor montane si organizarea activitatii de salvare in munti

- Ordonanta Guvernului nr. 107/1999 privind activitatea de comercializare a pachetelor de servicii turistice
- Legea nr. 631/2001 pentru aprobarea Ordonantei Guvernului nr. 107/1999 privind activitatea de comercializare a pachetelor de servicii turistice
- Ordinul Ministrului Turismului nr. 516/2005 privind aprobarea contractului cadru privind comercializarea pachetului de servicii turistice
- Ordinul Ministrului Turismului nr. 235/2001 privind asigurarea turistilor in cazul insolventitatii sau falimentului agentiei de turism
- Hotararea Guvernului nr. 1122/2002 pentru aprobarea conditiilor si a procedurii de atestare a statiunilor turistice, precum si pentru declararea unor localitati ca statiuni turistice de interes national, respectiv local
- Hotararea Guvernului nr. 432/2003 pentru completarea Hotararii Guvernului nr. 1122/2002 pentru aprobarea conditiilor si a procedurii de atestare a statiunilor turistice, precum si pentru declararea unor localitati ca statiuni turistice de interes national, respectiv local.

Coerenta interna si externa

Orientari strategice regionale pentru dezvoltarea turismului: coerenta interna si externa- Regiunea Nord-Vest		
Referinte UE	Referinte nationale	Referinte regionale
Agenda de la Lisabona revizuita; Politica de Coeziune in sprijinul dezvoltarii si crearii locurilor de munca; Liniile directoare europene (2005); Politica de coeziune si cultura (COM/1996/502); Rezolutia Consiliului din 21 mai 2002 privind viitorul turismului european – C135 (2002).	Primul si al doilea document consultativ PND 2007-2013 (martie si august 2005). Strategia turistica a ANT-draft	Planul de amenajare al teritoriului Regiunii NV Strategii judetene in domeniul turismului PDR NV 2004-2006 Studiul potentialului turistic in Regiunea NV, august 2005
<i>Obiective comune UE</i> Cresterea competitivitatii si sustenabilitatii turismului		
<i>Obiective nationale</i> Promovarea potentialului turistic din Romania. Sursa: Planul National de Dezvoltare a Romaniei 2007-2013; Dezvoltarea mediului de afaceri turistic local si regional, POR		
<i>Obiective regionale strategice</i> Obiectiv principal: dezvoltarea turismului, prin dezvoltarea Regiunii NW ca o destinatie turistica, bazata pe atractivitatea sa in materie de oferta turistica, arta, cultura si patrimoniul specific		
<i>Coerenta cu orientarile strategice regionale globale</i> Dezvoltarea turismului va fi sprijinita indirect de interventiile care privesc transportul si infrastructura de mediu. Sprijinul direct va fi oferit de investitii in regenerarea urbana si in conservare, precum si in revitalizarea economiei rurale. In ultimul rand, competitivitatea crescuta a sectorului turism va contribui la crearea de locuri de munca importante si durabile.		
<i>Integrarea obiectivelor orizontale</i> Egalitatea de sanse: sectorul turism este o sursa importanta de locuri de munca, inclusiv a celor cu jumatate de norma si sezoniere, cu respectarea egalitatii de sanse pentru femei si barbati, pentru grupuri defavorizate, pentru intreaga populatie a regiunii Dezvoltarea durabila: gestionarea inteligenta a fluxurilor din turism va contribui la sustenabilitatea transportului, la protectia mediului, prosperitate economica, dar si o mai mare coeziune sociala Societatea informationala: utilizarea sistemelor IT este o conditie esentiala in promovarea serviciilor si a ofertei turistice regionale, nationale si international		

Portofoliul de proiecte pentru dezvoltarea turismului in Regiunea Nord-Vest 2007-2013

In cadrul proiectului „Parteneriat pentru dezvoltare” initiat de Agentia de Dezvoltare Regionala Nord-Vest impreuna cu Consiliile Judetene din Regiune la sfarsitul anului 2004, au fost parcurse urmatoarele etape:

- constituire grup de lucru sectorial cu experti in turism la nivel regional, in cadrul Comitetului Regional de Planificare
- constituire grupuri de lucru sectoriale pentru turism cu cate un coordonator, in fiecare judet, in cadrul Comitetelor de Planificare Judetene
- transmitere documente de programare regionale si nationale (respectiv variantele in lucru din februarie, martie, aprilie).
- colectare propuneri de proiecte pentru dezvoltarea turismului la nivel de UTP si judete (centralizate de coordonatorii grupului de sectoriali din toate judetele)
- centralizare propuneri de proiecte eligibile pe Programul Operational Regional pana in 18 aprilie 2006, la nivelul ADR Nord-Vest
- transmitere portofoliu cu propuneri de proiecte catre Ministerul Integrarii Europene pentru includere in lista nationala de proiecte propuse spre finantare din instrumente structurale, iunie 2006
- actualizarea propunerilor de proiecte mature, pregatite pentru programele anterioare: Phare 2003, Phare 2004-2006
- realizarea unui portofoliu cu propuneri de proiecte in rezerva pentru prima perioada de programare
- planificarea portofoliilor de proiecte pregatite pentru FS si completarea lor pentru domeniile de interventie care nu sunt acoperite financiar de proiecte.

**PROPUNERI DE PROIECTE MATURE PENTRU PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL - REGIUNEA NORD-VEST
2007-2013**

Axa Prioritara POR	Titul Proiectului	Aplicantul	Suma Proiectului (Euro)			Perioada	Observatii		
			Suma Totala (Euro)	Fonduri Structurale	Fonduri Proprii (Euro)		Descrierea proiectului	Studii de pre-(1) si fezabilitate (2)	Alte studii
	BIHOR								
3.2	Modernizarea infrastructurii de acces in statiunile balneare Felix si 1 Mai	Cons. Judetean Bihor + Cons. Local Sanmartin	3.811.000	3.239.350	571650	2007-2009	Portofoliu Phare 2004-2006 Modernizarea si extinderea infrastructurii de acces in statiunile balneare Baile Felix si 1 Mai	SF	Program Phare 2004-2006 rezerva
3.1	Revitalizarea Cetatii Oradea in vederea introducerii in circuitul turistic (Cetatea Oradea, complex cultural turistic european) Etapa I si Etapa II	Cons. Local Oradea	18.000.000 Etapa I: 5.750.000	10200000	1.800.000	2007-2009 Etapa I:2008-2010	Etapa I: Muzeul Cetatii Oradea, 6586 mp restaurati si refunctionalizati -Lapidarium, 503 mp restaurati si refunctionalizati - Biblioteca cetatii, „Asylum Literarum”, 475 mp restaurati si refunctionalizati - Muzeul produselor traditionale de panificatie si spatiu de degustare, 1125 mp restaurati si refunctionalizati - Centru Multifunctional de Tineret, 1336 mp restaurati si refunctionalizati -Galerie de vinuri si mâncăruri traditionale, 1589 mp restaurati si refunctionalizati - Centru de mestesuguri si arta traditionala si Han, 2673 mp restaurati si refunctionalizati	SF realizat de catre Min. Culturii (in curs actualizare)	Studiu de piata

Axa Prioritara POR	Titul Proiectului	Aplicantul	Suma Proiectului (Euro)			Perioada	Observatii		
			Suma Totala (Euro)	Fonduri Structurale	Fonduri Proprii (Euro)		Descrierea proiectului	Studii de pre-(1) si fezabilitate (2)	Alte studii
							-refacerea / amenajarea cailor de acces pietonale si carosabile catre obiectivele de interes reabilitate, pe o lungime de 1200 m liniari -amenajarea peisagistica a zonei reabilitate, in suprafata de 11.000 mp iluminat exterior, decorativ si de siguranta pe suprafata amenajata -instalatii, echipamente si dotari pentru asigurarea necesarului de apa si pentru evacuarea apelor pluviale si menajere		
	BISTRITA-NASAUD								
3.2	Dezvoltarea turismului termal si curativ Sangeorz Bai - Turda	Consiliul Local Sangeorz Bai, Consiliul Local Turda	6.268.042	5695000	940206,237	2007-2009	Portofoliu Phare 2003 Infrastructura locala si regionala Reabilitarea si modernizarea statiunilor Sangeorz Bai, Turda (Sangeorz 4.781.734,73 Euro, Turda 1.486.306,85 Euro)	PT	Caiete de sarcini pentru licitatie internationala ramas din Phare 2003
	CLUJ								

Axa Prioritara POR	Titul Proiectului	Aplicantul	Suma Proiectului (Euro)			Perioada	Observatii		
			Suma Totala (Euro)	Fonduri Structurale	Fonduri Proprii (Euro)		Descrierea proiectului	Studii de pre-(1) si fezabilitate (2)	Alte studii
3.2	Modernizarea infrastructurii de acces in zona turistica Rachitele-Prislop-IC Ponor	Cons. Judetean Cluj	3.750.000	2.519.753	1.175.000	2007-2009	Portofoliu PHARE 2004-2006	2	Studii geo, topo, plan de marketing, plan de afaceri
3.2	Turism de iarna in Apuseni	Cons. Judetean Cluj, Cons. Judetean Bihor	10.077.673	8.566.022	1.511.651	2007-2009	Portofoliu PHARE 2004-2006 Amenajare partie de schi cu instalatii de cablu, parcuri auto, drum de acces si alimentare cu energie electrica (Baisoara 5218858 Euro, Vartop 4858815 Euro)	2	Studii geo, topo, plan de marketing, plan de afaceri
3.1	Circuitul castelelor Rascruci, Bontida Cluj - Valorificarea patrimoniului istoric, cultural si natural	Cons. Judetean Cluj	2.763.100	2.097.857	665,243	2007 - 2009	Punere in valoare si restaurare castele	SF	In curs de elaborare PT
MARAMURES									
3.2	Investitii in statiunea Ocna Sugatag	Cons. Local Ocna Sugatag	3.500.000	2.975.000	525.000	2007 - 2009	Portofoliu Phare 2003 Extindere alimentare cu apa in zona turistica, extindere canalizare in zona turistica, cresterea capacitatii de tratare ape uzate, extindere si modernizare strazi in zona turistica	2	PTE si doc licitatie, proiect Phare 2003

Axa Prioritara POR	Titul Proiectului	Aplicantul	Suma Proiectului (Euro)			Perioada	Observatii			
			Suma Totala (Euro)	Fonduri Structurale	Fonduri Proprii (Euro)		Descrierea proiectului	Studii de pre-(1) si fezabilitate (2)	Alte studii	
3.2	Gutitul	Consiliul Judetean Maramures	8.110.000	6.893.500	1.216.500	2007 - 2009	Portofoliu PHARE 2004-2006 Amenajare accese auto si parcaje in apropiere sau spre locatiile partiilor de schi - Baia Mare, Baia Sprie, Mogosa, Firiza, Izvoarele, Cavnic; amenajarea partiilor de schi la standarde - inierbari, drenaje, dirijare, in toate locatiile	2	Impact de mediu, plan de marketing, PUZ	
3.1	Punerea in valoare a bisericilor de lemn, din patrimoniul judetelor Maramures, Salaj, Bihor si Satu Mare (Zona Codru: Corund, Soconzel, Hurezu Mare)	Consiliul Judetean Maramures si Consiliile Judetene Salaj, Bihor si Satu Mare	5.000.000	4.250.000	750.000	2007 - 2009	Realizarea si/sau imbunatatirea infrastructurii de acces - drumuri in zona locala, realizare parcari auto, realizarea a cate unei constructii in stil traditional in vecinatatea obiectivului cu rol de punct comercializare produse locale si grup social, realizare sistem de iluminat monumental de punere in valoare	SF o locatie	PTE pentru o locatie	
	Mocanita	Cons. Judetean Maramures Cons. Local Viseu de Sus	3.250.000	2.437.500	5.812.500	2007-2009	Reabilitarea si dezvoltarea infrastructurii de turism, inclusiv facilitati de agrement, realizarea unui circuit tematic	SF		
SATU-MARE										
3.1	Circuitul târgurilor medievale din Transilvania de nord - componenta Satu Mare: Castelul Karoly din Carei; Cetatea de la Ardu	CJ SM	5.120.000	5.017.600	102.400	2007-2009	Carei:-reabilitarea patrimoniului istoric prin restaurarea /reabilitarea cladirii Castelului Karoly si a cladirilor anexe; revigorarea a 10 ha ale Parcului Dendrologic; crearea unor spatii cu pentru activitati culturale	1, 2 (Castelul Karoly)		

Axa Prioritara POR	Titul Proiectului	Aplicantul	Suma Proiectului (Euro)			Perioada	Observatii		
			Suma Totala (Euro)	Fonduri Structurale	Fonduri Proprii (Euro)		Descrierea proiectului	Studii de pre-(1) si fezabilitate (2)	Alte studii
							(expoziții, concerte) sau întâlniri de afaceri, seminarii, de cazare etc		
3.2	Dezvoltarea infrastructurii edilitare si a cailor de acces in zona turistica Luna Ses	Consiliul Local Negresti-Oas	14.730.000	13.000.000	1.730.000	2007-2009	Extinderea facilitatilor de agrement in zona turistica montana Luna Ses	SF	
	SALAJ								
3.1	Circuitul castrelor romane si a cetatilor dacice in Nord-Vestul Transilvaniei (Porolissum, Buciumi, Potaissa, Simleu Silvaniei)	Consiliul Judetean Salaj	5.290.000	4.496.500	793.500	2 ani	Modernizarea infrastructurii turismului cultural din zona castrelor Porolissum, Buciumi, Potaissa si cetatea dacica din Simleu Silvaniei	SF pentru drumuri acces SF Castru Roman Porolissum	Studii de fezabilitate cu privire la realizarea drumurilor de acces

**PROPUNERI DE PROIECTE PENTRU PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL IN REZERVA - REGIUNEA NORD-VEST
2007-2013**

Axa prioritara POR	Titlul Proiectului	Aplicantul	Suma Proiectului (Euro)			Perioada	Observatii		
			Suma Totala (Euro)	Fonduri Structurale	Fonduri Proprii (Euro)		Descrierea proiectului	Studii pre-(1) si fezabilitate (2)	Alte studii
	BIHOR								
	Centru Regional de Excelenta in Turism	Consiliul Judetean Bihor	500.000	350000	150000	12 luni	Transferat de pe prioritatea 2	2	
3.2	"Aquapark" – punerea in valoare a statiunilor Baile Felix si 1 Mai	Consiliul Local Sanmartin	5.000.000	3500000	1500000	2012-2013	Realizarea unui complex de agrement turistic folosind resursele de apă geotermală	1	
3.2	Amenajare parte de schi in zona turistica Padis	Consiliul Local Budureasa	15.000.000	3500000	1500000	2012-2013	Valorificarea potentialului turistic al zonei	2	

3.2	Valorificarea potentialului carstic si de speoturism din Bihor	Consiliul Judetean Bihor	500.000	350000	150000	2012-2013	Amenajarea turistică: masuri de protectie a speoturistilor, marcarea traseelor turistice avand ca obiectiv pesterile	1	
3.2	Dezvoltarea infrastructurii turistice din zona montana inalta	Consiliul Judetean Bihor	200.000	150000	50000	2010-2011	Dezvoltarea retelei de refugii salvamont in Muntii Bihorului prin construirea unui refugiu la Vartop si reabilitarea unei cladiri pentru un refugiu la Stana de Vale	1	
3.1	Reabilitarea Casei de Cultura Bartok Bela	Consiliul Local Valea lui Mihai	75.700	56.775	18.925	2007-2008	Reabilitarea si restaurarea cladiri	1	
3.2	Amenajari specifice si modernizare "Parcul Balnear Marghita"	Consiliul Local Marghita	895.000	671.000	224.000	24 luni	Reabilitare retea stradala, 94 locuri camping, utilarea cu aparatura si instalatii de tratament moderne	1	
3.1	Drumul Vinului – Valea Ierului si podgoriile din Bihor	Consiliile Locale Diosig, Valea lui Mihai, Săcuieni	2.000.000	1500000	500000	2010-2011	Valorificarea potentialului turistic al zonei viticole	1	
3.1	Muzeul Satului	Consiliul Local Valea lui Mihai	260.000	195.000	259.805	2008-2009	Conservarea patrimoniului local, restaurarea cladirii cu elemente arhitectonice traditionale, popularea acesteia cu colectii specifice florei si faunei regiunii, obiectele descoperite in urma sapaturilor arheologice din prima jumătate a secolului trecut, apartinand Culturii Otomani; amenajarea salii memoriale a poetilor Zelk Zoltan si Mate Imre cu evident potential turistic	1	
3.2	Dezvoltarea Strandului geotermal orasenesc	Consiliul Local Valea lui Mihai	450.000	337.500	112.500	2008-2010	Crearea conditiilor necesare si extinderea turismului balnear apa geotermala prezentand un real potential turistic neindeajuns exploatat	1	
BISTRITA-NASAUD									
3.3	Turism balnear in bazinul Somesului	Consiliul Judetean BN si primariile comunelor	1.000.000	850000	150.000	2007-2009	Valorificarea potentialului balnear si turistic al zonelor cu izvoare de apa minerala, namolurilor, saraturilor si altor resurse naturale utilizate in balneologie din Bazinul Somesului, Anies, Sangeorz-Bai, Maieru, Valea Vinului, Figa, Sarata		

3.3	Turism montan in nordul Carpatilor Orientali	Consiliul Judetean BN si primariile comunelor	300.000	255.000	45.000	2007-2009	Valorificarea potentialului balnear si turistic al zonelor cu izvoare de apa minerala, namolurilor, saraturilor si altor resurse naturale utilizate in balneologie din Bazinul Somesului, Anies, Sangeorz-Bai, Maieru, Valea Vinului, Figa, Sarata, Colibita	2 in curs	Proiect tehnic
3.3	Turism montan si agrement in zona Valea Mare - Valea Mariilor - Pasul Rotunda	Consiliul Judetean BN / Primaria Sant	2.000.000	1.700.000	300.000	2009-2011	Amenajarea unor trasee si piste pentru practicarea cicloturismului si motociclismului off-road, turismului ecvestru etc.; Reabilitarea cailor de acces in zona; Amenajarea de trasee pentru schi de tura, snowmobil, plimbări cu sania sau caruta, amenajarea de campinguri pentru rulote, cu locuri de cazare sau pentru instalarea corturilor locuri de joaca pentru copii, zone de agrement, plaja si scaldat; Amenajarea unor partii de schi mecanizate, marcarea si semnalizarea unor piste si zone pentru schi extrem si snowboarding	2 in curs	
3.3	"Real turism" Valea Bargaului	Consiliul Judetean BN	600.000	510.000	90.000	2007-2009	Amenajari si dotari pentru practicarea turismului montan si a activitatilor sportive, centre de informare turistica, refugii montane si baze salvamont	1	
CLUJ									
3.3	Dezvoltarea integrata a zonei turistice Vladeasa	Consiliul Judetean Cluj	8.000.000			2007-2009	Amenajare partie de schii si baza turistica	1	
3.1	Reabilitarea castelelor si gradinilor istorice din Regiunea Nord-Vest (Cluj, Maramures, Salaj, Satu Mare, Bihor, Bistrita-Nasaud)	Consiliul Judetean Cluj	3.000.000			2007-2009	Proiect integrat de punere in valoare prin restaurare castele si realizare circuit pentru castelele din perioada mediavala	1	SF pt Rascri

3.2	Sistem regional de valorificarea peisajelor naturale a fondului faunistic si a florei	Consiliul Judetean Cluj	3.000.000			2007-2009	Proiect integrat regional privind punerea in valoare a peisajelor naturale si a fondului faunistic	1	
MARAMURES									
3.1	Participare in circuitul tematic al cetatilor medievale	Consiliul Judetean Maramures + Consiliul Local Remetea Chioarului					Cuprinderea in circuitul regional a Cetatii medievale Chioar; Reabilitarea Cetatii Chioarului si conectarea cu Defileul Lapusului in vederea crearii unei Infrastructuri Turistice complexe	1	
	Autentic Maramures	Consiliul Judetean Maramures	900.000			2007-2010	Proiect integrat de instituire a unei alternative rurale a „Steagului Albastru” care să certifice că zona este una în care s-au conservat cel mai bine tradițiile, obiceiurile, arhitectura, etc	1	
3.1	City Parc	Consiliul Local Baia Mare	6.500.000	5.525.000	975.000	2007-2009	Refacerea infrastructurilor turistice din zona parcului municipal, conform cu Planul Urbanistic Zonal (anexa 2) pe o suprafata de cca. 20 ha prin: extinderea si dezvoltarea zonei de agrement in Parcul municipal si in Cimpul Tineretului, dezvoltarea aspectului cultural al zonei cu dotari care sa respecte specificul zonei si care sa raspunda cerintelor actuale si de viitor, ridicarea valorii plastice a zonei cu amenajari peisagere care sa devina puncte de interes turistic si de agrement, corectarea traseelor rutiere si pietonale existente, extinderea aleilor de promenada, asigurarea spatiilor de parcare	1	trasee evaluate, harta actualizata

							<p>Circuit tematic al mestesugurilor din judetul Maramures, axat pe elementele cheie meştesugurile, turismul, cultura, educaţia şi mediul din spatiul rural maramuresan.</p> <p>Sprrijnirea dezvoltării durabile a patru areale din judeţul Maramureş (program pilot) – Asociatia Muntii Gutai, Ţara Chioarului Ţara, Lăpuşului şi Ţara Codrului prin acţiuni de susţinere şi revitalizare a meşteşugurilor artistice tradiţionale, de promovare şi sprrijinire a turismului cultural, şi de implicare a sistemului educaţional în promovarea protejării mediului.</p> <p>Realizarea infrastructurii de baza pentru asigurarea acceselor auto si pietonale in zona locatiilor propuse pentru fiecare zona studiata.</p> <p>Asigurarea utiitatilor – alimentare cu apa, canalizare, epurare, iluminat in zona fiecarei locatii</p> <p>Asigurarea conservarii constructiilor de valoare din zonele tinta</p> <p>Susţinerea şi promovarea iniţiativei private în conservarea valorilor geniului popular, inclusiv constituirea unei bănci de date</p> <p>Crearea unei hărţi complete şi a unui calendar cu obiectivele, evenimentele şi traseele turistice complexe, inclusiv prin conectarea acestora la reţelele de turism şi mijloacele „info” consacrate.</p> <p>Crearea unor modele multifuncţionale numite generic “Case cu Tradiţii” care sa aibă simultan vocaţie meşteşugărească, educaţională, turistică, informaţională şi muzeistică, susţinute prin mijloace complexe şi concertate de promovare: târguri, simpozioane, expoziţii, evenimente, publicitate, relaţii media, etc.</p> <p>Realizarea infrastructurii de comunicatii-IT care sa ajute la transmiterea informatiei in forma unitara ca mesaj si actualizata in continut</p> <p>Reformularea signaleticii si a imaginii aferente si insotitoare a infrastructurii publice</p>		
	<p>Ţări cu meşteşug / Meşteşug, turism şi învăţătură</p>	<p>Consiliul Judetean Maramures, Consortiul microregiunilor Tara Chioarului, Tara Lapusului, Tara Codrului si Asociatia Muntii Gutai – grup Concept ACUM</p>	5.000.000	4.250.000	750.000	2007-2009			83

3.2	Geoturism "Drumul aurului" –la proiecte mature	CJ Maramures, CL Baia Mare, CL Cavnic	8.000.000	6.800.000	1.200.000	2010- 2011	Reabilitarea si punerea in circuitul turistic a doua mine din Maramures (Baia Mare - Cavnic), modernizarea Muzeului de Mineralogie din Baia Mare si realizarea unui circuit tematic	2	PT
3.3	„Curcubeul” de Maramures	Consiliul Judetean Maramures	200.000	170.000	30.000	2010- 2011	Realizarea unui circuit pentru pescuitul sportiv la pastrav in Maramures (pe raurile Valea Neagra-Blidari, Valea Romana-Firiza, Bodi-Mogosa, Jolobodiu, Pistruia, Valea Alba, Rausor, Vaser, Viseu, Repedea, etc.), incluzand vizitarea celor 5 pastravarii din regiune (Firiza, Blidari, Lostrita, Sapanta si Faina-Vaser).	1	
SATU MARE									
3.3	Zonă de agrement Ștrand	Primăria municipiului Satu Mare- se realizează PPP	3.500.000	3.430.000	70.000	2007- 2009	reabilitare zonă existentă, bazine, zonă verde, decolmatare puțuri	SF în curs de realiz are	
3.1	Valorificarea patrimoniului Muzeelor satului din judetul Satu Mare: Muzeul de la Marius, Muzeul in aer liber al Tarii Oasului, Muzeul svabilor de la Petresti	Consiliul Judetean Satu Mare / Muzeul Judetean Satu Mare	1.100.000	1.078.000	22.000	-	Lucrări de restaurare, protejare, conservare a patrimoniului cultural al muzeelor, facilități pentru vizitare.		SF doar pt. Marius
	Dezvoltarea infrastructurii edilitare si a cailor de acces la zona de agrement Valea Mariei	Consiliul Local Negresti Oas	2.100.000				Extinderea si reabilitarea facilitatilor de agrement din zona de agrement Valea Mariei	1	

3.3	Dezvoltarea zonei turistice Padurea Noroieni din municipiul Satu Mare	Primaria Satu Mare	5.000.000	4.900.000	100.000	2008- 2010	Introducerea in circuitul turistic si amenajarea unei suprafete de padure aflata in proprietatea Primariei Satu Mare, dotarea cu infrastructura de turism specifica, construirea unui hotel echipat cu sali moderne de conferinte, terenuri de sport multifunctionale, trasee turistice, crearea unei gradini botanice si zoologice etc.		SF in cur s de ela bor are
3.2	Dezvoltarea Serviciului Salvamont în zona turistică montană Luna Șes	CJSM	300.000	294.000	6.000		Valorificarea potențialului turistic montan al zonei Luna Șes, prin dezvoltarea infrastructurii necesare – servicii Salvamont; Crearea și dotarea serviciului Salvamont în zona montanA		
3.3 si 3.1	Dezvoltarea zonei turistice și de agrement Tășnad	CL Tășnad	3.000.000	2.940.000	60.000		Valorificarea resurselor de ape termale din zona Tășnad si dezvoltarea serviciilor turistice și de recreere, prin: - construirea a două bazine noi; - forarea unui nou puț termal; - construirea a 5 terenuri de sport (3 de tenis de câmp, 2 de handbal/minifotbal); - construirea unui aquaparc.		
3.3	Dezvoltarea zonei de agrement si recreere din Carei	Consiliul Local Carei	10.000.000	9.800.000	200.000		Valorificarea resurselor naturale si a potentialului turistic local existent, prin: 1 .Reamenajare strand existent 2. Constructie bazin acoperit si baza de tratament 3. Constructie hotel 4. Extindere zona de agrement(spatii verzi, terenuri de sport)		
	Crearea unei retele de informare turistica	Primaria Satu Mare, Cons. Jud. Satu Mare, Soc. Carpatica Ardeleana	100.000	80.000	20.000			1	
3.3	Reabilitarea și refuncționalizarea zonei de agrement Someș	Primăria municipiului Satu Mare	4.000.000				Refuncționalizarea ștrandului cu apă termală din municipiu, odinioară punct de atracție turistică pentru întreaga țară.		SF in cur s

3.3	Reabilitare în scop turistic și de agrement a zonei Lacul Cubic	Primăria municipiului Satu Mare	2.000.000			2007	Reabilitarea și protejarea ecologică a lacului, ca o condiție necesară pentru crearea unui potențial real turistic în zonă. Reamenajarea zonei Cubic, punerea acesteia în circuitul acvatic, amenajarea spațiului adiacent prin transformarea lui într-un spațiu verde de relaxare din punct de vedere turistic		SF in cur s
3.3	Reabilitare în scop turistic și de agrement a zonei Lacul Pescăruș	Primăria municipiului Satu Mare	1.500.000			2007	reamenajarea ecologică lacului și dotarea lui cu barci și hidrobiciclete, amenajarea spațiului adiacent cu transformarea lui într-un spațiu verde de relaxare în vederea creării premiselor atragerii unui număr mare de turiști.		SF in cur s
3.3	Reabilitarea și modernizarea clădire Teatru de Nord aflată în patrimoniul cultural local	Primăria municipiului Satu Mare	1.500.000			2008	Reabilitarea clădirii Teatru de Nord Satu Mare		SF in cur s
3.3	Reabilitare în scop turistic și de agrement a zonei centrale a Malurilor Someșului	Primăria municipiului Satu Mare	2.500.000			2007	Regenerarea fizică și redarea acestora în circuitul de agrement pentru zona malurilor Someșului		SF in cur s
SALAJ									
3.2	Dezvoltarea turismului termal și curativ în Simleu Silvaniei, Mesesenii de Sus, Bizusa și Zauan	Consiliul Județean Salaj, consiliile locale	6.500.000	5.525.000	975.000	2 ani	Infrastructuri balneare	SPF	Fis a de proi ect
3.1	Reabilitare centre istorice și cetăți medievale în Transilvania de Nord	Consiliul Județean Salaj, Consiliul Județean Cluj, consiliile locale	5.000.000	4.250.000	750.000	1 an	Reabilitarea centrelor istorice și a vestigiilor medievale (Simleu Silvaniei - Bathory, Almas, Dabaca)	SPF	Fis a de proi ect

	Parc de agrement in zona turistica a Muntilor Meses	Consiliul Judetean Salaj, Consiliul Local Zalau, consilii locale	5.000.000	4.250.000	750.000	1 an	Realizarea infrastructurii turistice specifice, construirea unui parc de agrement, amenajarea traseelor turistice	SPF	Fis a de proiect
3.1	Circuitul serbarilor si festivalurilor campenesti din Regiunea Nord-Vest (Satu Mare: Oteloia, Sambra Oilor, Bogdand)	Consiliul Judetean Maramures, Consiliile Judetene Salaj, Cluj, Bihor si Satu Mare, consilii locale	500.000	425.000	75.000	1 an	Promovarea turismului cultural, valorificarea elementelor de identificare etnografice, folclorice, mestesuguri: Masurisul, Sarbatoarea narciselor, Festivalul Dansului Codrenesc, Balul Strugurilor etc.	SPF	
	Valorificarea turistica a Zonei Codru	Consiliile Locale Cehu Silvaniei, Benesat, Salatiu si consiliile locale din judetele Maramures si Satu Mare	500.000	425.000	75.000	1 an	Promovarea turismului cinegetic si de pescuit, a turismului montan in zona Stramtorilor Ticaului, valorificarea elementelor de identificare a zonei (etnografie, folclor, mestesuguri)	SPF	
3.1	Circuit agroturistic in Zona Muntilor Ploisului - "Izvoarele Barcaului	Consiliile Locale din zona Muntilor Plois: Plois, Valcau de Jos, Sag, Boghis, Nusfalau.	500.000	375.000	125.000	2010-2011	Valorificarea specificului local al zonei	1	
3.3	Crearea structurilor de agrement turistic cu utilitatile necesare	SC PENSIUNEA ZAGOR SRL	275.000					Plan de afaceri SPF	
3.3	Modernizare/Extindere structuri de cazare cu utilitatile corespunzatoare	SC PENSIUNEA ZAGOR SRL	380.000					Plan de afaceri SPF	
3.3	Hotel Popasul Romanilor	SC MARE-COMP SRL	1.000.000					Plan de afaceri SPF	

3.3	Modernizare/Extindere Hotel Borla	SC Karcsi Trans Srl	400.000					Plan de aface ri SPF	
3.3	Hotel Borla	SC Karcsi Trans Srl	400.000				Crearea structurilor de agrement turistic cu utilitatile necesare		
3.3	Hotel Meses Zalau	SIF Banat Crisana	204.740				Extinderea structurilor de cazare cu utilitatile corespunzatoare	SF Plan de aface ri C.Ur ban.	
3.3	Fosta "Casa Armatei" din Simleu Silvaniei	SC IZOMAT SA SIMLEU SILVANIEI	1.500.000				Extinderea structurilor de cazare cu utilitatile corespunzatoare	SF Plan de aface ri	
3.3	Hotel Porolissum, Zalau	SC VIDALIS IMPEX SRL	500.000				Modernizarea structurilor de cazare cu utilitatile corespunzatoare	SF Plan de aface ri	
3.3	Pensiunea "Ramona", Zalau	SC STAR SERVICE SRL	500.000				Reabilitare/Extindere structuri de cazare cu utilitatile necesare	SF Plan de aface ri	

PROPUNERI DE PROIECTE PENTRU STRATEGIA REGIONALA DE TURISM PENTRU PERIOADA 2007-2013

PERIOADA DE PROGRAMARE 2007-2009

Nr.	Prioritate Strategia Regionala	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZA RE	BUGET
1		Realizarea infrastructurii: apa, canal, statie de epurare in satul de Vacanta- Vartop Nucet	Primaria Nucet CJ Bihor	Realizare infrastructuri		BH	2-2,5 mil Euro
2		Turism termal	Consiliul Judetean Bihor Primaria Beius	Valorificarea turismului balnear	Infrastructuri balneare	Oras Beius, jud. Bihor	
3		Valorificarea energiei geotermale prin realizarea unei baze de agrement si de tratament balnear	Primaria Beius Spitalul orasenesc Beius	- Valorificarea eficienta a apei geotermale si a proprietatilor terapeutice ale acesteia prin realizarea unei baze de tratament - Se doreste si obtinerea statutului de zona cu potential turistic balnear pentru municipiul Beius - Se intentioneaza realizarea unei microbaze de tratament cu apa geotermala, in cadrul Spitalului Orasenesc Beius si amenajarea unui bazin interior cu apa geotermala	realizarea studiilor de (pre)fezabilitate si a proiectului tehnic; realizarea analizelor economice, financiare, cost –beneficiu, a studiului de piata; realizarea investitiei de baza (amenajarea si dotarea unei sectii a spitalului cu dotarile specifice, realizarea bazinului de tratament) ;realizarea infrastructurii (canale de scurgere, racordarea la punctul termic din incinta spitalului, spatii de parcare) obtinerea tuturor avizelor si acordurilor	Beius,jud. Bihor	
4		AMENAJARE STRAND TERMAL	CL Stei	Introducerea apei termale in strandul orasenesc	Amenajare bazei de tratament Amenajarea incintei strandului Dotrea cu posibilitate de recuperare	Oras Stei, jud. Bihor	4.000 milioane lei
5		Amenajare lac- centru de	CL Stei	Amenajare perimetru lac Amenajare plaja Amenajare camping		Oras Stei, jud. Bihor	10.000 milioane

Nr.	Prioritate Strategia Regionala	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZA RE	BUGET
		agrement		Constructie motel			lei
6		Valorificarea forajelor i amenajerilor termale de pe Valea Ierului	CL Rosiori, Diosig, Valea lui Mihai, Sacuieni, Tarcea (Adoni)	Realizarea unor micro- complexe de agrement turistic folosind resursele de apă geotermală confirmate	Valorificarea turistică a bogăției apelor termale din Regiunea N-V prin dezvoltarea turismului termal in zonă	Bihor	2.000.000 Eu
7		Dezvoltarea de parcuri turistice de renume international	Consiliile locale ale comunelor de pe Valea Bârgaului			BN	
8		Magistrala nordica a Carpatilor Oriental Pietrosul Calimanilor - Pietrosul Rodnei: - Amenajarea traseelor turistice montane si constructia de refugii montane	Consiliul Judetean Bistrita –Nasaud/ Consiliul Judetean Suceava, Consiliul Judetean Maramures			BN	
9		Sustinerea dezvoltarii turismului si legaturilor economice interzonale si interregionale	Consiliul Judetean Bistrita –Nasaud/ Asociatia Patronatului din Turism			BN	
10		Crearea infrastructurii de legatura intre zonele	Consiliul Judetean Bistrita–Nasaud / Consiliul Judetean Suceava,			BN	

Nr.	Prioritate Strategia Regionala	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZA RE	BUGET
		turistice Bistrita si Suceava si Maramures	Consiliul Judetean Maramures				
11		Drumul Romanilor si Drumul Mariei Tereza – restaurare si promovare ca obiective turistice si de patrimoniu istoric	Consiliul Judetean Bistrita–Nasaud Consiliile locale ale comunelor din zona montana			BN	
12		Cabane pentru Muntii nostrii - Sprijinirea construirii si functionarii unor cabane turistice montane mai a les in zona de creasta.	Consiliile locale ale comunelor din zona montana			BN	
13		Turism ecologic in Parcul National m_ții Rodnei.	Administratia Parcului National m_ții Rodnei.			BN	
14		Turism rural si agroturism pe Valea Rebrei	Consiliile Locale ale comunelor Rebra si Parva/ - parteneriat public privat			BN	
15		Turism rural si agroturism pe Valea Ilvelor.	Consiliile locale ale comunelor de pe V. Ilvelor/ - parteneriat public			BN	

Nr.	Prioritate Strategia Regionala	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZA RE	BUGET
			privat				
16		Turism rural si agroturism pe Valea Sieului.	Consiliile locale ale comunelor de pe Valea Sieului. / parteneriat public privat			BN	
17		Drumul Vinului – Zona viticola Viisoara – Lechinta – Teaca				BN	
18		Schi si agrement in Pasul Tihuta.	Consiliul Local al comunei Tiha Bârgaului/ parteneriat public privat			BN	
19		Ghid turistic : “Turism montan in zona nordica a Carpatilor Orientali: Calimani– Bârgau– Suhard– Rodnei-Tibles”	Consiliul Judetean Bistrita –Nasaud/ parteneriat public privat.			BN	
20		Centru regional pentru consultanta, asistenta informationala si de afaceri in domeniul turismului	Consiliul Judetean Bistrita –Nasaud/ parteneriat public privat			BN	

Nr.	Prioritate Strategia Regionala	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZA RE	BUGET
21		Institutie de invatamant mediu si superior cu profil de turism.	Universitatea Babes - Boylai			Bistrita-Nasaud	BN
22		Reabilitarea si introducerea centrului istoric al municipiului Bistrita in circuitul turistic al oraselor medievale	Primaria Bistrita	Dezvoltarea potentialului turistic al mun. Bistrita	Restaurarea, reabilitarea si conservarea cladirilor din centrul istoric Punerea in valoare a cladirilor monumente istorice	Mun. Bistrita, jud. Bistrita-Nasaud	3,5 Milioane Euro
23		Amenajarea Padurii Schulerwald ca zona de agrement in municipiul Bistrita	Consiliul local Bistrita	Dezvoltarea potentialului turistic al mun. Bistrita	Amenajare zona de agrement	Mun. Bistrita, jud. Bistrita-Nasaud	2.000.0 00
24		Regenerarea cadrului natural in zona Dealului Codrisor , municipiul Bistrita	CL Bistrita	Dezvoltarea potentialului turistic al mun. Bistrita	Infrastructuri turistice si edilitare	Bistrita, jud. Bistrita-Nasaud	4.000.0 00
25		Realizarea unui muzeu multietnic in aer liber al satelor transilvane	Primaria Bistrita	Turism urban	Reabilitare parc municipal Bistrita Extinderea lui cu 25 ha pe dealul Codrisor Amenajare falezii raului bistritei Infintare muzeu multietnic al satelor transilvane	Loc. Bistrita, Jud. Bistrita-Nasaud	2.500.0 00 euro
26		Drumul lui Dracula	Prim. Bistrita + parteneriat patronatul de turism	Turism urban	Infintare unui centru de informare si promovare turistica si a unei retele de puncte de informare Realizarea de trasee turistice catre zone de	Loc. Bistrita si in zonele turistice din	300.000 euro

Nr.	Prioritate Strategia Regionala	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZA RE	BUGET
			Bistrita-Nasaud		atracti din judet Realizarea de materiale informative Utilizarea mitului Dracula	jud. Bistrita- Nasaud	
27		REABILITARE DRUM JUDETEAN CAPUS - DINGAU MARE- RISCA- STATIUNEA FANTANELE	Consiliul Judetean Cluj	modernizarea DJ 103K Capusu Mare - Dangau Mare - Risca in lungime de 18,520 km si reabilitarea tronsonului DJ 103K - drum de pamant Risca - Belis - Statiunea Fantanele in lungime de 7,200 km.			
28		AMENAJAREA UNUI COMPLEX BALNEOTERA PEUTIC LA MICROSTATIU NEA SARATURA	Consiliul Local al Municipiului Gherla Consiliul Judetean Cluj	executarea unei baze de tratament constând dintr-un bazin descoperit si un bazin acoperit cu toate cerintele pentru o asemenea baza, cât si a unui spatiu de cazare adecvat, aliniat la standardele europene.		Gherla	5 000 000 Euro
29		Drumul sarii – valorificarea potentialului curativ si turistic al salinelor – salina Turda	Consiliul Judetean Cluj Primaria Municipiului Turda	-nivelarea cailor de acces in salina si a vetrei vechilor camere de exploatare. Pentru a crea un ambient placut si o stare de confort si siguranta persoanelor care solicita servicii de tratament balnear sau celor care viziteaza salina, se impune reconditionarea instalatiei de iluminat interior (puternic afectata de mediul salin) si completarea ei cu un circuit de iluminat de siguranta. Un alt element binevenit ar fi o instalatie de transport pe verticala pentru persoane. Datorita pseudostatutului de mina muzeu solutiile clasice nu pot fi utilizate aici datorita modificarilor pe care le presupun si care ar putea afecta structura de rezistenta a salinei. De aceea personalul salinei cauta si spera ca intr-un viitor apropiat sa poata propune o solutie viabila pentru rezolvarea problemei.			
30		DEZVOLTARE A INTEGRATA	Consiliul Local Gilau	executarea de lucrari de amenajare a cladirilor si crearea unei infrastructuri de alimentatie publica			6 000 000

Nr.	Prioritate Strategia Regionala	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZA RE	BUGET
		A TURISMULUI DE AGREMENT IN ZONA LACULUI TARNITA	Consiliul Judetean Cluj	construirea si amenajarea unei baze sportive si de agrement reabilitarea infrastructurii tehnico-edilitare care a apartinut fostei « organizari de santier » construirea si amenajarea unui centru pentru organizarea de sporturi si activitati nautice instruirea de personal in domeniul turismului montan si in domeniul activitatilor nautice			Euro
31		REABILITARE BAZA ZONALA DE TURISM SI AGREMENT « UNIVERS T »	CJ Cluj	finisare bazine cu lucrari exterioare si instalatii afereente amenajari in afara platformei bazinelor pavilion strand sistem de tratare recirculare si incalzire a apei finalizarea lucrarilor la 5 terenuri de tenis alei carosabile si pietonale exterioare strandului acoperirea bazinului (hala telescopica) refunctionalizarea etajelor 4,5,6, ale hotelului cu transformarea categoriei de cazare la 3 stele		-	Buget Total : 5,0 mil. Euro din care : 0,611 mil. Euro Consiliul Judetean Cluj
32		“REPUNEREA IN FUNCTIUNE A CAII FERATE INGUSTE PE VALEA ARIESULUI IN SCOP TURISTIC”	CJ Cluj	lucrari pentru: linia de cale ferata si mijloacele aferente; parcul de material rulant; cladiri si instalatii aferente, inclusiv construirea unui complex turistic; intretinerea si exploatarea liniei .		-	3 mil. Euro Cofinant are locala: 0,340 mil. Euro
33		DEZVOLTARE A INTEGRATA A TURISMULUI IN ZONA LACULUI VALEA DRAGANULUI	Consiliul Local Poeni Consiliul Judetean Cluj	dezvoltarea conditiilor aferente pentru practicarea sporturilor de iarna si in compensare a celor nautice pe timp de vara si o diversificare a dotarilor de cazare si completarea asectora cu noi locuri de cazare. Infrastructura turistica care trebuie amenajata este urmatoarea: A. Hoteluri, cabana amplasate in zona rezervata pentru viitoarea statiune Floroiu (400 locuri de		-	8 000 000 Euro

Nr.	Prioritate Strategia Regionala	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZA RE	BUGET
				<p>cazare)</p> <p>Amenajari aferente sporturilor de iarna; Amplasarea unui motel cu o capacitate de 50 locuri situat in gura vail Draganului si amenajarea unui teren de campare; Refugii si coloane forestiere – amplasarea unor refugii pe traseele turistice cu etape mari si in punctele de interes turistic. Campinguri – realizarea unui camping cu capacitate de max. 50 locuri in zona catunului Zarnisoara; Case de vacanta – se construiesc de-a lungul intregii vai a Draganului. Pentru a stapani fenomenul de proliferare a acestor constructii au fost prevazute amplasamente pentru aceste case de vacanta. In ceea ce priveste gospodariile rurale ale populatiei din zona care ofera posibilitati de turism rural: Transport pe cablu – pentru dotarea partiilor de schi si pentru transportul de persoane la distanta: baby schi – pe dealul Manecii, Poieni si in zona din vecinatatea Statiunii Floroiu; teleschi pentru varful Poieni; telecabina pentru varful Vladeasa</p>			
34		CREAREA UNUI CULOAR DE LEGATURA INTRE ZONELE TURISTICE VARTOP-ARIESENI SI BELIS-FANTANELE	CJ Cluj	<p>reabilitarea drumului de legatura DJ 108 Huedin – Belis – Fantanele – jud. Alba pentru asigurarea legaturii cu obiectivele turistice ale regiunii. Valorificarea ofertei turistice va fi mai usor de realizat prin crearea acestui culoar de legatura.</p>		-	<p>Bugetul total:8 000 000 Euro Cofinant are locala : 1 350 000Euro</p>
35		Turism - Amenajare la	Consiliul Judetean Cluj, Consiliul Local	Amenajarea lacurilor si modernizarea dotarilor existente.		-	5 mil EURO

Nr.	Prioritate Strategia Regionala	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZAREA	BUGET
		standarde europene a Bailor Someseni- Cluj Napoca si Baita- Gherla cu includerea in circuitul balnear international	Cluj, Consiliul Local Gherla,persoane private				
36		Reabilitarea Muzeului National de Istorie a Transilvaniei	Muzeul National de Istorie Cluj Partener: ?			-	10 milioane Lei
37		Reabilitarea infrastructurii, spatii de cazare, amenajare, complex balneoterapeutic in Saratura Gherla	Consiliul Judetean Cluj	Valorificarea turismului balnear	Spatii cazare infrastructura balneoterapeutica	Saratura Gherlii, Gherla, jud.Cluj	5.000.000
38		Dezvoltarea infrastructurii de turism balnear in scopul atractivitatii turistice a regiunii de dezvoltare Nord-Vest, locatia Turda	Primaria Turda	Se propune modernizarea retelelor de strazi (Castanilor, Caisului, Drumul Ceanului si Aleea Strandului) pe o lungime de 1932 ml, care ar permite dezvoltarea in municipiul Turda a turismului de lunga durata si ar pune in valoare potentialul terapeutic al acestei zone	Reabilitarea si modernizarea drumurilor de acces la statiunea turistica: str. Castanilor: 1193 m str. Caisului: 202 m str. Ceanului: 1200 m str. Aleea Strandului: 530	Turda	1.441.744 Euro
39		Reabilitare Bai Someseni	Primaria Cluj-Napoca	- reabilitatea infrastructurii turistice balneare - reabilitarea infrastructurii tehnico-edilitare a	- modernizarea si extinderea bazei de tratament cu apa calda , modernizarea	- Municipiul	2,50 Euro

Nr.	Prioritate Strategia Regionala	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZA RE	BUGET
				<p>zonei</p> <ul style="list-style-type: none"> - refacerea zonelor verzi si plantate - ecologizarea zonei si repunerea in functiuni ale celor 16 izvoare mofetice cu instalatiile aferente 	<p>strandurilor din aer liber, modernizarea si extinderea bazei pentru servirea mesei , amenajarea unei baze de cazare; refacerea imprejuririi</p> <ul style="list-style-type: none"> - construirea unui punct ce imbuteliere a apelor minerale pentru curele interne. - reabilitarea retelelor de alimentare cu apa a Bailor Somezeni (cca. 1 km de retea); reabilitarea sistemului de canalizare (cca. 2 km de retea); - reabilitarea drumului de acces (cca . 1,0 km); realizarea unui numar de cca. 100 de parcuri pentru automobile; - reabilitarea iluminatului public in incinta bailor; reabilitarea sistemului de colectare a deseurilor 	Cluj-Napoca, jud. Cluj	Cofinant are – 0,625 Euro
40		Reabilitare Bai Sarate Turda	Primaria Turda	<ul style="list-style-type: none"> - reabilitatea infrastructurii turistice si a bazei de cazare - reabilitarea infrastructurii tehnico-edilitare a zonei - refacerea zonelor verzi si plantate - ecologizarea lacurilor sarate si a saraturilor - punerea in valoare a rezervatiilor naturale si modernizarea infrastructurii necesara asigurarii sigurantei turistilor in ocna vizitabila 	<ul style="list-style-type: none"> - modernizarea bazei de cazare si tratament existenta, modernizarea strandurilor din aer liber, modernizarea si extinderea bazei pentru servirea mesei pentru bolnavi si turisti, amenajarea unui camping modern - reabilitarea retelelor de alimentare cu apa a Bailor Sarate Turda (cca. 2 km de retea); reabilitarea sistemului de canalizare (cca. 4 km de retea); reabilitarea drumului de acces (cca . 1,5 km); realizarea unui numar de cca. 200 de parcuri pentru automobile; reabilitarea iluminatului public in incinta bailor; reabilitarea sistemului de colectare a deseurilor - ecologizarea zonei, marcarea si bomarea rezervatiilor naturale - modernizarea infrastructurii existente in sectorul de vizitare al ocnei 	Municipiul Turda, jud. Cluj	2,50 Euro Cofinant are – 0,625 Euro
41		Reabilitare Bai Sarate Ocna Dej	Primaria Dej	<ul style="list-style-type: none"> - Reabilitarea si dezvoltarea infrastructuri existente - Construirea unui complex turistic balnear - Dezvoltarea unor activitati de agrement complementare (agroturism, drumetii in zona, etc.) - Modernizarea instalatiilor de exploatare a sarii 	Judetul Cluj prin amplasarea sa geografica in cadrul natural deosebit dispune de potential divers in domeniul turismului. Pozitia sa pe aliniamentul cutelor diapire Turda, Cojocna, Sic, Gherla, Dej, Saratel, a favorizat o continua dezvoltare de-a lungul timpului. Un alt atu al zonei il reprezinta pozitia sa la confluenta unor	judetul Cluj, in partea de NV a municipiului Dej	2,50 Euro Cofinant are – 0,625 Euro

Nr.	Prioritate Strategia Regionala	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZA RE	BUGET
				- Masuri de protectia a mediului	axe de transport auto si feroviar. In momentul de fata pe langa exploatarea propriu-zisa mai exista un lac antropo-salin putin amenajat si un mic complex turistic.		
42		Reabilitare Baile Baita - Gherla	Primaria Gherla	- reabilitatea infrastructurii turistice si a bazei de cazare - reabilitarea infrastructurii tehnico-edilitare a zonei - refacerea zonelor verzi si plantate	- modernizarea bazei de cazare si tratament existenta, modernizarea strandurilor din aer liber, modernizarea si extinderea bazei pentru servirea mesei pentru bolnavi si turisti, amenajarea unei baze de cazare moderne - reabilitarea iluminatului public in incinta bailor; reabilitarea sistemului de colectare a deseurilor	Judetul Cluj, municipiul Gherla - Baita	2,50 Euro Cofinan tare – 0,625 Euro
43		Cresterea valorii potentialului balnear a lacurilor sarate din Regiunea de NV	Primaria Gherla	Amenajarea Bailor Saratura prin crearea unei Baze de agrement, namol terapeutic si a unui strand (plaja + bazin)		Baile Saratura- Gherla	2.097.0 75
44		Exploatarea zonelor cu potential turistic Ocna Dejului, Toroc, Valea Chiejdului, Capdic	Consiliul Judetean Cluj	Dezvoltarea potentialului turistic		Ocna Dej, Toroc, Capdic	3.500.0 00
45		REAMENAJAR EA ZONEI CETATUIE	Primaria Cluj- Napoca	Reamenajare, redecorare zona Cetatuie	conservare mediu inconjurator, protectia mediului, redecorare, asigurare de indicatoare turistice	Cluj- Napoca.	-
46		REABILITARE A SI INTRODUCER EA TURNULUI CROITORILOR INTR-UN CIRCUIT REGIONAL AL	Primaria Cluj- Napoca	Reabilitare	ntroducere in circuit regional al Turnului Croitorilor, informarea breslasilor	Cluj- Napoca.	

Nr.	Prioritate Strategia Regionala	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZA RE	BUGET
		BRESLASILOR					
47		Conservarea Castelului Banffy	CJ Cluj	Regenerarea potentialului religios si cultural medieval	Refacere castel medieval	Loc. Bontida, jud. Cluj	
48		Dezvoltarea domeniului schiabil – statiunea turistica Muntele Baisorii	CJ Cluj	- Cresterea proportionala a numarului de turisti datorita cresterii atractivitatii zonei - Cresterea veniturilor localnicilor datorita crearii de noi locuri de munca	extindere cantitativa si calitativa a domeniului de schi astfel: amenajarea de noi partii de schi care sa preia un surplus de 630 schiori pezi, partiile fiind deservite de instalatii de3 transport pe cablu dotarea partiilor deschicu instalatii de inzapezit artificial si masini de batut zapada; realizarea a doua partii noi deschi cu o lungime totala de aproximativ 3,4 km si o diferenta de nivel totala de 982 m. In acest fel va rezulta o suprafata totala de de partii de 15,6 ha. Partiile existente P1 si P2 se vor reamenaja. Partia P3 se va constitui in prelungirea partiei P1, rezultand o partie cu o diferenta de nivel de 17,5 % si o lungime de 1800 m. Partia P4 nou proiectata va dispune paralel cu traseul partiei P3, va avea o lungime de1550 m. Toate partiile sunt prevazute a se dota cu marcaje si plase de protectie in vederea omologarii lor. Partiile vor fi prevazute cu mijloace de transport pe cablu moderne, cu capacitati de transport corelate cu capacitatile de primire a partiilor. Pentru asigurarea conditiilor bune deschi pe tot sezonul se propune dotarea zonei cu instalatii de inzapezit artificiale compuse din 6 generatoare de zapada. Intretinerea partiilor se va realiza cu masini de batut zapada in numar de doua. Se propun masuri dedezvoltare a infrastructurii statiunii. Se propune reabilitarea drumului de acces in statiune, cresterea numarului de parcari, reseaua de alimentare cu apa va fi imbunatatita si extinsa iar sistemul decanalizare va fi extins	Judetul Cluj, com. Baisoara	5 M Euro Cofinan tare – 1,25 M Euro

Nr.	Prioritate Strategia Regionala	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZA RE	BUGET
49		Reabilitarea parcurilor baroce din centrul Transilvaniei - Gilau	Primaria Gilau	Valorificarea potentialului turistic cultural istoric al judetului	Pentru punerea in valoare a parcului baroc sunt necesare urmatoarele actiuni: - reabilitarea si amenajarea in vederea conservarii parcului , - popularizarea - stabilirea masurilor de protectie - includerea parcului in circuitul turistic Este necesara implicarea comunitatilor locale si a intreprinzatorilor in realizarea si implementarea proiectului propus	Judetul Cluj, comuna Gilau nr. 719	3 M Euro Cofinata re – 0,75 M Euro
50		Reabilitarea parcurilor baroce din centrul Transilvaniei - Bontida	Primaria Bontida	Valorificarea potentialului turistic cultural istoric al judetului	Pentru punerea in valoare a parcului baroc sunt necesare urmatoarele actiuni: - reabilitarea si amenajarea in vederea conservarii parcului , - popularizarea - stabilirea masurilor de protectie - includerea parcului in circuitul turistic Este necesara implicarea comunitatilor locale si a intreprinzatorilor in realizarea si implementarea proiectului propus.	Judetul Cluj, comuna Bontida	3 M Euro Cofinata re – 0,75 M Euro
51		Amenajarea răului Somesul Mic – sectorul municipiu Cluj- Napoca-Dej	Primaria Cluj- Napoca Primaria Apahida Primaria Jucuul Primaria Bontida Primaria Iclod Primaria Gherla Primaria Dej	- Regularizarea albiei Somesului Mic - Reducerea la minim a riscului de inundatii - Reabilitarea sistemului de irigatii	Sunt necesare urmatoarele lucrari in vederea amenajarii raului Somesul Mic pe traseul Cluj- Napoca – Dej: - consolidarea malurilor - indiguiri, - indreptarea traseului cursului raului in scopul afectarii cat mai putine a terenului agricol - realizarea de baraje de retentie a apei - reabilitarea canalelor de irigatii	jud. Cluj, mun. Cluj- Napoca, com. Apahida, Jucu, Bontida, Iclod, mun. Gherla, mun. Dej	27 M Euro Cofinant are – 6,75 M euro
52		Reabilitarea Turnului croitorilor s introducerea lui intr-un circuit international	CL Cluj				
53		Realizarea unui oficiu de turism	CL Cluj				

Nr.	Prioritate Strategia Regionala	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZA RE	BUGET
54		DEZVOLTARE A CA PUNCT DE ATRACTIE TURISTICA A GRADINII BOTANICE	Primaria Cluj- Napoca	Redecorare, dezvoltare Gradina Botanica	Redecorare, dezvoltare Gradina Botanica	Cluj- Napoca	-
55		AMENAJAREA UNUI PARC DE DISTRACTII	Primaria Cluj- Napoca	amenajare Parc de distractii	Parteneriat public-privat, retea de colaboratori din "show-biz"	Cluj- Napoca	-
56		Centrul de excelenta Cluj- Napoca	CJ Cluj	Proiectul solutioneaza si asigura necesarul de spatii pentru desfasurarea activitatii specifice: sistem informational multimedia in domeniul turismului , sali de conferinta, colocvii, tratative, spatii pentru agentii in domeniul afacerilor, spatii expozitionale, servicii specializate	- Constructia este compusa din 3 pavilioane asezate pe o dala urbana cu rol de curte de onoare si care adaposteste la cele 2 subsoluri spatii tehnice, arhiva si garajul cu 150 locuri - Este necesara implicarea comunitatii locale si a intreprinzatorilor in realizarea si implementarea proiectului propus	- Municipiul Cluj- Napoca, jud. Cluj	5,50 M Euro Cofinant are - 1,375 M Euro
57		Repunerea in functiune a caii ferate inguste pe Valea Ariesului, in scop turistic	Consiliul Judetean Cluj	Dezv. M-tilor Apuseni	Modernizare caii ferate inguste	Jud. CLUJ	2.100.0 00
58		Infrastructura edilitara (apa, canal, drumuri), valorificare domeniu schiabil in statiunea turistica Vladeasa	Consiliul Judetean Cluj	Dezv. M-tilor Apuseni	Dezvoltarea infrastructurii	Jud. CLUJ- Vladeasa	9.000.0 00
59		Reabilitarea infrastructurii in zona protejata de interes national Cheile	Consiliul Judetean Cluj	Protejarea zonelor nationale protejate		Cheile Turzii, jud.Cluj	2.100.0 00

Nr.	Prioritate Strategia Regionala	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZA RE	BUGET
		Turzii					
60		Reabilitare drum de acces si imprejmuire de protectie la ansamblul rezervatie arheologica "Castrul Legiunii a V-a Macedonica" din municipiul Turda	Primaria Turda Muzeul de istorie	Rezervatia arheologica "Castrul Legiunii a V-a Macedonica – Epoca Romana"	- Sapatura manuala gropi - Turnare beton in gropi - Imprejmuire plasa de sarma e stalpi de beton - Porti metalice	Turda	700.000 Euro
61		Locuinta Somesana-proiect regional	CL Dej			CJ	
62		Parteneriat PP pt. Revitalizarea Bailor Someseni	CL Cluj-Napoca			CJ	
63		Reamenajarea malurilor Somesului pe raza municipiului Satu-Mare	Primaria Satu Mare	Reamenajarea malurilor Somesului pentru amenajarea peisajera a luncii Somesului si mobilarea ei cu oferte de agrement pentru cresterea atractivitatii ei ca spatiu public si de agrement, transformarea arealului intr-o zona de interes pentru populatia din zona si turisti; dotarea raului Somes cu infrastructura necesara desfasurarii de sporturi nautice pe acest rau	Dezvoltarea turismului regional si local	Judetul Satu Mare	10.000. 000 EURO
64		Conservare si reabilitare biserici de lemn din zona Codru	Consiliul Judetean Satu Mare	Conservarea si reabilitarea in scop turistic a bisericilor de lemn din judetul Satu Mare si integrarea lor in circuitul turistic	Restaurarea, protectia si conservarea patrimoniului cultural local cu evident potential turistic	Judetul Satu Mare	1.000.0 00
65		Agroturism pe plaiurile	Asociatia Primariilor din Tara Oasului	Dezvoltarea agro-turismului la nivelul micro-regiunii „Plaiurile Oasului” prin valorificarea resurselor naturale, umane si materiale existente	Diversificarea ofertei agro-turistice pe plaiurile Oasului	Judetul Satu Mare,	80.000

Nr.	Prioritate Strategia Regionala	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZA RE	BUGET
		Oasului		contribuind astfel la dezvoltarea durabila a regiunii.		Zona Oas	
66		Restaurare Castel Mediesu-Aurit	Consiliul Judetean Satu Mare Consiliul local Mediesu Aurit	Reabilitarea si refunctionalizarea ansamblului istoric si arhitectural al Castelului de la Mediesu Aurit	Restaurarea cladirii castelului si ale cladirilor anexe	Judetul Satu Mare, Comuna Mediesu Aurit	1.750.0 00
67		Reabilitare zona centrala a Statiunii turistice Tasnad	Consiliul Local al Orasului Tasnad	Restaurarea si reabilitarea cladirilor vechi si a cailor de acces spre acestea, din zona centrala	Reabilitare cai de acces din zona centrala pe o portione de 2 km si reabilitare cladiri	Judetul Satu Mare Localitatea Tasnad	1.000.0 00 EURO
68		Centrul Multifunctional TRANSILVANA	Primaria Municipiului Zalau	reabilitare corp B al Cladirii Transilvania renovare Sala de Bal a Cladirii Transilvania sa amenajam un Centru Multifunctional pentru desfasurarea de conferinte si alte evenimente - reabilitare fantana arteziana din fata cladirii – Fantana cu Amorasi			340 000 euro
69		Dezvoltarea turismului termal in Boghis-Bai	Consiliul local Boghis/Consiliul Judetean Salaj Parteneriat public- privat	Valorificarea turismului balnear	Infrastructuri balneare	Boghis, Jud Salaj	1.500.0 00
70		Dezvoltarea turismului termal in Jibou	Consiliul Jibou/Consiliul Judetean Salaj Parteneriat public- privat	Valorificarea turismului balnear	Infrastructuri balneare	Jibou, Jud. Salaj	1.000.0 00
71		Dezvoltarea turismului termal in Bizusa Bai	Consiliul local Ileanda/Consiliul Judetean Salaj Parteneriat public- privat	Valorificarea turismului balnear	Infrastructuri balneare	Bizusa, Jud. Salaj	900.000
72		Dezvoltarea turismului termal in	Consiliul Local Mesesenii de Jos/Consiliul	Valorificarea turismului Balnear	Infrastructuri balneare	Mesenii de Sus, Jud Salaj	1.000.0 00

Nr.	Prioritate Strategia Regionala	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZA RE	BUGET
		Mesenii de Sus	Judetean Salaj				
73		Circuit istorico cultural in Salaj	Consiliul Judetean Salaj	Dezvoltarea potentialului turistic al judetului Salaj	Modernizarea infrastructurilor din zona obiectivelor turistice	Salaj	2.500.0 00
74		Circuitul castrelor romane in Salaj	Muzeul Judetean/ Consiliul Judetean Salaj, Consiliile locale din Mirsid, Creaca, Buciumi	Dezvoltarea potentialului turistic al judetului Salaj	Modernizarea infrastructurii de zona castrelor propuse	Salaj	3.000.0 00
75		Circuit istorico - cultural in Transilvania de Nord-Vest din Salaj(Porolissu m Buciumi)	Consiliul Judetean Salaj,	Modernizarea infrastructurilor din zona obiectivelor turistice	POR 2007 – 2009	Salaj	3.5 milioane EURO
76		Reabilitare Centre Istorice si cetati medievale (Simleu Silvaniei - Bathory, Almas)	Consiliul Local Simleu Silvaniei si Zalau	Reabilitarea centrelor istorice si a vestigiilor medievale	POR 2007 – 2009	Salaj	5 milioane EURO
77		Dezvoltarea integrata a turismului de circuit in Salaj	Consiliul Judetean Salaj, Consiliile Locale Fildu de Jos, Almas, Hida, Balan, Mirsid, Varsolt, Simleu- Silvaniei, Nusfalau, Sag.	Modernizarea infrastructurii		Salaj	6.64 milioane EURO
78		Parc de agrement in zona turistica a	Consiliul Judetean Salaj Consiliul Local Mesesenii de	Realizarea unui parc de agrement		Salaj	5 milioane EURO

Nr.	Prioritate Strategia Regionala	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZA RE	BUGET
		Piemontului Paramesesean	Jos				
79		Modernizarea infrastructurii de turism in zona bisericilor vechi	Consiliul Judetean Salaj Consiliile Locale: Fildu de Jos, Balan, Creaca, Dragu, Jibou, Galgau, Ileanda, Letca	Reabilitarea Infrastructurilor din zona bisericilor	POR 2007 – 2009	Salaj	2.5 milioane EURO
80		Turismul rural	CJ Maramures	reabilitare, dezvoltare si promovare a turismului rural, cuprinzand judetele MM, BN si SJ in principal -inventarierea pensiunilor turistice, identificarea nevoilor acestora de: acreditare, modernizare, semnalizare&promovare, instruire, accesibilizare	reabilitare, dezvoltare si promovare a turismului rural	MM + BN,SJ	5-6 milioane Euro
81		Turismul balnear	CJ Maramures	identificare, reabilitare si punere in valoare a apelor termale si minerale		MM+ alte judete	
82		Etnografie si folclor & artitectura si mestesuguri	CJ Maramures	reabilitare a bisericilor de lemn, inclusiv cai de acces&parcare, semnalizare + promovare		MM	
83		Proiect Geoturistic	CJ Maramures	Reabilitarea si punerea in circuitul turistic a unei mine de aur din Maramures. "Drumul aurului" si a muzeului de mineralogie		MM	
84		Turism in zone protejate si rezervatii naturale	CJ Maramures	Punerea in valoare a patrimoniului natural din regiune		MM+ alte judete	
85		Pregatirea documentatiei si declararea anumitor zone cu potential turistic ca zone de interes national	CJ Maramures+ ADR	-pregatire documentatie -introducerea lor in nomenclator		MM	

Nr.	Prioritate Strategia Regionala	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZA RE	BUGET
86		« Aqua Vita »	Primaria Baia Mare	Amenajarea unor spatii specifice in locatiile izvoarelor de apa minerala sulfuroasa cu efecte terapeutic-balneare (borcut) de la Firiza, Chiuzbaia si Valea Borcutului, pentru captarea, inmagazinarea (rezervor), filtrarea (decantarea) si consumarea apei de catre turisti, inclusiv spatii de adapost/odihna/campare/parcare.	Amenajare constructiv functionala a spatiilor aferente si a drumurilor de acces. Realizarea unui circuit turistic si promovarea acestuia	Baia Mare	300.000 Euro
87		Posibilitatile de valorificare a apelor minerale din Viseu de Sus (sursele F1, F2, F3, F4, F5) si Valea Vinului (sursele F1, F2, izvor sulfuros)	SC „Alia Grigor” SRL		- modernizarea drumului - imbutelierea apelor minerale - posibilitati de turism balnear - cresterea locurilor de cazare	Viseu de Sus, jud. Maramures	-
88		Dezvoltarea turismului balnear ,Baile Carbutari	Primaria Dumbravita	Cresterea economica prin dezvoltarea turismului in zona Maramures. Realizarea unui turism performant,la inalte standarde internationale,care sa permita atragerea turistilor din Uniunea Europeana. Punerea in valoare a proprietatilor curative ale izvoarelor sulfuroase si clorosodice si includerea facilitatilor in circuitul turistic balnear national.	cura de aer,ape minerale sulfuroase si clorosodice	Baile Carbutari(17 km de Baia Mare , Maramures	2.000.000 euro
89		Dezvoltarea turismului balnear din Costiui	Primaria Rona de Sus	Cresterea economica prin dezvoltarea turismului in zona lacurilor sarate din Maramures. Realizarea unui turism performant,la inalte standarde internationale,care sa permita atragerea turistilor din Uniunea Europeana. Punerea in valoare a proprietatilor curative ale lacurilor sarate si includerea facilitatilor in circuitul turistic balnear national.	Dezvoltare turism balnear	Rona de Sus,Maramures	2,700,000
90		Dezvoltarea turismului balnear din Baile Danesti	CJ MM partener,CL Sisesti -beneficiar	Cresterea economica prin dezvoltarea turismului in zona Maramures la poalele Muntilor Gutai. Realizarea unui turism performant,la inalte standarde internationale,care sa permita atragerea turistilor din Uniunea Europeana. Punerea in valoare a proprietatilor curative ale	Dezvoltare turism balnear	Danesti, Primaria Sisesti, Maramures	3.000.000 euro

Nr.	Prioritate Strategia Regionala	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZA RE	BUGET
				izvoarelor sulfuroase si clorosodice si includerea facilitatilor in circuitul turistic balnear national.			
91		Dezvoltarea turismului balnear Stoiceni	CL Tg. Lapus	Cresterea economica prin dezvoltarea turismului in zona Maramures. Realizarea unui turism performant, la inalte standarde internationale, care sa permita atragerea turistilor din Uniunea Europeana. Punerea in valoare a proprietatilor curative ale izvoarelor minerale si includerea facilitatilor in circuitul turistic balnear national.	Punerea in valoare a proprietatilor curative ale izvoarelor minerale si includerea facilitatilor in circuitul turistic balnear national.	Tg. Lapus, jud. Maramures	2.000.0 00 euro
92		Zone de agrement in Judetul Maramures	CJ Maramures+ CL	crearea infrastructurii turistice favorabile pentru dezvoltare durabila a serviciilor/atractiilor turistice in zonele cu potential turistic. Asigurarea de locatii pentru turistii care doresc sa-si petreaca sfarsitul de saptamana, un concediu sau timpul liber in mijlocul naturii, admirand frumusetile oferite de natura intr-un climat ecologic natural..	Amenajarea de zone de agrement omologate in zone cu atractie turistica, Strand cu zona de agrement la Cheile Lapusului; Amenajare bai terapeutice la Somcuta Mare; Amenajarea lacuri montane cu zone de agrement la Roata (Cavnic), Canton Budesti, Mlejnita Subarsita (Cavnic)	Cheile Lapusului, S omcuta Mare, Roata (Cavnic), Canton Budesti, Mlejnita, Subarsita (Cavnic), jud. Maramures	min 100 000 euro- maxim 500.000 euro/pro iect
93		Dezvoltarea turismului de agrement in zona celor trei lacuri existente in zonele limitrofe orasului Targu Lapus	Prim. Targu Lapus			Targu Lapus jud. Maramures	
94		Valorificarea potentialului si obiectivelor turistice:	Primaria Baia-Sprie			Baia-Sprie, Jud. Maramures	

Nr.	Prioritate Strategia Regionala	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZA RE	BUGET
		Rezervatia naturala „Creasta cocosului”; Rezervatia fosilifera Chiuzbaia; Lacul Albastru – monument al naturii; Lacul Bodi – zona de agrement; Complexul „Sport si agrement”					
95		"Drumul Apei"	Primaria Baia Mare			Baia Mare, Sighet Desesti	60.000.000
96		Circuit al manastirilor din „Tara Lapusului”	Primaria Targu Lapus			Tara Lapusului, jud. Maramures	
97		Maramures – Turism Montan	CJ Maramures	Reabilitarea traseelor turistice montane, marcarea acestora pe PUG, omologarea, identificarea administratorului, Cresterea potentialului turistica al Maramuresului, includerea traseelor montane omologate in programele turistice a turismul montan. Crearea unui impact major al turismului montan prin oferirea de trasee turistice omologate, conditii de parcurgere in siguranta, mediu inconjurator protejat, marcare corespunzatoare.	Traseu Turistic Omologat in Masivul in Parcul National Muntii Rodnei a) Borsa – Pietrosul –Tarnita la Cruce; Borsa – Saua Stiol- Saua Gargalau; Borsa - Cascada Cailor - Pasul Prislop;Trasee Turistice omologate in muntii Gutai Ignis Gutai – Creasta Cocosului; Baia Sprie – Valea Borcutului- Chiuzbaia - Groapele; Limpedea –Groape Ignis; Cabana Mogosa-Complexul Suior – Poiana Boului; Din traseul Huta - Netedul portiunea Izvoare – Netedul; rasee montane omologate in imprejurimile brasului Baia Mare Baia Mare – Dealul Florilor – Piatra Soimului;	M-tii Rodnei M-tii Gutai Baia-Mare	-

Nr.	Prioritate Strategia Regionala	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZA RE	BUGET
					Baia Mare – Lacul Bodi Ferneziu- Piatra Soimului; Trasee la care s-au modificat marcajele, care pot fi omologate Usturoi – Plestioara; Limpedeia – Groape – Ignis – Izvoare – Baia Sprie – Lacul Bodi- Baia Sprie- Cabana Plesca –Strunga Tiganului – Cabana Izvoare-Varful Ignis;Trasee montane turistice modificate pe sectoare limitateLimpedeia – Groapa Chiuzbai – Izvoare – Buze; Baia Mare –Valea Usturoiului – Plestioara;lapa – Cabana Agris- Cascada Strungi. Infiintarea de trasee turistice in Pracul Natural Muntii Maramuresului si pe dealurile de la Preluca		
98		Turism Medieval la Cetatea Zinir	Consiliul Local Seini si parteneri privati	Cresterea gradului de atractivitate turistica a zonei si modernizarea infrastructurii pana la ruinele Cetatii Zinir.	Identificare parteneri privati 2. Realizarea lucrarilor de infrastructura (drum de acces) 3. Punerea in valoare a site-ului arheologic.4. Realizarea unei Cabane Turistice cu utilitatile si dotarile aferente.5. Promovare, mediatizare zona turistica si introducerea in circuitul turistic.	Seini ,jud. Maramures	300.000 EURO
99		Turism Medieval la Cetatea Chioarului	Consiliul Local Remetea Chioarului si parteneri privati	Cresterea gradului de atractivitate turistica a zonei si modernizarea infrastructurii pana la ruinele Cetatii Chioarului, secolul XIII-XVIII.	. Identificare parteneri privati 2. Realizarea lucrarilor de infrastructura (drum de acces) 3. Punerea in valoare a site-ului arheologic.4. Realizarea unei Cabane Turistice cu utilitatile si dotarile aferente.5. Promovare, mediatizare zona turistica si introducerea in circuitul turistic.	Remetea Chioarului, jud. Maramures	500.000 EURO
100		Turism Medieval la Cuhea	Consiliul Local Bogdan Voda	Cresterea gradului de atractivitate turistica a zonei si modernizarea infrastructurii pana la ruinele necropolei medievale a si a bisercii de piatra de la Manastirea Cuhea secolul XIII-XIV.	. Realizarea lucrarilor de infrastructura (drum de acces)2. Punerea in valoare a site-ului arheologic.3. Realizarea unei Cabane Turistice cu utilitatile si dotarile aferente.4. Promovare, mediatizare zona turistica si introducerea in circuitul turistic.	Bogdan Voda, jud. Maramures	500.000 EURO
101		ArtPark Cernesti - arta traditionala si moderna	CJ Maramures		Dezvoltarea infrastructurii locale si regionale, a potentialului economic, traditiilor culturale, mestesugaresti, a oportunitatilor pentru organizarea unor festivaluri de arta si turistice	Cernesti, jud. Maramures	-

Nr.	Prioritate Strategia Regionala	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZA RE	BUGET
102		„Drumul Aurului si al Florilor de Mina”	Primaria Baia Mare	Tranformarea locatiilor miniere (Sasar , Valea Rosie, Dealul Crucii, Suior, Nistru-Baita) din municipiul Baia Mare si din zona metropolitana in locatii care sa prezinte interes turistic. Creerea in cadrul unitatilor metalurgice-in restructurare (ex. Romplumb) a unor locatii tip “muzeu industrial” , cuprinzind echipamente si tehnologii miniere istorice. Dezvoltarea unui sistem de valorificare a “Florilor de Mina” prin creerea unor trasee turistice in minele in care Florile de Mina exista native	- Elaborarea studiului de fezabilitate, - Elaborarea analizei economice - Elaborarea analizei financiare - Evaluarea impactului asupra mediului - Elaborarea planurilor arhitecturale - Elaborarea documentatiei de licitatie - Inceperea constructiei - Finalizarea si darea in folosinta a circuitului	Baia Mare	5 M Euro
103		Circuitul caselor memoriale	Consiliul Judetean Maramures, Consiliul local Basesti, Consiliul local Sisesti, Consiliul local Coltau	Realizarea unui circuit tematic cultural pentru punerea in valoare a caselor memoriale : Gheorghe Pop de Basesti, Vasile Lucaciu si Petofi Sandor, oameni de cultura si mari inaintasi ai neamului .	reabilitarea cladirilor care adapostesc casele memoriale Gheorghe Pop de Basesti, Vasile Lucaciu si Petofi Sandor amenajarea unor cladiri anexe : grupuri sanitare, oficiu pentru bilete si vanzarea de materiale promotionale amenajarea unor alei pietonale si imprejurimi, promovarea caselor memoriale si a circuitului prin pliante, brosure si pe internet.	Basesti, Sisesti, Coltau-jud. Maramures	500.000
104		Drumul prelucrarii aurului – circuit minier – drumului aurului din topitorie la monetarie	Consiliul Judetean Maramures si parteneri locali	Dezvoltare turism	Sprijinirea realizarii unei retele de pensiuni turistice in Zona Borsa Identificarea traseelor specifice respectiv Logolda Cavnic (topitoria de aur) – Muzeul de Mineralogie – Vechea Monetarie a orasului Baia Mare Reabilitarea constructiv-functionala a cailor de acces spre zona miniera Cavnic Elaborarea unei strategii si a unui program de colaborare/comunicare/informare intre centrele de turism realizarea de materiale promotionale	Baia-Mare, Cavnic	10.000. 000 MEuro
105		Dezvoltarea infrastructurii turistice in zona turistica Novat- Valea Vaserului	Consiliul Local Viseu de Sus	Reabilitarea si dezvoltarea infrastructurii de turism, inclusiv facilitati de agrement si prevederea de legaturi de transport la aceste facilitati	Reabilitarea a 7 km de drum acces pana la Poiana Novat Realizarea alimentarii cu apa si a retelei de distributie. Realizarea canalizarii si a statiei de epurare, pompare si a unui bazin vidanjabil. Realizarea alimentarii cu energie electrica -Amenajare partie de schi Realizarea unui grup sanitar Amenajarea unor alei pietonale	Viseu de Sus, jud. Maramures	3.250.0 00 Euro

Nr.	Prioritate Strategia Regionala	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZA RE	BUGET
					Realizarea unui centru de inchirieri materiale sportive Realizarea infrastructurii de telefonie fixa. Amenajare sat vacanta care consta din : sediu central, 10 casute, 3 filigorii, o microferma, un bazin de inot si un bazin pentru pesti, teren de sport si o bisericuta de lemn		
106		Infrastructura Turistica in Judetul Maramures	CJ Maramures si Consilii Locale	crearea infrastructurii turistice favorabile pentru dezvoltare durabila a serviciilor/atractiilor turistice in zonele cu potential turistic. Asigurarea de locatii pentru turistii care doresc sa-si petreaca sfarsitul de saptamana, un concediu sau timpul liber in mijlocul naturii, admirand frumusetile oferite de natura intr-un climat ecologic natural..	-menajarea de locuri de campare omologate in zone montane cu atractie turistica, - Poiana Boului; - Cavnic; - Borsa Statiune; - Borsa Prislop; - Valea Vaserului; - Buteasa	- Poiana Boului; - Cavnic; - Borsa Statiune; - Borsa Prislop; - Valea Vaserului; Buteasa , jud.Maramures	min 200 000 euro- maxim 500.000 euro/loc campar e
107		Rezervatii naturale din zona Baia Mare	Primaria Baia Mare	Amenajarea, marcarea si semnalizarea drumurilor de acces si locatiilor (poteci marcate intr-un circuit cu raza de 15 km) pentru rezervatiile/ariile protejare/monumente ale naturii din perimetrul municipiului Baia Mare: Rezervatia de castan comestibil Baia Mare. Coloanele de andezit de la Limpedeza – Ferneziu. Rezervatia paleontologica de la Chiuzbaia Lacul Albastru Taul lui Dumitru Rozeta de piatra Ilba Mlastina oligotrofa Vlasinescu Creasta Cocosului Rezervatia de stejar pedunculat Bavna Arbori seculari ocrotiti (monumente ale naturii – castan, tisa, ginkgo biloba, stejar, arbore de lalele, chiparos, etc.)	-Marcarea traseelor turistice spre rezervatiile naturale si monumente ale naturii din regiune Semnalizarea locatiilor cu tablite/panouri specifice (inclusiv ingradiri/imprejmuiuri unde este cazul) Ecologizare Promovarea circuitului turistic	Zona Baia Mare	50.000 Euro

Nr.	Prioritate Strategia Regionala	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZA RE	BUGET
108		City Parc	Primaria Baia-Mare		<ul style="list-style-type: none"> - refacerea infrastructurilor turistice din zona parcului municipal, conform cu Planul Urbanistic Zonal (anexa 2) pe o suprafata de cca. 20 ha prin: - extinderea si dezvoltarea zonei de agrement in Parcul municipal si in Cimpul Tineretului - dezvoltarea aspectului cultural al zonei cu dotari care sa respecte specificul zonei si care sa raspunda cerintelor actuale si de viitor - ridicarea valorii plastice a zonei cu amenajari peisagere care sa devina puncte de interes turistic si de agrement - corectarea circulatiile rutiere si pietonale existente, sa extindem aleile de promenada impusa de caracterul zonei , sa asiguram spatii de parcare - termen de implementare 16 luni 	Baia Mare	6.5 mil Euro Cofinant are – 0.5 mil Euro
109		Dealul Florilor	Primaria Baia Mare		<ul style="list-style-type: none"> - Imbunatatirea atractivitatii turistice din orasul Baia Mare, expus la restructurarea industriala din domeniul mineritului si industriei textile. - Creerea unei zone purtatoare de dezvoltare a turismului si eco_business in zona urbana numita Dealul Florilor, prin dezvoltarea unui SPATIU fizic, logic si informational adecvat unei interactiuni optime a Cererii cu Oferta turistica 	Baia Mare	800.000 Euro
110		Drumul castanelor	Primaria Baia Mare		<ul style="list-style-type: none"> - exploatarea resurselor naturale, culturale si istorice ale Municipiului Baia Mare. - Ecologizarea zonelor (locatiilor) degradate prin activitatea miniera, cu potential de reconversie spre site-uri turistice - posibilitatea de a oferi turistilor prilejul cunoasterii aspectelor variate ale traditiilor maramuresene si cercetatorilor posibilitatea studiului faptelor de cultura rurala, in scopul constientizarii valorii pe care o reprezinta aceasta mostenire. - amenajarea si marcarea traseului turistic amintit, organizarea unui Punct de Informare Turistica - reconversia galeriei de mina din Valea Rosie 	Baia Mare	5.5 M Euro Cofinant are – 0,5 M Euro

Nr.	Prioritate Strategia Regionala	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZA RE	BUGET
					este necesara pentru a se face cercetari asupra structurii, pregatirea unor propuneri pentru noi destinatii		
111		Dezvoltarea infrastructurii in zona turistica Poiana Novat, Valea Vaserului	Primaria Viseu de Sus	<ul style="list-style-type: none"> - amenajarea râului Vaser (curatirea lui, consolidarea malurilor, realizarea de cascade, popularea cu peste); - consolidarea liniei ferate pentru siguranta si scurtarea timpului de acces pâna la Faina; - cresterea spatiilor de cazare pe Vaser (construirea de cabane); - posibilitati de agrement: pescuit, vânatoare, canoe, motocros, locuri de joaca pentru copii, etc.; - refacerea bailor de la Novicior si darea lor in folosinta; - valorificarea apelor minerale (imbuteliere); - amenajarea in scop turistic a fostului spital din timpul razboiului, sapat in stânca la Novicior; - refacerea sub o anumita forma a cimitirului de la Miraj si darea lui in circuitul turistic; - prezentarea ca obiectiv turistic a barajului de la Macârlau; - reactivarea pastravariei de la Faina; 	Satul de vacanta va cuprinde amenajarea urmatoarelor obiective: 10 - case tip cabane montane pentru 4 – 6 persoane fiecare; 1 - Sediul administrativ cu: camere de cazare, oficiu, salon receptie, sala de primire; 1 - Teren de sport multifunctional (fotbal, handbal, volei, baschet si pista de alergări); 3 - Terenuri de tenis de câmp; 1 – Amenajare pârtie de schi cu instalatie de teleschi amenajată pe o lungime de 1200 m, cu o diferentă de nivel de 170 m si o lățime minimă de 30 m. 1 – centru inchirieri materiale sportive. Reabilitarea a 7 km drum acces auto până la Novăt, inclusiv amenajare parcare la Novăt 1 - Bazin pentru inot ; 1 - Bazin pentru cresterea pestilor; 4 - Filigorii; 2 - Grupuri sanitare exterioare cu dusuri; 1 – Microferma de animale; 1 – Loc amenajat pentru campare. Zona rezidentiala de agrement va cuprinde: 1 – Biserica de lemn; 1 - Complex comercial; 1 - Hotel - restaurant; 297 – case de vacanta private.	Poiana Novat Valea Vaserului Viseu de Sus, jud.Maramures	3.829.341 Euro
112		Mineritul ca atractie turistica	CJ Maramures Primaria Baia Sprie Primaria Cavnic Primaria Baiut Primaria Borsa	Amenajarea unor galerii, masini de extractie abataje, filoane de minereuri, etc. in vederea valorificarii turistice a trecutului minier, amenajarea unor muzee la intrarea in galerie (având o parte de exponate legate de munca in subteran si alta de minerale), respectiv punerea in valoare a unei topitorii de aur. Lucrarile se vor realiza in cadrul minelor ce urmeaza a fi inchise: Baia Sprie, Baiut, Cavnic, Borsa	<ul style="list-style-type: none"> - Amenajarea a 10 km de galerie, a 4 masini de extractie (lifuri miniere) a 4 cladiri muzeu - Realizarea unor lucrari de reabilitare si conservare a topitoriei de aur din Cavnic (LOGOLDA). - Modernizarea a 3 fm de drum pentru legatura cu drumurile judetene si nationale 	Baia Sprie Cavnic Baiut Borsa	2,5 M Euro
113		Reabilitarea Castelului Pribilesti	Consiliul Judetean Maramures, Consiliul local Satulun	Reabilitarea Castelului de la Pribilesti si amenajarea unui complex hotelier de 4 stele cu dotari de talie europeana si cu posibilitatea organizarii unor manifestari artistice sau simpozioane	Reabilitarea drumului de acces pana la Castelul Pribilesti Realizarea alimentarii cu apa si a retelei de distributie Realizarea canalizarii si a statiei de epurare , pompare si a unui bazin vidanjabil. Realizarea alimentarii cu energie electrica	Satulun, Jud. Maramures	3.500.000 Euro

Nr.	Prioritate Strategia Regionala	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZA RE	BUGET
					Amenajarea unor alei pietonale Realizarea infrastructurii de telefonie fixa. Reabilitarea cladirii castelului respectand aspectul original. Realizarea unei imprejmuri si a unor locuri de parcare acoperite. Realizarea unui mini complex sportiv in curtea castelului : teren tenis, bazin de inot, sauna, etc. Amenajarea gradinii. Promovarea castelului prin pliante, brosururi, pagina web		
114		Zona turistica si de agrement Firiza	Primaria Baia Mare		Modernizare drum acces in zona si spatii de parcare Racordarea la utilitati (curent, apa, canal); Realizarea partiei de schi Hija; Amenajare lac Amenajare trasee agrement (sanius, mountinbyke, spert extrem, paintball, etc.);	Baia Mare	1,5 M Euro
115		Dezvoltare turism balnear	Primaria Baia Mare	Imbunatatirea atractivitatii turistice din orasul Baia Mare , expus la restructurarea industrială din domeniul mineritului si industriei textile.	Creerea unei zone purtatoare de dezvoltare a turismului si eco_business in zona urbana numita Dealul Florilor, prin dezvoltarea unui SPATIU fizic, logic si informational	Zona Dealul Florilor, Baia-Mare	800.000 Euro
116		Dezvoltare retea pensiuni turistice zona Valea Izei	Consiliul Judetean Maramures si parteneri locali	Dezvoltarea turismului rural	Sprijinirea realizarii unei retele de 11 pensiuni turistice in Zona Valea Izei Identificarea spatiilor specifice Reabilitarea constructiv-functionala si dotarea corespunzatoare a pensiunilor (identificarea si punerea in valoare a potentialului de agrement a zonei) Instruirea de personal Elaborarea unei strategii si a unui program de colaborare/comunicare/informare intre retele existente la nivelul judetului Realizarea de materiale promotionale	Valea Izei, jud. Maramures	1.350.0 00
117		Dezvoltare retea pensiuni turistice zona Lapus	Consiliul Judetean Maramures si parteneri locali	Dezvoltarea turismului rural	Sprijinirea realizarii unei retele de 8 pensiuni turistice in Zona Lapus; Identificarea spatiilor specifice Reabilitarea constructiv-functionala si dotarea corespunzatoare a pensiunilor (identificarea si punerea in valoare a potentialului de agrement a zonei) Instruirea de personal	Valea Izei ,Jud. Maramures	960.000 Euro

Nr.	Prioritate Strategia Regionala	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZA RE	BUGET
					Elaborarea unei strategii si a unui program de colaborare /comunicare/informare intre retele existente la nivelul judetului; Realizarea de materiale promotionale		
118		Dezvoltare retea pensiuni turistice zona Sighet – Vadu Izei – Mara – Cosau	Consiliul Judetean Maramures si parteneri locali	Dezvoltarea turismului rural	Sprijinirea realizarii unei retele de 14 pensiuni turistice in Zona Sighet – Vadu Izei – Mara – Cosau; Identificarea spatiilor specifice Reabilitarea constructiv-functionala si dotarea corespunzatoare a pensiunilor (identificarea si punerea in valoare a potentialului de agrement a zonei) Instruirea de personal Elaborarea unei strategii si a unui program de colaborare/comunicare/informare intre retele existente la nivelul judetului Realizarea de materiale promotionale	zona Sighet – Vadu Izei – Mara – Cosau	1.680.000 Euro
119		Reabilitarecentru centrului istoric al municipiului Sighetu Marmatiei	Primaria municipiului Sighetu Marmatiei	Protejarea, conservarea si valorificarea patrimoniului cultural national prin preluarea in contemporaneitate a valorilor patrimoniului cultural aparținând unor etape istorice reprezentative din istoria municipiului Sighetu Marmatiei si a Maramuresului Istoric si prin amenajarea unui Centru multifunctional (informare si consiliere cetateni, cultural, de afaceri, turistic, club „Europa” etc.) in centrul istoric al orasului (cladirea fostei Prefecturi a judetului Maramures).	Amenajarea unui Centru multifunctional Preluarea in contemporaneitate a valorilor patrimoniului cultural		500.000 Euro
120		Modernizare drum Baia Mare - Sapânta pe ruta DN 183	CJ Maramures	Modernizare infrastructuri transport pentru a se alinia standarelor europene;	Modernizare drum infrastructura prin realizarea strat usor de bitum, constructia si reabilitare de poduri pavate si pe o lungime de 180 m, lucrari de arta si protectie 27,00km de la statiunea Izvoarele la Localitatea Sapânta	Izvoarele-Sapânta, jud. Maramures	6.650 MEuro
121		Drumuri turistice perimontane, judetul Maramures	Consiliul judetean Maramures	Facilitare acces zone turistice	Realizarea urmatoarelor drumuri turistice Drum turistic Baia Mare - Sapânta Drum turistic Tautii Magheraus - Ulmoasa - Luna Ses (Negresti Oas judetul Satu Mare) Drum turistic Mogosa - Suior - Cavnice Drum turistic Strâmbu Baiut – Botiza Drum turistic Ocna Sugatag – Cavnice – Baiut	Drum turistic Baia Mare - Sapânta Drum turistic	40.000.000 euro

Nr.	Prioritate Strategia Regionala	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZAREA	BUGET
					(DJ 109F)	Tautii Magheraus - Ulmoasa - Luna Ses (Negresti Oas judetul Satu Mare) Drum turistic Mogosa - Suior - Cavnice Drum turistic Strâmbu Baiut – Botiza Drum turistic Ocna Sugatag – Cavnice – Baiut (DJ 109F)	
122		Amenajarea unui sat de vacanta si zona de agrement in Poiana Novat – Valea Vaserului	Primaria orasului Viseu de Sus	Regenerarea Vaii Vaserului	Refacere si creare infrastructurituristice	Valea Vaserului, jud. Maramures	2.235.100
123		GUTINUL Turistic	Asociatia „Microregiunea de dezvoltare a Turismului Muntii Gutinului	- Amenajarea unui domeniu schiabil si a unor piste de saniute - Realizarea unui drum care sa circumscrie Muntii Gutinului - Modernizarea si dezvoltarea cailor de acces spre zonele turistice - Amenajarea unor trasee turistice si marcarea	- Amenajarea unui domeniu schiabil având circa 60 km de pârtie in locatiile Izvoare, Mogosa, Gutin, Baiut, dotate cu instalatii de transport pe cablu si construirea a doua piste de schi fond cu toate dotarile aferente in locatiile Izvoare si Poiana Boului-Gutin. - Amenajarea unui drum perimontan centrat	Baia Sprie Tautii Magheraus Baia Mare Sisesti Cavnice	95.000.000

Nr.	Prioritate Strategia Regionala	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZAREA	BUGET
				<p>acestora</p> <ul style="list-style-type: none"> - Amenajarea unor trasee pentru ciclism si mountain-bike - Viabilizarea râurilor si lacurilor prin populare cu pastravi 	<p>pe Muntii Gutinului, cu doua componente: parte carosabila pentru regimul auto si o parte pista de ciclism, care pe timp de iarna vor fi utilizate ca pista de schi fond. In mare parte traseul va coincide cu cel al drumurilor forestiere existente, lungimea acestoara fiind de 12 km.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Caile de acces spre zonele turistice vor fi modernizate. Astfel se vor moderniza drumurile judetene: DJ 183 si DJ 183B – Izvoarele – Baia Mare si Izvoarele – pasul Hanul Pinte si DJ 184 Baia Sprie – Cavnic, DJ 109 F Baiut – Ocna Sugatag, in lungime totala de 105 km, respectiv se vor moderniza drumuri forestiere in lungime de 30 km. - Vor fi amenajate un numar de 48 trasee turistice, respectiv se va realiza o harta turistica a microregiunii - Se va realiza o pista de ciclism in jurul muntelui Gutin de circa 12 km cu posibilitatea de a accede pe creasta muntelui 	Baiut Budesti Ocna Sugatag Desesti-Izvoarele	
124		Promovarea agroturismului si a ocupatiilor traditionale, din localitatile aflate in zona Muntilor Tibles	Prim. Targu Lapus			Zona M-ti Tibles	Jud. Maramures
125		Dezvoltarea turistica a zonei Borsa	Consiliul local al orasului Borsa	Dezvoltare potential turistic	<p>Pârția Olimpica (Buza Dealului)- propusa spre realizare in cadrul proiectului "Dezvoltarea statiunii turistice Borsa - PHARE 2001 - infrastructura mare" + instalatie de transport pe cablu telegondole. 2. Pârția Olimpica (Buza Dealului)- varianta 2; 3. Pârția Cimpoiesu + instalatie de transport pe cablu telescaun. 4. Pârția Piatra Rea + instalatie de transport pe cablu telegondole. 5. Pârția Borsa omologata Slalom "G"- existenta + instalatie de transport pe cablu telescaun 2 locuri. 6. Instalatie</p>	Borsa, jud. Maramures	-

Nr.	Prioritate Strategia Regionala	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZA RE	BUGET
					telescaun de legatura intre domeniile schiabile. 7. Pârția Stiol + Instalatie schi lift existent spre vârful Stiol 8. Pârția Puzdrele + instalatie de transport pe cablu telegondole. 9. Pârția Puzdrele Cabana 1+ instalatie de transport pe cablu telescaun 6 locuri 10. Pârția Puzdrele Cabana 2+ instalatie de transport pe cablu funicular sautelescaun puls		

PERIOADA DE PROGRAMARE 2010-2011

Nr.	Prioritate	TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZA RE	BUGET
126		- Turism montan si agrement pe zona Suhard – Rodnei	Consiliile locale ale comunelor din zona montana			BN	
127		Infrastructura moderna pentru Statiunea Turistuca Colibita	Consiliul Judetean Bistrita –Nasaud/ - Consiliul Local al comunei Bistrita Bârgaului			BN	
128		Turism ecologic in Parcul National m tii Rodnei.	Administratia Parcului National m tii Rodnei.			BN	
129		Satul de vacanta Valea Blasnei – Schi, Turism si agrement;	Consiliul Local al comunei Sant/ - parteneriat public privat			BN	
130		Valea Aniesului – Saua Gargalului – Caldarea Puzdrelor : Cel mai mare domeniu schiabil din Carpatii Orientali.	Consiliul Judetean Bistrita–Nasaud / Consiliul Judetean Maramures			BN	

131		Zona turistica Valea Salautei.	Consiliile locale ale comunelor de pe V. Salautei				
132		Amenajarea unor pârtii de schi mecanizate pe zona Romuli – Pasul Setref	Consiliul Local al comunei Romuli/ - parteneriat public privat			BN	
133		Amenajări turistice și de agrement în zona turistică M-tii Bârgaului – Calimani	Consiliul Județean Bistrita –Nasaud/ - parteneriat public privat.			BN	
134		Parc de agrement în zona turistică a Piemontului Paramesesan	Consiliul Județean Salaj Consiliul Local Mesesenii de Jos	Realizarea unui parc de agrement		Salaj	5 milioane EURO
135		Dezvoltarea integrată a turismului de circuit în Salaj	Consiliul Județean Salaj, Consiliile Locale Fildu de Jos, Almas, Hida, Balan, Mirsid, Varsolt, Simleu-Silvaniei, Nufalau, Sag.	Modernizarea infrastructurii		Salaj	6.64 milioane EURO

PERIOADA DE PROGRAMARE 2012-2013

Nr.		TITLUL PROIECTULUI	BENEFICIAR	DESCRIERE	OBIECTIV	LOCALIZAREA	BUGET
136		Educatie pentru patrimoniul de mâine	Directia Judeteana pentru Cultura, Culte și Patrimoniul Cultural National Salaj	<ul style="list-style-type: none"> - realizarea unor programe educative de informare pentru cresterea respectului și atasamentului fata de patrimoniu. - realizarea unui centru de pregatire și informare privind importanta conservării patrimoniului, dotarea unui spațiu cu aparatura pentru proiectii, amenajarea unui spațiu pentru expunere - realizarea unor materiale de promovare a patrimoniului 		Salaj	1,6 milioane EURO

137		Centrul de Afaceri si Turism	CJ Salaj, Primaria Municipiului Zalau Operatorii din turism	Dezvoltare si Promovare		Salaj	1.2 milioane EURO
138		Circuit agroturistic in Zona Vaii Somesului	Consiliile Locale din zona Vaii Somesului: CL Babeni, Benesat, Cristolt, Galgau, Garbou, Ilenda, Letca, Lozna, Poiana Blenchii, Rus, Simisna, Somes Odorhei, Surduc, Zalha	Valorificarea specificului local al zonei		Salaj	1.5 milioane EURO
139		Dezvoltarea infrastructurii de acces si valorificarea potentialului turistic al rezervatiei naturale Gradina Zmeilor - Balan	Consiliul Judetean Salaj	Modernizarea infrastructurii		Salaj	5 milioane EURO
140		Dezvoltarea infrastructurii de acces si valorificarea potentialului turistic al rezervatiei naturale Poiana cu Narcise de la Racas Hida	Consiliul Judetean Salaj	Modernizarea infrastructurii		Salaj	4 milioane EURO
141		Reabilitarea ecologica a ariei naturale protejate Balta Cehei	Consiliul Judetean Salaj	Valorificarea specificului local al zonei		Salaj	1.3 milioane EURO
142		Valorificarea infrastructurii turistice a ariei	Consiliul Judetean Salaj	Valorificarea specificului local al zonei Modernizarea infrastructurii		Salaj	3 milioane EURO

		naturale protejate Mlastina de la laz					
--	--	--	--	--	--	--	--

